

Belediye

Fotoğraf: Uğurhan Betin - Getty Images

KÜRESEL ŞEHİR ENDEKSLERİ VE TÜRKİYE'NİN KONUMU

Şehir endeksleri, kentlerin diğer kentlere nispeten dünyadaki yerini tespit etmek için önemli fırsatlar sunuyor. Bu endeksler bir yandan şehirleri karşılaştırmak adına temel parametreleri belirliyor ve şehirlerin küresel boyutta daha merkezi konumlara gelmesi için gerekli çalışmalar hakkında rehberlik ediyor.

Dolayısıyla İstanbul başta olmak üzere Türkiye şehirlerinin küresel ölçekteki konumunu anlamak, şehirlerin uzun vadeli ekonomik ve çevresel kalkınma hedefleri kapsamında fikir sunmak için şehir endekslerinin genel bir incelemesi faydalı olacaktır. [Sayfa.8](#)

Haftanın Röportajları

Sayfa.14

“HALİL POSBIYIK”
Zonguldak-Karadeniz Ereğli
Belediye Başkanı

“Bütün engellemelere rağmen hizmet üretmeye devam”

“ÇETİN BOZKURT”
Zonguldak-Devrek
Belediye Başkanı

“Pandemide bölgemizde zor günler geçiriyoruz”

“NURİ TEKİN”
Zonguldak-Alaplı
Belediye Başkanı

“Eşit hizmet adaletli yaklaşım”

“BÜLENT KANTARCI”
Zonguldak-Çaycuma
Belediye Başkanı

“Bu dönemde toplum sağlığını korumak çok önemli”

SEYİT TORUN

CHP Yerel Yönetimler'den Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Ordu Milletvekili

KÜRESEL KENT OLMAK

“Dünya Kenti” ifadesi ilk kez 18. yüzyılda Goethe tarafından Paris'in ve Roma'nın kültürel zenginliğini ifade etmek için kullanılmış. 1966 tarihinde Peter Hall, “Dünya Kentleri” adlı kitabında kavramın içeriğini genişletmiş. Hall'a göre dünya kentleri; siyasi iktidar merkezlerine, ulusal ve uluslararası örgütlere, ticaret merkezlerine ev sahipliği yapan, finans hizmetlerinin sürdürüldüğü, hukukun bulunduğu, yüksek öğretimin yapıldığı, sanat ve kültür faaliyetlerinin yoğunluk kazandığı kentlerdir. [Sayfa.3](#)

Röportaj

OĞUZ KAAN SALICI

CHP Parti Örgütü, Örgüt Yönetimleri ve Yurtdışı Örgütlenmelerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili

“ÖRGÜT BELEDİYE UYUMU, UMUDU; UMUT, İKTİDARI GETİRİR” [Sayfa.2](#)

Röportaj

Prof. Dr. MURAT ŞEKER

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Bölümü

“ŞEHİR ENDEKSLERİ SOSYAL DOKUNUN İZLENEBİLDİĞİ ÖNEMLİ KAYNAKLAR” [Sayfa.4](#)

Röportaj

Doç. Dr. KORAY VELİBEYOĞLU

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Bölümü

“ENDEKSLERE YAŞAM KALİTESİNİN GİRMESİ DÖNÜŞÜMÜ GETİRDİ” [Sayfa.6](#)

Röportaj

Dr. METE BAŞAR BAYPINAR

İstanbul Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü

“YÖNETİLECEĞİNİZ KADAR VERİYLE VE STRATEJİK ÖNCELİKLERLE ENDEKS GELİŞTİRİN” [Sayfa.12](#)

SODEMSEN

Av. MERVE KARAKAŞ
SODEMSEN Toplu İş Sözleşmesi Avukatı

ÜCRETTEN KESME CEZASINA İLİŞKİN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ HÜKÜMLERİ. [Sayfa.19](#)

“ÖRGÜT BELEDİYE UYUMU, UMUDU; UMUT, İKTİDARI GETİRİR”

Yerel seçimlerde ittifakın kurulmasında kilit rol aldınız ve ittifak başarısı yerel seçimlerdeki başarının da anahtarı oldu. Yerel seçimler sonrası ittifak sizce nasıl gidiyor? Kazanılan belediyelerde ittifak sürüyor mu?

OĞUZ KAAN SALICI: Yasal altyapı buna imkân vermese de tarafların kendi önceliklerini bir kenara bırakıp demokrasi şemsiyesi altında buluşması, gerçekten siyasi tarihte eşi benzeri olmayan ve bundan yıllar sonra da hatırlanacak bir oluşumdur. Partilerin bayramlarda birbirleriyle bayramlaşmasının bile artık mümkün olmadığı bir atmosferde böyle bir tecrübeyi ülke siyasi tarihimize kazandırmalarından dolayı hem Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'na hem de İYİ Parti Genel Başkanı Sayın Meral Akşener'e buradan tekrar teşekkür ediyorum.

Yerel seçimler sonrasında da bu işbirliği devam ediyor. Gerek belediye meclislerinde gerek komisyonlarda olsun işbirliğinin tarafı olan her siyasi parti vatandaşın yararına olacak işlerin altına başarıyla imza atıyor.

Genel seçimlere dönük nasıl bir projeksiyonunuz var? Genel seçimler nasıl bir gündem etrafında olacak sizce?

OĞUZ KAAN SALICI: Türkiye'nin ve vatandaşın gündeminin en üst sırasında ekonomik sorunlar gelmektedir. Özellikle 2018 yılı yaz aylarında başlayan döviz kurundaki hareketlerin vatandaşın cebine zam şeklinde geri dönmeye başlamasından sonra ülkemizde olağanüstü bir hayat pahalılığı baş göstermiştir. Bu pahalılığın vatandaşa yansımalarının kötü bir örneği geçtiğimiz günlerde yayımlanan bir raporda ortaya çıktı. Mevsimsel etkilerden arındırılmış işsizlik oranlarıyla enflasyon oranları dikkate alınarak hesaplanan Dünya Sefalet Endeksi verilerine göre, Türkiye geçtiğimiz yıl tüm dünya ülkeleri arasında 5. sırada yer aldı.

AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılındaki ekonomik verilerle şu anki ekonomik verileri karşılaştığımızda ülkede 18 yılda iyiye giden tek bir konu başlığının olmadığını kolayca görebiliriz. Faizler, işsiz sayımız, enflasyon oranı, kamu ve özel sektörün borcu, icra dairelerindeki dosya sayıları, bütçe açığı, Merkez Bankası'nın döviz rezervleri ve daha niceleri...

Evine ekmek götüremediği, çocuğuna kıyafet alamadığı için kendini ateşe veren, intihar eden vatandaşlarımız, doktora yapmasına, üç üniversite bitirmesine rağmen işsiz gezen gençlerimiz varken ülke gündemimizin ve dolayısıyla seçim gündeminin en önemli başlığının ekonomi olacağı tartışmasız bir gerçek.

Gerçekleşecek seçimde gündem olacak bir diğer ve önemli konu, hiç şüphesiz, güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçilmesi olacaktır. Ülkemizde başkanlık sistemi uygulamaya konulmadan önce de sorunlu olan sistem, başkanlık sisteminin hayata geçmesiyle birlikte tam anlamıyla kilitlendi, demokrasinin çarkları işlemez hâle geldi.

Yasama gücünü temsil eden parlamentonun yetkileri elinden alındı. Yargı, yürütmenin maşası hâline geldi. Hatta “dördüncü kuvvet” olarak nitelendirilen medya da muhalefetin sesini kısın uygulamalarıyla iktidarın gözü kulağı oldu.

Ülkemizi bu sıkışmış tablonun içerisinden çıkarmak ve demokrasi yolunda ayağımıza bir pranga gibi bağlanmış bu sorunlu sistemden kurtarmak şarttır. Bunun yolu da demokrasinin tüm bileşenlerinin görüşü alınarak geniş katılımlı, maksimum mutabakatın sağlanması sonucu hazırlanmış bir anayasanın yürürlüğe girmesinden geçmektedir.

Yerel yönetimleri CHP'nin kazanması sonrası hükümetin HDP'li belediyeleri kayyumlarla yönetmeye başlamasını nasıl karşılıyorsunuz?

OĞUZ KAAN SALICI: Bu durum AKP için yeni keşfedilmiş bir alan değil. Hatırlayalım: 2014-2019 yılları arasında bir kısım AKP'li belediye başkanı “metal yorgunluğu” gerekçesiyle zorla istifa ettirilmiş ve yine büyük bir kısmı HDP'li belediye başkanlarından oluşan belediyelere de kayyumlar atanmıştı.

O dönem zorla istifa ettirilen belediyelerle kayyum ataması yapılan belediyelerin nüfusları dikkate alındığında Türkiye'de yaşayan vatandaşların %43'ü kendi seçtikleri belediye başkanları tarafından yönetilmeyordu.

AKP'nin demokrasi anlayışında şu anda da değişen hiçbir şey yok. 31 Mart gecesi sonrası 65 belediye kazanan HDP'nin bugün itibarıyla 4'ü ilçe 2'si belde olmak üzere toplamda yalnızca 6 belediyesi kaldı. Görevden aldıkları belediye başkanları Anayasal bir kurum olan YSK'ye adaylık dosyalarını teslim etti. YSK bu adayların seçime girmesine izin verdi ve seçimi kazanmalarının akabinde de mazbatalarını yine YSK'den aldılar. Bu kişilerin aday olmalarına engel bir durumları vardı da buna en başında neden engel olunmadı?

Daha önce farklı platformlarda da dile getirdim, bugün buradan bir kez daha söyleyeyim: Kayyum atamalarının hiçbir hukuki dayanağı yoktur. Tamamı siyasi saiklerle gerçekleştirilmiştir. Türk siyasi tarihi ileride bu günleri tek adam rejiminin çöküş dönemindeki çırpınışları olarak hatırlayacak.

Hükümetin CHP'li belediyeleri görmezden geldiği, yok saydığı bir tutum söz konusu. İstanbul'da Covid-19, İzmir'de deprem toplantılarına çağrılmıyorlar. HDP'lilere kayyum, CHP'lileri yok sayma tutumları sizce nasıl aşılır?

OĞUZ KAAN SALICI: Bu soruya da bir önceki sorduğunuz soruya verdiğim cevapla başlayayım. Bu durum da AKP'nin yeni keşfetmiş olduğu bir alan değil. Kendi partileri tarafından yönetilmeyen ilçe belediyelerine daha az hizmet götüren, bu belediyeleri hizmete mahrum bırakan, kendi partilerine üye insanlara sosyal yardımda bulunan, bir iş alımı gerçekleşecekse mülakatta “hangi parti üyesisiniz” sorusu soran bir zihniyetten başka bir davranış beklememiz mümkün mü?

Pandemi sürecinin başında belediyelerimiz tarafından vatandaşın yararına organize edilen onlarca yardım kampanyası AKP eliyle durduruldu. Mersin'de ekmek dağıtımı yasaklandı, Adana'da sahra hastanesi mühürlendi, Ankara'da ve İstanbul'da yardıma ihtiyacı olan vatandaşlar için toplanan nakdi yardım hesaplarına bloke kondu. Kendi vatandaşına hizmet verenleri engelleyen bir siyasi partiden siyaseten kendisine rakip olan diğer partileri muhatap almasını bekleyebilir misiniz? Bu durum ancak bu zihniyet karşısında kurulacak bir demokrasi ittifakının siyasi başarısıyla değişecektir. Bunu da önümüzdeki dönemde yapılacak ilk genel seçimde yaşayacağız.

CHP örgütü seçimlere nasıl hazırlanıyor?

OĞUZ KAAN SALICI: 2020 yılının Şubat ayında partimizin kongreler takviminin tamamlanmasıyla birlikte göreve başlayan ilçe ve il başkanlarımızla yönetimleri pandemiden dolayı ülkemiz siyasi tarihinin en şanssız ve zor zamanlarında siyaset yapmaya ve çalışmaya başladı. Fakat tüm örgütümüz bu şanssızlığı ve zorluğu bir fırsata çevirmeyi başardı.

Pandemi döneminde il/ilçe örgütlerimizden gençlik/kadın kollarına kadar tamamen sahadaydık, hâlâ da öyleyiz. Sokağa çıkma kısıtlamaları nedeniyle dışarıdaki ihtiyaçlarını karşılayamayan vatandaşlarımızı bir an olsun yalnız bırakmadık. Vatandaşın, esnafın, KOBİ'nin, çiftçinin, eğitimin paydaşlarının yaşadığı sıkıntıları bire bir kendilerinden dinliyor, bu sorunlar için çözüm üretmeye çalışıyoruz.

Röportaj

“OĞUZ KAAN SALICI”

CHP Parti Örgütü, Örgüt Yönetimleri ve Yurtdışı Örgütlenmelerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili

Mahalle temsilciliğimizin olmadığı yerlerde mahalle temsilcilikleri kuruluyor, belde örgütümüzün olmadığı yerlerde belde yönetimleri oluşturuluyor. Kemal Kılıçdaroğlu'nun talimatıyla üyemiz olmayan mahalle ve köylerde partimize üye kazandırma çalışmaları hızla devam ediyor. Gerçekleşen son genel seçimlerde partimize oy çıkmayan sandık çevrelerinde partimize oy kazandırmak adına özel çalışmalar yürütüyoruz.

Önceki seçim sonuçlarına göre oy oranımızın çok düşük olduğu Güneydoğu ve Doğu Bölgeleri'ndeki il başkanlarımız ve yönetimleriyle bu bölgelerdeki örgütsel kapasitemizi artırıcı çalışmalar yaparak 31 Mart seçimleri sonrası batıda elde edilen siyasi başarı sonucu partimiz lehine oluşan “sempatiyi” oya dönüştürmeye çalışıyoruz.

Yine son seçimlerde elde edilen sonuçların analiz edilmesiyle çıkan verilere göre çok az bir farkla milletvekili çıkaramadığımız yerlerde de sonuç odaklı çalışmalar yaparak bir sonraki genel seçimlerde bu illerimizde milletvekili çıkarma hedefi üzerine kurulu bir çalışma yürütüyoruz.

Ayrıca genel seçimlerde yurtdışından gelen oyların seçim sonuçlarına etkisini de dikkate alarak yurtdışı örgütlenmemize de hız veriyoruz. Hâlihazırda 14 ülkede bulunan yurtdışı birliklerimize 5 yeni birlik daha eklemek üzereyiz. Bu çalışmalar sonucunda Suudi Arabistan, Gürcistan, Azerbaycan, Katar ve İrlanda'da da yakın zamanda birlik kurulmasını tamamlayacağız.

Örgüt ve belediye ekipleri çalıştaylarda bir araya gelerek sorunları, fırsatları tartışıyor. Bu toplantıların sonuçlarını nasıl değerlendiriyorsunuz? Örgütlerin ve belediyelerin ilişkileri açısından kritik konular sizce nedir? CHP örgütü, belediye performanslarını sahada iletişime çevirebiliyor mu? Sizce bunun için nelere dikkat edilmesi gerekir?

OĞUZ KAAN SALICI: Vatandaş merkezi idareden ziyade mahalli idareden hizmet bekler, mahalli idareyle her zaman dirsek teması hâlidir. Gün boyu evinde kullandığı su, işe giderken bindiği otobüs, akşam kapısının önüne bıraktığı çöp için mahalli idareyle muhatap olmaktadır. Bu yüzden vatandaşa dokunmanın en kolay yolu, iyi bir yerel hizmet sunmaktan geçmektedir.

Buradaki en önemli konu, örgüt ve belediyelerimiz arasındaki uyumdur. Örgüt ve belediye ne kadar uyumlu çalışırsa buldukları çevrede yaşayan vatandaşlara da bir o kadar umut vadelerler. Bu uyum, umudu; umut da bize iktidarı getirir.

2014 yılında CHP'li büyükşehir belediyelerinde yaşayan nüfusun tüm Türkiye'deki nüfusa oranı %12 iken bu oran 2019 seçimleri sonrası %45'e yükselmiştir.

2014 yılında CHP'li büyükşehir belediyelerinde milli gelirin %12.2'si üretiliyorken bu oran 2019'da %59.1'e çıkmıştır.

2014 yılında CHP'li büyükşehir belediyelerinde gerçekleşen vergi tahsilatlarının ülke genelindeki vergi tahsilatlarına oranı %13.9 iken bu oran 2019'da %73.8'e çıkmıştır.

2014 yılında 6 olan büyükşehir belediyesi sayımız 2019 yılında 11'e, 8 olan il belediyesi sayımız 10'a, 160 olan ilçe belediye sayımız 181'e çıkmıştır.

Bu rakamlar bize, önümüzdeki günlerde gerçekleşecek genel seçimlerde yaşayacağımız CHP iktidarının işaretlerini vermektedir.

Burada parti örgütümüze ve belediyelerimize büyük bir görev düşmektedir. Vatandaş partimize güvenmiş ve 5 yıl iradesini bizlere teslim etmiştir.

Biz bu güveni boşa çıkarmazsak vatandaşa örgütümüzle ve belediyemizle yanından olduğunu hissettirirsek ilk seçimde iktidarı kazanır ve ülkemizi hak ettiği yere getiririz.

SEYİT TORUN

CHP Yerel Yönetimler'den Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Ordu Milletvekili

KÜRESEL KENT OLMAK

"Dünya Kenti" ifadesi ilk kez 18. yüzyılda Goethe tarafından Paris'in ve Roma'nın kültürel zenginliği ifade etmek için kullanılmış. 1966 tarihinde Peter Hall, "Dünya Kentleri" adlı kitabında kavramın içeriğini genişletmiş. Hall'a göre dünya kentleri; siyasi iktidar merkezlerine, ulusal ve uluslararası örgütlere, ticaret merkezlerine ev sahipliği yapan, finans hizmetlerinin sürdürüldüğü, hukukun bulunduğu, yüksek öğretimin yapıldığı, sanat ve kültür faaliyetlerinin yoğunluk kazandığı kentlerdir. Küreselleşme süreciyle birlikte 1980'li yıllarda gelişen ve yeni bir sürece giren dünya ekonomisinin büyük kentlerle olan etkileşimi ve bu kentlerdeki değişim sonucu yeni bir kent tipi ortaya çıktı.

Küreselleşme kentlerin ekonomik, sosyal, siyasal, mekânsal ve kültürel alanlarını etkilerken geleneksel yapısında değiştirici etkiye bulunuyor. Küreselleşme sonucunda ortaya çıkan yaşam biçimi, giyim tarzı ve eğlenme şekli denkleğiyle dünyadaki kentsel yaşantı da birbirine benziyor. Küresel kentleri diğer büyük kentlerden ayıran en önemli özellik, dünya ekonomisinin ayrılmaz bir parçası hâline gelmiş olmaları. Küresel kentler; ekonomik etkinliklerin yoğunlaştığı, imalat sanayinin ağırlıklı olduğu, malların/ hizmetlerin/hammaddelerin işlenerek diğer kentlere/bölgelere/ülkelere ihracatının yapıldığı ve bu ilişkilerin odağında yer alan merkezler. Küresel kentler aynı zamanda çokuluslu şirketlerin merkezinin bulunduğu ve dünya çapında finans hareketlerinin var olduğu kentler olmakla birlikte dünyanın ekonomik/siyasal kaderini etkileyebilecek kararlar alabilen ve dünyanın ekonomisine yön verebilen kentler de oluyor çoğunlukla. Sahip oldukları güçle kendi ulusal sınırlarını aşarak küresel kararların alındığı bir konuma yükseliyorlar. Bu durum kentler arasında rekabeti ve hiyerarşiyi biçimlendiriyor.

Küreselleşme süreci kentlere yeni ekonomik, sosyal, kültürel roller yüklerken, kentler arası rekabeti hızlandırırken "küresel kent", "dünya kenti", "uluslararası kent" gibi kavramları ve kentleri sınıflandıran endeksleri beraberinde getirdi. wUluslararası/ küresel birçok şirket veya sivil toplum örgütü onlarca parametreyi/değişkeni göz önünde bulundurarak kentlere ve kent yönetimlerine sosyal, ekonomik, mali boyutları olan puanlar veriyor, derecelendirmeye tabi tutuyor. Güçlü kentlerin sayısı ve dağılımı o ülkenin gücünü gösteriyor.

21. yüzyıl ekonomisinde rekabet gücünün kentler arasındaki işbirliği kültürünün gelişmesiyle mümkün olabileceğinin anlaşılması, dayanışmacı üstünlüklerin önemini de artırıyor. Kentlerin önemli özelliklerinden birisi, insanların bilgi ve beceri düzeylerini artırmaları. Birlikte yaşamın getirdiği mekânsal yakınlık kişiler arasında yüz yüze iletişimin artmasına neden oluyor. Sosyo-ekonomik değişimlere yaratıcı bir biçimde yanıt vermeye, yeni ürün ve hizmetlerle yeni üretim tekniklerinin ortaya çıkmasına katkı sağlıyor. Dünya kentleri diğer kentlere transfer edilmesi mümkün olmayan sosyal sermayeleriyle gerek işgücünü gerek sermayeyi en etkin şekilde kullanabiliyor. İçinde yaşadığımız yüzyıl, bir kentin küresel kent olma niteliğini artık sadece ekonomik göstergelerle ölçmüyor. Yaşam kalitesi endeksiyle de bakıyor. İnsanların mutlu olup olmadığı, ulaşımın memnun kalıp kalmadığı, güvende hissedip hissetmediği, kültür-sanat etkinliklerinden yararlanıp yararlanmadığı önem kazanıyor. Ayrıca hobilerine, işlerine, sosyal hayatın diğer süreçlerine ulaşmak için çaba gösterip göstermediklerine de dikkat ediliyor. Yeni küresel kent endeksleri artık insanı ve yerel özellikler giderek daha fazla odağına alıyor.

Bu, bizlere ne anlatıyor?

Kentlere dair anlayışımızın dünyayla entegre olmasının önemini gösteriyor. Bir kentin marka değerini bu göstergelerin belirlediğine işaret ediyor. Yerelliklerimizi iyi değerlendirirken dünyayla entegreolmanın da gerekliliklerini yerine getirmemizi, kentimizde yaşayan insanları istatistiklerle de iyi tanımamızı salık veriyor. Kentlerimizi daha akıllı yapmak, şeffaflığı işimizin odağına koymak CHP'li belediyelerin kendini, yönetim anlayışını farklılaştırmada kritik faktör. İnsanımızın taleplerini, kendi performansımızı, hizmetlerimizin etkisini ölçmek bizi dünya kenti olmaya yaklaştıracak. Ülkeler kentleriyle anılıyor. CHP'li belediyelerimizin yönettiği kentler içinde dünyayla rekabet edebilecek potansiyeli olanlar var. Onların bu alandaki başarıları diğer kentlerimize iyi örnek oluşturacak. Partimizin yerel yönetim politikasında kilit öneme sahip olan katılımcı yönetim, şeffaflık, hesap verebilir yönetim anlayışı dünyayla rekabet edebilecek kentleri inşa edebilmenin de yolu. Şeffaf belediyecilik Türkiye kentlerinin daha da yaşanabilir hâle gelmesi ve dünya şehri olması için kritik öneme sahip. CHP'li yerel yönetimlerimiz dünyayla entegre, yaşanabilir kentler yaratma iradesini ve potansiyelini taşıyor.

“ŞEHİR ENDEKSLERİ SOSYAL DOKUNUN İZLENEBİLDİĞİ ÖNEMLİ KAYNAKLAR”

Röportaj

“Prof. Dr.
MURAT ŞEKER”

Istanbul Üniversitesi
İktisat Fakültesi Maliye Bölümü

Prof. Dr.
MURAT ŞEKER

Yükseköğrenimini İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde 2003 yılında tamamladı. Florida State University'de sürdürdüğü tez çalışmaları sonucunda 2009 yılında doktor unvanı aldı. 2012 yılında doçent, 2017 yılında profesör oldu. Yurtdışında bulunduğu sürede bir araştırma kuruluşu olan Florida Tax Watch'de asistan olarak çalıştı. 2011 yılında "Happiness Economics" konulu TÜBİTAK projesiyle Florida State University'de; 2016 yılında ise, Fulbright Senior Scholar olarak Georgia State University'de misafir öğretim üyesi olarak bulundu. UNDEF, ILO, IBP, AB-CFCU, TÜBİTAK ve Kalkınma Ajansları başta olmak üzere ulusal ve uluslararası projelerde yürütücü, danışman, uzman ve araştırmacı görevlerini üstlendi. Ekonomi, maliye ve çok disiplinli alanlarda ulusal, uluslararası düzeyde yayımlanmış makale, tebliğ ve kitapları bulunmaktadır. Hâlen İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Bölümü'nde görev yapmakta olan Şeker, aynı zamanda İstanbul Üniversitesi Şehir Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin direktörüdür.

Küresel şehir endeksleri nedir? Kentlerin endekslerine göre değerlendirilmesinin önemi nedir?

MURAT ŞEKER: Küresel şehir endeksleri, şehirlerin birbirleri arasındaki rekabetin izlenebilir ve güncellenebilir bir model çerçevesinde kurgulanmasını içermektedir. Günümüzde küresel şehir endeksleri belli alt odakla ve parametrelerle şehirlerin özelliklerinin karşılaştırabilmesini sağlarken büyükşehirlerin geliştirilmesi gereken özelliklerini ortaya çıkartır.

Küresel şehir endeksleri hangi kategorilerde değerlendiriliyor ve belirleyici kriterler nelerdir?

MURAT ŞEKER: Küresel şehir endeksleri birçok kategoride değerlendirilmektedir. Bu kategoriler arasında yönetim, yaşam, güvenlik, mobilite, ekonomi, enerji, çevre, akıllı şehirler, bilgi ve iletişim teknolojileri sayılabilir.

Borsa terimlerinden alışkın olduğumuz endeksin ekonomik boyutunun bir yatırım potansiyeli çağrıştırdığını kabul edecek olursak sosyal boyutun endeksler açısından önemi nedir?

MURAT ŞEKER: Endekslerin sadece borsa veya yatırım boyutunda değerlendirilmesi ülkemizde çok yaygındır, fakat sosyal bilimlerde de çokça kullanılmaktadır. Bunlara örnek verecek olursak: Akıllı şehir endeksleri, rekabet endeksleri, yaşam kalitesi endeksleri...

Bu endeksler de borsa veya yatırım endekslerinde olduğu gibi veriye dayalı hesaplanmaktadır. Hem birincil hem ikincil veri kaynaklarından yararlanarak oluşturulan bu endeksler sosyal bilimlerde daha ziyade karşılaştırma amaçlı kullanılmaktadır. Özellikle şehir karşılaştırması içeren endeksler şehirlerin sosyo-ekonomik yapılarını ortaya koymaktadır. Şehirlerde sosyal ve ekonomik gelişimin izlenebileceği parametreleri içermektedir.

Bir şehrin sosyal dokusunun periyodik olarak izlenmesi ve başka şehirlerle karşılaştırmalı takip edilmesi, şehrin sosyal yönelimlerinin ortaya konulması açısından önemlidir. Şehirlerin sosyal yapıları dinamiktir, özellikle metropol niteliğindeki şehirlerde bu değişim ve dönüşümler oldukça hızlıdır. Bu dönüşüm hızını takip edemeyen yerel yönetimler gerek yatırımlarında gerek uygulamaya koydukları politikalarda etkinlikten sapabilmektedir. O yüzden şehir endeksleri şehrin sosyal dokusunun izlenebildiği önemli kaynaklar olarak kullanılmalıdır.

Parametreler açısından baktığımızda endekslerin gelişmiş ülke kentleri lehine işleyeceğini öngörebilir miyiz? Gelişmekte olan ülke kentleri açısından riskler ve fırsatlar neler olabilir?

MURAT ŞEKER: Bazı parametreler büyük şehirlerde ön plana çıkarken bazıları negatif yönde etkileyerek endeks skorlarını düşürmektedir. Örneğin, trafik yoğunluğu. Trafik yoğunluğunun olması tahmin edeceğimiz üzere negatif bir etkiye sahiptir. Ulaşım hakkında bir endeks hesaplandığını düşünürsek büyükşehirlerin trafik yoğunluğu yüksek olduğu için negatif yönde etkilenecektir. Başka bir bakış açısıyla trafik yoğunluğu bir kentteki ekonomik ve sosyal hayatın da yoğun olduğunu gösterir, ancak bir yandan yaşam kalitesinin de düşmesine neden olur. Konuya hangi açıdan baktığınız önemlidir.

Dünyadaki kriz ve afetleri düşündüğümüzde krizler ve kent dirençliliği endekslerde yer alıyor mu? Alıyorsa nasıl?

MURAT ŞEKER: Küresel şehir endeksleri bazında düşünecek olursak daha verimli sonuçlara ulaşmak için şehirlerin bütün özellikleri kapsayacak parametrelerle çalışmaya özen gösteriyoruz. Bunlar arasında en önemlilerden bazıları, krizler ve kent dirençliliğidir.

Ülkemizde krizler ve kent dirençliliği hakkındaki veriler ne yazık ki kısıtlı durumdadır. Bu tarz çalışmalarda doğal afet risklerini ve afet yönetim stratejilerini inceleyerek çalışmalarımıza yön veriyoruz.

Endeksler göre yaşanabilir kentler tanımı değişiyor mu? Değişiyorsa nasıl?

MURAT ŞEKER: Endeksler göre yaşanabilir kent tanımları değişkenlik gösterebiliyor. Çünkü hesaplanan endeksler fazla sayıda parametre içermektedir. Bu endeksler şehirlerin bütün artı ve eksi yönlerini göstermektedir. Bu artı ve eksi yönler yıllar içerisinde geliştirilerek yaşanabilir kent tanımını değiştirebiliyor. Burada bakış açısı önemli. İş arayanların kolay bir şekilde iş bulabildiği bir şehir mi daha yaşanabilirdir yoksa hava kirliliğinin olmadığı yeşil alanın önceliklendirildiği bir şehir mi? Tüm bunlar aslında kamusal tercihlerin birer sonucudur, bu tercihleri sıralamak ve önceliklendirmek özellikle yerel yönetimlerin görevidir. Tabii yerel yönetimler bu noktada katılımcı uygulamaları karar alma süreçlerine ne kadar fazla dahil ederse o kadar başarılı olmaktadır.

Türkiye'den endekslerde yer alan kentler var mı? Dünyayla karşılaştırdığımızda nasıl bir tablo çıkıyor, değerlendirir misiniz?

MURAT ŞEKER: Literatür taraması yapıldığında endekslerde Türkiye'den kentlerin yer aldığını görüyoruz. Özellikle yurtdışında yapılan endekslerde genellikle ülkemizdeki büyük şehirler yer almaktadır. Bunlara örnek vermek gerekirse: İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya. Özellikle İstanbul, dünyada yapılan uluslararası endekslerin çoğunda Türkiye'yi temsilen araştırma örneğine dahil edilmektedir.

Endekslerde şehirlerimizin daha yüksek noktalara erişmesinde ilk adım, kullanılan parametrelerin doğru ve güncel derlenmesinden geçiyor. Yaptığımız çoğu araştırmada Türkiye'den şehirlere ilişkin hatalı ya da güncel olmayan verilerin endekslerde kullanıldığını görüyoruz.

Bu noktada açık veri ilkesini benimseyen şehir yönetimleri sağlıklı veriye erişim açısından endeksleri hazırlayanlara yön gösteriyor. Endeksleri hazırlayan kurumlarla iletişime geçmek, şehre ilişkin verileri aldıkları kaynaklar hakkında teyitleşmek, hata ya da güncel veriye erişememe durumunda müdahale etmek gerekli.

Özellikle büyükşehir belediyeleri ilgili birimleri bu konu üzerinde hassasiyet göstermeli. Çünkü bu endeksler uluslararası ortamda yayımlandığından aslında şehirlerimiz için çok önemli bir mecra. Hatalı, eksik verilerle oluşturulmuş endeksler varsa buna müdahale edilmesi şehrin imajının düzelmesini de sağlayacaktır.

Bu nedenle İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde kurulan İstanbul Planlama Ajansı kapsamında faaliyetlerini sürdüren İstanbul İstatistik Ofisi iyi bir örnek olabilir. Şehrin verisini tutan, şehirle ilgili veriler noktasında ana kaynak olmaya çalışan ofisin çalışmaları yurtiçinde ve yurtdışında kaynak olarak gösterilmeye başlandı.

Yine İBB bünyesinde hayata geçirilen açık veri portalı da bu amaca yönelik hizmetlerini sürdürüyor. Şehrin verisinin bir sahibi olmalı ve bunun adresinin de yerel yönetimler olması gerektiğini düşünüyorum. Elbette TÜİK ve ilgili merkezi kuruluşlar istatistikleri derleyerek yayınlacaktır, ancak İstanbul gibi metropol şehirlerde mikro veriye her anlamda ihtiyaç duyulmaktadır.

Yerel yönetimlerde veriye dayalı yönetimin sağlanabilmesi için veri üretilmesi, derlenmesi, analiz edilmesi ve bir politika önerisiyle karar alıcılara sunulması gereklidir. Bunu yaparken de hem akademiden hem uygulamacı uzmanlarda destek alınması önemlidir.

Şehirlerimizin endeks sıralamaları endeks türüne göre değişiklik göstermektedir. Şehirlerin genel olarak karşılaştırıldığı endeksler değerlendirildiğinde birkaç Avrupa şehrine göre ortalamanın altında kaldığını görüyoruz.

İSTANBUL'UN ENDEKSLERDEKİ GENEL GÖRÜNÜMÜ

Yıllar/ Endeksler	Cities in Motion Index	Sustainable Cities Index	Mercer Quality of Living Index	Global Financial Centres Index	Global Cities Index	Global Cities Outlook	Global Power City Index
2007			121/215				
2008			114/215				
2009			121/215	72/75			
2010			-	74/75			
2011			117/221	62/75			
2012			-	56/77	37/66		
2013			-	44/80			27/40
2014	75/135		-	42/83	28/84		21/40
2015	82/148	36/50	-	47/84	29/125	66/124	31/40
2016	109/181	77/100	122/230	57/87	25/125	80/125	21/42
2017	104/180	71/100	133/231	78/92	25/128	88/128	30/44
2018	114/165	82/100	134/231	68/100	26/135	96/135	34/44

**ARAŞTIRMA
DENEYİMLERİ**

8

**Prof. Dr.
Murat Şeker**

İ.Ü. İktisat Fakültesi
Maliye Bölümü

**Mikro Ölçekte
Araştırma Yapmak:
Mahallem
İstanbul**

Tarih
22 Kasım 2017 Çarşamba

Saat
17.00

Yer
Edebiyat Fakültesi Kurul Odası
(III.Kat)

**ARAŞTIRMA
DENEYİMLERİ**

8

**Prof. Dr.
Murat Şeker**

İ.Ü. İktisat Fakültesi
Maliye Bölümü

edebiyat.istanbul.edu.tr/sosyoloji/

istanbul.sosyoloji@istanbul.edu.tr

facebook.com/istanbuluniversitesisosyoloji/bolumu

twitter.com/uefosyoloji

“ENDEKSLERE YAŞAM KALİTESİNİN GİRMESİ DÖNÜŞÜMÜ GETİRDİ”

Yaşanabilir şehir tanımları nasıl bir değişim geçiriyor?

KORAY VELİBEYOĞLU: Dünyada önce yaşam standartlarını belirleme çabası şeklinde ortaya çıkıyor. Burada iktisatçılar etkin. Çünkü daha çok bir ailenin yoksulluk sınırını belirlemeye yönelik iktisadi parametrelerin belirlenmesi gibi hedefleri olan çalışmalar yapıyorlar. Aslında konu başlarda matematiksel olarak algılanıyor. İkinci Dünya Savaşı sonrası hikâye değişiyor. Anlıyorlar ki yaşam standartlarını sağlamanın nesnel ve öznel boyutu var. Öznel boyutu, yaşamdan duyulan haz, doyum, mutluluk gibi kelimelerle ifade ediyoruz. Bu kısım, önceleri ihmal ediliyor. İkinci Dünya Savaşı sonrası refah toplumu ortaya çıkıyor. 1945-1973 petrol krizine kadar hızlı bir büyüme ve nüfus artışı dönemi. Hızlı büyümenin arkasından insanlarda bir boşluk duygusu oluşuyor. Bir standarda sahipler, ama kendi yaşamlarından ve yaşadıkları çevreden mutlu olmuyorlar. İşte, bu noktada sosyologlar, şehir plancıları gibi diğer alanlardan katılımlar olmaya başlıyor.

1970'lerde çıkan bu çıkan endeksler genellikle ülkeler bazında, şehirler yok. Ülkeler bazında karşılaştırmalı çalışmalar yapıyor. Bunlar da ekonomik gelişmişlik göstergeleriydi. Hintli Ekonomist Amartya Sen “insani gelişmişlik de önemlidir” diyor ve bunu Birleşmiş Milletler'e kabul ettiriyor. Böylece insani gelişmişlik endeksleri yayımlanmaya başlıyor. Biliniyor ki, ekonomik gelişmişlik dünyada eşit dağılmıyor. İnsanlar, kıtalar ve sosyal sınıflar arasında birçok ayırım var. Amartya Sen'nin özgürlüklerden kastı şuydu: Bisiklet almaya gelir gücünüz yeterli, fakat bisiklet kullanmıyorsunuz. Bulduğunuz ortam bisiklet kullanmaya müsait değil ya da siz bisiklet kullanma becerilerine sahip değilsiniz. Dolayısıyla özgürlükler alanından ziyade bunu yapabilme kabiliyetiniz, ve yapabilirliğiniz etkilidir, önemlidir. Bu, büyük bir açılım aslında. Yani bir zenginlik var ve eşit dağılmıyor. Bireyin yaşadığı toplumda o şeyleri kullanma, yapabilme özelliklerine sahip olması gerekiyor. Dolayısıyla bu temel haklar ve özgürlüklere insani gelişmişlik ekleniyor. Bu, 1970'lerde ekonomik gelişmişlik göstergelerinde önemli bir sıçrama.

1990'lara geldiğimizde dünyada artık neo-liberal dönüşümler var. Şehirler yarışmacı bir kimliğe bürünüyor, yatırım çekmek için birbirleriyle yarışıyor. Artık ülkeler yerine kentler ön plana çıkmaya başlıyor. Bu noktada da kentlere dair gelişmişlik ve yaşam kalitesi -en yeşil şehir, en sürdürülebilir, en akıllı şehir hangisi vb.- endeksleri oluşmaya başlıyor. Bu endeksin arka planında aslında yarışmacı kentler var. Kentler birbirleriyle yarışırken bir skalaya tabi tutuluyorlar. Bu sıralamada da aslında en bilinen küresel kentler ortaya çıkıyor. Saskia Sassen'in yaptığı çalışmalara bakarsanız küresel kentlerin avantajlı olduğu gibi genel bir görüş ortaya çıkıyor. Çünkü Sassen'e göre, küresel kentler yatırımları kendine çeken, işgücü, finans, medya gibi gelişmiş hizmet endüstrilerini bünyesinde toplayan yapılar.

Dolayısıyla küresel şehirler aslında dünyayı yönetiyor. Bunun da 3 kutbu var. New York, Londra ve Tokyo. Bu üçlü hem finansı yönetiyor hem küresel düzlemde öne çıkıyor. Bunu ölçen Globalization and World Cities Research Network var. Küresel kentleri sıralayan çalışmalar yapıyorlar. Alfa, Beta ve Gama dünya kentleri diye kategorize ediyorlar. Alfa, Beta ve Gama şehirler ortaya çıkıyor.

İstanbul da buralarda bir yer alıyor. Çünkü Türkiye'de bizim küresel kent diye takdim edebileceğimiz tek bir kent var, o da İstanbul.

Dolayısıyla şehirle ilgili bu tür karşılaştırmalı çalışmalarda İstanbul her zaman için listede oluyor. Sonra bu konu araştırma şirketlerinin ve bu yönde sıralama yapan şirketlerin de ilgisini çekiyor. Yaşam kalitesi, satın alım gücü gibi konularla yine şehirleri kıyaslamalı gösteren çalışmalar başlıyor. Gazeteleri bir açıp bakarsanız “Zürih dünyanın en yaşanabilir şehri seçildi” denir. Vancouver, Zürih gibi onların da starları var. Avrupa'da Viyana, Zürih; Kuzey Amerika'da ise, Vancouver öne çıkar. Bir de Avustralya şehirlerini, örneğin Melbourne'ü çok görürsünüz listelerde. Bu endekslere eleştiriler de var. Çünkü şehirleri karşılaştırıyorsunuz, belli göstergeleri var. Eşit ağırlıklı yapıyorlar, bazılarını ise ağırlıklandırılmışlar. Endeks dediğimiz şey, kümülatif. Sağlık hizmetlerine, eğitime, ulaşım erişim nasıl vb. Bunları bir ortalamayla alınıyor, o ortalamaya göre bir sıralama yapılıyor. Kıyaslama yapılırken bütün şehirler aynı verileri toplayabilecekleri bir havuzdan seçiliyor. Sonuçta aldıkları rakamlar resmi. Mesela o ülkenin Sağlık Bakanlığı'nın sitesinden, Ulaştırma Bakanlığı'nın çevre ölçüm raporlarının analizlerinden alınıyor. Dolayısıyla bütün dünyada karşılaştırılabilir bir veri tabanı içinden yapmak zorunda kalınıyor. Hâl böyle olunca verinin güvenilirliği meselesi gündeme geliyor. O ülkenin kayıtlarına güveniyorsunuz. O kayıtlarda ne yazıyorsa onu referans alıyorsunuz. Bunu doğru yapan var, yanlış yapan var. Bu, bir sorun.

İkinci sorun, karşılaştırabilmek için en kolay bulabilecekleri göstergeleri alıyorlar. Böylelikle şehirleri birbirinden ayırt edecek farkı ortaya koyacak bazı göstergeleri almıyorlar. Çünkü biliyorlar ki 130 tane şehir için aynı göstergeyi edinemeyecek. O zaman başta ayırt edici olabilecek şeyleri eliyorlar. Bu da bize neredeyse çok standart olan bir hat içinden seçim yapmayı gerektiriyor.

Dediğim gibi burada da yanlışlıklar çıkabiliyor ve kentler arası farklılıklar da ihmal ediliyor. Bir makale var bu konu üzerine. Melbourne sanıyorum 7 sene üst üste birinci sırada çıkıyor. En yaşanabilir kent, ama bu yaşanılabilir kenti tarif ederken “orta sınıfın yaşam biçimine göre tarif ettiniz” diyor. Oysa şehir içerisinde dengesizlikler ve az gelişmiş yer var diyor. Az gelişmiş ya da yüksek gelişmiş yerleri var ve endeksler bunlar yokmuş gibi davranıyor. Çok başarılıymış gibi bir tablo çiziliyor. Bahsettiğim makaledeki yazar durumun böyle olmadığını açıklayan bir çalışma yapmış.

Yani burada en iyi performansı gösterenlerde bile aslında şehir içi farklılıkların ihmal edildiğini görüyoruz. Şehirleri kıyaslarken şehir içi farklılıklar dikkate alınmıyor, tek tip bir insan varmış gibi bir imaj yaratılıyor. Aslında bu da bu tür araştırmaların başka bir problemi. Yine bir başka bir problemden daha bahsedeceğim. Bu tür çalışmalar daha çok resmi istatistikî rakamlara dayanıyor. Coğrafi açıdan oluşan farklılıklara da hiç inmiyor.

Şöyle anlatayım. Yeşil alan standartlarını konuşalım. Örneğin diyor ki, kişi başına düşen yeşil alan miktarı 15 metrekaredir. Bu 15 metrekare şehir içinde kötü dağılıbilir. Bazı yerlerde hiç olmayabilir; bazı yerlerde ise, yüksek olabilir. Bu, toplamda verilen rakam aslında. O şehrin yaşam kalitesini ve niteliğini iyi yansıtmıyor.

Dolayısıyla bu endekslerde coğrafi farklar belirtilmediği için ölçme metodolojisi içerisinde böyle sorunlar ortaya çıkıyor. Bunları ele alan ve telafi etmeye çalışan başka çalışmalar da var. Ama kıyaslamalı çalışmaların genelde bu tip sorunları söz konusu.

Röportaj

“Doç. Dr. KORAY VELİBEYOĞLU”

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Bölümü

Doç. Dr. KORAY VELİBEYOĞLU

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nde öğretim üyesidir. ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'yle Avustralya'da Griffith Üniversitesi Kentel Araştırmalar Merkezi'nde doktora sonrası araştırma projelerinde yer almıştır. Güncel araştırma konuları içinde kentsel tasarım teorisi ve pratiği, bilgi yönetimi, varlık odaklı yerel kalkınma, doğa esaslı çözümler ve akıllı şehirler bulunmaktadır. Bilgiye dayalı kentsel gelişme, yaratıcı kentsel bölgeler ve varlık odaklı yerel kalkınma alanlarında uygulamalı çalışmaları, kitap editörlüğü ve eserleri bulunmaktadır. Avrupa Birliği UFUK 2020 Programı kapsamında desteklenen UrbanGreenUP ve RURITAGE başlıklı projelerde İYTE proje yöneticisi görevini üstlenmektedir. Ayrıca “Sürdürülebilir Kent Politikaları: Yaşam Kalitesi Açısından Türkiye'de Kent-Bölgeler” başlıklı TÜBİTAK projesinde uzman araştırmacı olarak çalışmaktadır.

Fotoğraf. Uğurhan Betin - Getty Images

Endeksler hep gelişmiş şehirler lehine mi oluyor? Gelişmekte olan ülkelerin risk ve fırsatları nedir? Bizde şehirler bu endekslere nasıl hazırlık yapacak, endeksleri nasıl kullanacak?

KORAY VELİBEYOĞLU: Son dönemin popüler konusu: Tematizasyon. Gelinek noktada yaşam kalitesi dediğinizde sizi bütünde değerlendirmeye çalışıyor. Çevreye, ulaşım, sağlığa, konuta bakıyor. Bazı alanlarda temel segmentasyona geçildi. En akıllı, en yeşil şehir hangisi gibi bir başka boyuta doğru gitmeye başladı. Bu endeksler sektörlerin ilgi alanlarına göre yeniden düzenleniyor. Endekslerin alıcı kitlesine de biraz bakmak lazım. Mesela şirketler çok ön plana çıkabiliyor. Yeşil şehir endeksinde örnek vereyim: Bazı firmalar ürün ve hizmetlerini yeşil ekonomi perspektifinde sunmaya çalışıyor, bu nedenle böyle bir endeksin yapımını üstleniyor. Ülkemizde 2011'de yapılan bir çalışma var: Türkiye'nin Sürdürülebilir İlleri. Boğaziçi Üniversitesi'yle yapılmış çok özgün çalışmadır. Çalışmanın sponsoru bir firma var. Sponsorlu olarak yapılan bu çalışma, yaşayanların ve iş dünyasının gözünden diye iki farklı kategoriye ayrılmış. Çünkü onlar sattığı ürün ve hizmetlerle uyumlu olabilecek kategorilerde bu konulara ya sponsor oluyorlar ya da kendileri üstlenmeye başlıyorlar. Bu segmentasyonların arka planında yatan, pazarla olan ilişkiler diyebiliriz. Sizin önünüze tarifeler koyuyorlar, bunu kabul eden yönetimler tabii ki o küresel listeler içinde yer alabilir. Aslında büyük bir zorluğu yok. Ellerinde geniş veri tabanları var. Basit bir mantıkla parayı veren düdüğü çalıyor. Belediye başkanı olarak ben şu konuda ne durumdayım diyorsunuz, onun raporunu çıkartıp veriyorlar. Dolayısıyla siz rakiplerinizi ve kendi konumunuzu biliyorsunuz. Dünyadaki yerinizi gösteren bir rapor hâlinde hazırlıyorlar. Bizim pek çok şehrimiz bu mekânsal verileri oluşturma yönünde bir hazırlık içine girdi. Bazıları bunu açık hâle de getirdi. Mesela İstanbul Büyükşehir Belediyesi açık veri portalı oluşturdu, verilerini yayınlıyor. Belki daha rutin şeyleri yayınlıyor, ama bir adım attı. Yine İzmir'i bildiğim için söylüyorum, Dünya Bankası'yla açık veri sistemi oluşturma sistemi içerisinde. Sonuçta bu tür çalışmaların kamuoyuna açık hâle getirilmesi açık veri oluşturma sistemleri açısından gittikçe önemli oldu. Yakın gelecekte bu konunun daha mühim olduğunu göreceğiz. Çünkü şu an şirketlerin kontrol ettiği segmentler bazında yarışabilirliğin bile parayla ölçülebildiği bir durumdayız. Bunu kırmamanın yollarından bir tanesi de özellikle şehirlerin açık veri tabanına ve portallara doğru gitmesidir.

Endekslere yaşam kalitesinin girmesi bir dönüşümü de beraberinde getirdi. Artık entelektüel sermaye, bilgi ve yaratıcılık önem kazandı. Bilinen sektörlerle yeni yaratıcı sektörler eklendi. Eskiden bir firma neredeyse, insanlar orada çalışmak için sıraya girerdi, ama bu yaratıcı sınıfta artık yaratıcı gruplar nerede yaşamak istiyorsa firmalar onu takip etmeye başladı. Şimdi kaliteli, nitelikli bir yaşam süresi bu yaratıcı sınıfların dikkatini çekiyor.

Bu kavramı ortaya atan Richard Florida'ya göre, bu grup futbol maçı izlemek yerine Fransa bisiklet turuna gitmek istiyor, hamburgerciye gitmek yerine bir Gurme restoranına gitmek istiyor. Çevresindeki yapılaşmanın otantik olmasını istiyor, prefabrik veya standart olmasını istemiyor. Şimdi böyle bir grubun taleplerine uygun olan yerlerin belirlenmesi ve bu yerlerin ön plana çıkması kentleri parametrelerde yarışmacı yapacak. Mekân kalitesi kavramı ön plana çıkmaya başlıyor ve mekân kalitesi kavramı ön plana çıkınca kentler bu sınıflara kendini beğendirebilecek yatırımlar yapıyor. Yaşam kalitesi rekabet edilebilirliğin de bir parametresi. Bu dönüşüm de önemli. Dolayısıyla şehirler şehir mekânlarını güzelleştirmek için yatırımlarda bulunuyor. Şehir tasarımı çalışmaları yapıyorlar, meydanlarını güzelleştiriyorlar, nitelikli konut ve yaşam sunumları yapmaya başlıyorlar. Bu, çekici oluyor. Şöyle düşünün, dijital medya içerik üreticisiyim ve freelance çalışabiliyim. Beni bir yere bağlayacak bir şey yok. Önümde de seçenekler mevcut. İstanbul'da mı Sidney de mi New York'ta mı yaşayayım? Bunu seçebilme özgürlüğüne sahip olan bir gruptan bahsediyoruz. Şimdi bu grup için tercih sebebi ne olabilir? O yerin kalitesi ve niteliği olabilir. Yani bana orada mutlu bir yaşam sunuluyorsa, rahat bir yaşam sağlayabiliyorsam o şehri tercih etmeye başlarım. Bu, önceki ilişkilerden farklı bir ilişki biçimi. Dünya bunu 15-20 yıl önce konuşuyordu. Türkiye'de 2006'daki akıllı şehir ajandasıyla beraber "biz nasıl akıllı şehir olacağız" diye tartışıyoruz.

Oysa günümüzün odağı artık bu teknoloji odaklılık değil. İnsan sermayesi, insan kapitali burada çok önemli. Fark yaratanlar kavramını ortaya atan Florida da sonra "bir yerde hata yaptım" dedi. Farklılık yaratanları çekmek için şehirleri teşvik ettim, ama şehir içerisinde herkes için belli bir standardı sağlayamazsam huzursuzluk çıkıyor. Sosyal denge aslında çok daha önemli olmaya başlıyor. Yaşam kalitesini tek bir standarda göre çözümleyen anlayıştaki zorluklar da ortaya çıkıyor. Belli bir grubu ön plana çıkartırsanız, o da gettolaşıyor.

Bizde dünyadan belki biraz daha farklı olarak 11. planda şehir yaşam kalitesi ekonomik rekabetçilik dışında da tartışılmaya başlandı. Bunun sebeplerinden biri, Türkiye şehirlerinin şehirleşme süreçlerinin ciddi bir seviyeye ulaşmasıydı. Yeni büyükşehir yasasıyla şehirleşme %91'leri buldu. Büyükşehirle genişleyen alanları hariç tutarsanız %70'lerin üzerinde ki, bu da çok ciddi bir rakam. Çünkü dünya hızla şehirleşiyor. Batılı şehirler bu şehirleşme sürecini tamamladı. Şimdi bu şehirleşen stokun yeniden nasıl dönüştürüleceği, kullanabileceği meselesine kafa yoruyorlar. Fakat bir yerde artık şehirleşmenin de hızının giderek kaybolduğunu görüyoruz. Türkiye şehirleri şehirleşmede de doyum noktasına geldi. Hızlı şehirleşmede pek dikkat etmediğimiz bir problem çıkıyor: Mekânın kalitesi. Bundan sonra yerlerin üretiminden ziyade yerlerin nasıl kaliteli olacağına dair çözümler üretmemiz gerekli. Dolayısıyla yer ya da mekân kalitesi dediğimiz şey, artık şehirleşen Türkiye şehirleri için bir problem olarak tarif edilmeye başlandı. Bu da bize şehirdeki kaliteyi artırmaya yönelik çalışmalar şeklinde dönmeye başladı.

Türkiye'deki şehirleşmeyle ilgili iletişim stratejisinin ön plana alındığı bir belge var: Kentiz Belgesi. 2009'da "kentleşme şurası" ardından Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye'nin kentsel gelişim stratejisini çizen bir doküman bu. 2017'de de Şehircilik Şurası yapıldı. Burada da yine önemli kararlar alındı. Kentiz Belgesi'nde ortaya çıkan bir ifade vardı: "Kentsel gelişimin izlenmesi." Kentsel izleme sistemi, kentleri gerek yaşam gerek mekân kalitesi gerek fiziksel stok açısından incelemeye çalışan bir yöntemin ortaya konmasıydı. "Kentiz" çalışması kapsamında oluşturulan göstergeler kılavuzu test de edildi. Bir büyükşehirde, bir orta ölçekli şehirde ya da küçük bir şehirde test edildi. Testin amacı, "bu göstergelerin ne kadarını toplayabiliyoruz"u ölçmekti.

Orada şunu görmüştük: Bizim 157 göstergemiz vardı, test etmemiz için bize verilen 7 tane ana başlık bulunuyordu. Eğitim, demografi, şehirleşme, ekonomi gibi ana başlıklardı. Bunların içindeki göstergelerin 157'sinin ancak 40 civarını düzenli toplayabiliyorduk. Geri kalanında ek çaba gerektiren, özel ölçümlene problemi olanlar, bir de maalesef toplanamayan göstergeler vardı. Bu biçimle göstergeleri toplamamız ve sonra bunları şehirler için karşılaştırmamız çok mümkün görünmüyordu. Bu çalışma, kentleri sürekli izleyen çalışmalar hâline dönüşemedi. Şimdi bunun arka planında siyasi, teknik pek çok konu da vardır. Veri toplayanlar açısından sıkıntı söz konusu.

TÜİK, tek veri toplayan olmak istemiyor. Çünkü veri toplama maliyetleri çok yüksek. Mümkünse ben derleyici kurum olayım başkaları toplansın ben derleyeyim, sunayım diyor. Yıllardır ilçeler bazında veri toplanmadığı için TÜİK 2000 yılı nüfus sayımlarını kullanıyoruz. Yıl 2020. Bu tür sistemlerin hayata geçebilmesi için sistemin çeşitlenmesi de lazım. Şimdi akıllı şehir diyoruz, akıllı şehirlerin burada devreye girmesi lazım. Çünkü bunu yapmadığın sürece sağlıklı bir izleme yapmak ve göstergeleri tarif etmek mümkün olamayacak. Açık veri sistemiyle pek çok sorun ve kapalı kapılar ardındaki söylemler ortadan kalkacak. Bugün için bu sistemlerin gelişmesindeki engellerden bir tanesi de budur.

Yerel yönetimler açısından bu bahsettiğim göstergelerin oluşturulması çok kritik. Açık veri hâline geldiği zaman 3 farklı gruba değişik katmanlarda sunabilirsiniz. Bunlardan birincisi, sizden derleme ve düzenleme istemeyecek bir grup: Araştırmacılar.

Araştırmacılara siz ham veri hâlinde verebilirsiniz. Orada bir sorun yok. Çünkü araştırmacı onu gerektiği gibi düzenler ve anlamlandırır. İkinci grup, karar vericiler. Karar vericilere anlamlandırarak sunmanız lazım ve onların bu verileri okuyup gerekli müdahaleleri yapabilmesi gerekli.

Mesela yeşil fakiri bir mahalle mi var, o şehrin içerisinde eşit mi dağılmıyor? O zaman yatırımları ben buna göre tekrar düzenleyeyim derse anlamlı olur. Üçüncü grup, kamuoyuna ve halka açılacak veri. Kolay, basit, anlaşılabilir biçimlerde ve formlarda sunmamız gerekiyor. Anlayacak ve diyecek ki, benim su tüketimim şu kadar futbol sahasına eşit ya da şu kadar ağaç dikildi yerine, şu kadar karbon salımından tasarruf edildi.

Bu şekilde insanların anlamlandırabileceği ve kafasında kurabileceği bir biçimde sunmak gerekiyor. Yerel yönetimlerin hızla bu ara yüzlere doğru eğilmesi gerekiyor.

Krizler ve afetler dünyanın giderek daha sık karşılaştığı konular. Bu durum şehir endeksleri parametrelerinde bir değişiklik yaratıyor mu?

KORAY VELİBEYOĞLU: Sürdürülebilirlik ne kadar çalışıldıysa şimdi dirençlilik konusu var. Dirençlilik de tematik bir konu olarak karşımızda. Ekonomik, ekolojik, sosyal dirençlilik var. Böyle alt temalara da ayrılıyor. Dünyada şehirleri yine birbiri içinde kıyaslayan endeksler var. Benzer şehirlerin bir araya gelmesiyle ortaya çıkıyorlar. Yani bir tür şehir koalisyonları gibi oluyor.

İklim değişikliğinden bir örnek vereyim, başkanlar sözleşmesi var. Bu oluşumda 7000 civarı şehir bulunuyor. Mottosu: "Ülkeler artık iklim değişikliğini önlemek de tek başına yeterli değil." Dolayısıyla "şehirlerin göstereceği çabalar da önemlidir" diyorlar.

Bu nedenle şehir endekslerinde gidilmesi gereken nokta, bir hedef için birleşen şehir koleksiyonlarının olması. Ortak bir hedefe doğru birlikte hareket etmeniz önemli oluyor.

KÜRESEL ŞEHİR ENDEKSLERİ VE TÜRKİYE'NİN KONUMU

Şehir endeksleri, kentlerin diğer kentlere nispeten dünyadaki yerini tespit etmek için önemli fırsatlar sunuyor. Bu endeksler bir yandan şehirleri karşılaştırmak adına temel parametreleri belirliyor ve şehirlerin küresel boyutta daha merkezi konumlara gelmesi için gerekli çalışmalar hakkında rehberlik ediyor. Öte yandan, her endeks farklı bir amaç ve hedef kitle için tasarlanıyor. Bazı endeksler yatırımcıların endişelerini dikkate alırken diğerleri sürdürülebilirlik gibi uzun vadeli kalkınma hedeflerini önceliyor.

Dolayısıyla İstanbul başta olmak üzere Türkiye şehirlerinin küresel ölçekteki konumunu anlamak, şehirlerin uzun vadeli ekonomik ve çevresel kalkınma hedefleri kapsamında fikir sunmak için şehir endekslerinin genel bir incelemesi faydalı olacaktır. Bu çerçevede okuyacağınız yazıda küreselleşme, yaşam kalitesi, sürdürülebilirlik ve yerel yönetim performansı odaklı başlıca endeksleri inceleyeceğiz.

Tüm bu çalışmalara göre, özellikle İstanbul olmak üzere Türkiye şehirleri dünyada önemli bir konumda bulunuyor. Fakat inovasyon, sürdürülebilirlik, vatandaş odaklı yönetim, kurumsal altyapı gibi alanlarda önlemler alınmazsa dünyadaki denkleminin epey gerisinde kalma riski ciddi düzeyde. Bu önlemlerin önemli bir kısmı yerel yönetimlerin inisiyatif alanına giriyor. Daha çok merkezi yönetimin belirleyici olduğu alanlarda ise, yerel yönetimler katkı sağlayan bir rol üstlenebilir. Bu yazıda bu ihtiyaç gözetilerek temel parametrelerin geliştirilmesi için yerel yönetimler ne yapabilir sorusuna cevap da aranacak.

KÜRESEL ENTRAGRASYON ENDEKSLERİ

Küreselleşme bağlamında en kapsamlı çalışmayı Küreselleşme ve Dünya Şehirleri Araştırma Ağı (GaWC) gerçekleştiriyor. İngiltere'den Loughborough Üniversitesi'nin ev sahipliği yaptığı bu düşünce kuruluşu birçok dünya şehrini küresel entegrasyon açısından sınıflandırıyor. Endeks, dört ana ekonomik parametre üzerinden şehirlerin diğer şehirlerle bağlantısını ölçüyor ve şehirleri bu açıdan gruplandırıyor. Endeksin hedef kitle, üretim odaklı endüstri. GaWC bir şirketin iş yapım sürecini kolaylaştıracak gerekli hizmet altyapısının kalitesini ve dünyadaki diğer şehirlerle bağlantısallığını esas alıyor. GaWC'nin özellikle esas aldığı dört sektör şunlar: Muhasebe, reklamcılık, finans sektörü ve hukuk. Bu dört parametre üzerinden şehirler Alfa, Beta ve Gama şehirler olarak gruplandırılıyor. Bu kategorilerin ayrıca alt sınıfları da var.

Türkiye'den iki şehir GaWC 2020 endeksine girebilmiş: İstanbul ve Ankara. İstanbul Alfa- olarak sınıflandırılmış. Ankara ise, Gama grubunda. Alfa şehirler dünya ekonomisine en entegre şehirler. Alfa++ kategorisinde sadece New York'la Londra var. Tokyo, Pekin, Paris gibi şehirler Alfa+ olarak sınıflanırken Frankfurt, Brüksel, Şikago, Sidney, Kuala Lumpur gibi şehirler Alfa olarak gruplanmış. İstanbul ise, Viyana, Münih, Seul gibi şehirlerle aynı grupta. 2016 ve 2018 endekslerinde İstanbul Alfa kategorisinde iken 2020 yılında bir alt gruba düşmüş. Tüm bu manzaraya baktığımızda İstanbul'un büyük ekonomik bölgelerle entegre bir merkez olduğunu fakat rakiplerinin arkasında kaldığını ve hatta gerilediğini görüyoruz.

Ankara, görece daha istikrarlı bir performans gösteriyor. GaWC endeksinin 2016, 2018 ve 2020 sonuçlarında Ankara hep Gama grubunda yer bulmuş. Bu gruptaki şehirler küçük ekonomik bölgelerini dünya ekonomilerine entegre etmeleriyle öne çıkıyor. Bu açıdan Ankara'nın ölçeğindeki şehirler Malmö, Ottawa, Vilnius, Tiran. Türkiye ekonomisinin büyüklüğünü ve Ankara'nın başkent statüsünü dikkate aldığımızda Ankara'nın performansının hayli düşük olduğunu söyleyebiliriz. GaWC bu ana sınıflandırmasının yanı sıra bölgesinde etkili olan fakat dünya ekonomisine entegrasyonu görece zayıf olan şehirleri ayrıca gruplandırıyor. Türkiye'den bu gruba İzmir ve Bursa girebilmiş.

Bir diğer önemli küresel şehir endeksini Kearney danışmanlık şirketi düzenliyor. GaWC'nin aksine Kearney ağ bağlantılarını değil, kapasiteyi vurguluyor, cari ve gelecek ekonomik imkânları ayrıca derecelendiriyor.

Bu endeks de ekonomik parametreleri önceliyor. Bununla beraber Kearney'in ana maksadı, şehirlerin ekonomik projeksiyonunu genel hatlarıyla çizmek. Endeksin ana parametreleri iş aktiviteleri, uzun vadeli yatırımlar, insan sermayesi, inovasyon, bilgiye erişim imkânları, güvenlik ve sağlık altyapısı, kültürel sermaye ve siyasal katılım. 130 şehrin incelendiği endekse Türkiye'den İstanbul ve Ankara girebilmiş.

2019 yılında İstanbul 26'ncı; Ankara ise, 74'üncü sırada yer alıyor. Tüm endeksler arasında İstanbul'un en yüksek derecelendirildiği endeks Kearney'inki. Bununla beraber gelecek projeksiyonunda İstanbul 91'inci; Ankara ise, 110'uncu sıraya düşüyor. İki düşüşün devam etmesi düşündürücü. Her ne kadar şehirlere özel değerlendirilme sunulmamış olsa da genel eğilimleri dikkate aldığımızda bu düşüşün insan sermayesindeki kayıp ve inovasyon eksikliğinden kaynaklandığını söyleyebiliriz. Özellikle gelecek projeksiyonu endeksinin başındaki Londra, Singapur, San Francisco, Amsterdam gibi şehirlerin ortak noktası, diğer şehirlerden özellikle inovatif sektörler için insan sermayesi çekme becerileri.

Bu dönüşüm beklentisinin New York'u bile San Francisco ve Boston'un gerisinde bıraktığını da not düşmekte fayda var. Buna ek olarak başta Çinli şehirler olmak üzere Asya şehirleri yükselişte.

Rapor, şehirlere gelecek projeksiyonlarını artırmak için makro düzeyde insan sermayesini artırmayı önceleyen; mikro düzeyde ise, yaşam kalitesini artıracak politikalar tavsiye ediyor. Nüfus artırımını teşvik eden politikalar, yaşlanan iş gücünü çalışma hayatına dahil edecek önemler, yetenekli insan sermayesini çekmek için teşvikler ve insan-yapay zekâ işbirliğini önceleyen iş ortamlarını oluşturmak, bahsedilen makro politikalara örnek. Mikro açıdan ise, iş olanaklarının artırılması, vatandaş odaklı katılımcı/demokratik düzenlemeler, çeşitli kimliklerin haklarını tanıyan çoğulcu politikalar, müzeler ve festivaller gibi kültürel etkinlikler tavsiye edilmiş.

Makro düzeydeki politikalar daha çok merkezi yönetimlerin inisiyatifinde olsa da mikro politikaların gerçekleşmesi genellikle yerel yönetimlerin yetki alanında. Dahası, makro politikaları destekleyebilecek altyapı çalışmaları da yerel yönetimlerce gerçekleştirilebilir. Kısacası İstanbul ve Ankara'nın şu ana kadar ki yönetişiminin bir sonucu olarak negatif yönde seyreden gelecek projeksiyonları yerel yönetimlerin inisiyatifleriyle frenlenebilir ve hatta belli açılardan pozitif hâle çevrilebilir. Bununla beraber mevcut hâliyle İstanbul ve Ankara küresel rekabette önemli bir yerde olsalar da endekslerde giderek düşen skorları gelecek için ciddi bir uyarı veriyor.

YAŞAM KALİTESİ ENDEKSLERİ

Yaşam kalitesini esas alan şehir endeksleri, şehirlerin insan odaklı imkânlarına odaklanıyor. Bununla beraber küresel entegrasyon endekslerinin de gösterdiği üzere yaşam kalitesinin artırılması ekonomik açıdan da çok önemli. Tam da bu yüzden yaşam kalitesi endekslerini düzenleyen kuruluşlar da aslen ekonomik gerekçelerle bu çalışmaları yürütüyor. Bu çalışmaların arasında The Economist Dergisi'nin Küresel Yaşanabilirlik Endeksi'yle Mercer'in Yaşam Kalitesi Sıralaması öne çıkıyor.

The Economist Dergisi'ne bağlı Economist Haber Alma Birimi'nin (EIU) gerçekleştirdiği Küresel Yaşanabilirlik Endeksi (GLI), şehirlerin yaşam kalitesini şehir sakinlerinin günlük tecrübelerine ilişkin temel parametreleri esas alarak sıralıyor. Bu parametreler beş ana grupta toplanıyor: İstikrarlı bir güvenlik, sağlık sistemi ve altyapısı, kültürel imkânlar ve çevre düzenlemeleri, eğitim sistemi ve şehrin genel hizmet altyapısı. GLI formülü özellikle güvenlik, kültürel imkânlar ve çevre düzenlemelerine ağırlık veriyor. Eğitim imkânları en düşük etkiye sahip. Dünyadan 140 şehrin karşılaştırıldığı endekste Türkiye'den sadece İstanbul yer bulabilmiş.

İstanbul 140 ülke arasında ilk 100'e bile giremiyor. Endekse göre en yaşanabilir üç şehir; Viyana, Melbourne ve Sidney. Bu şehirlerin üçü de 100 üzerinden 100 puan almış. New York'un yaklaşık 80 puan aldığı sıralamada İstanbul'un puanı 60'ın biraz altında kalıyor. Doğu Avrupa kategorisinde incelenen İstanbul, Kiev'den hemen önce geliyor ve ortalamanın hayli altında. İstanbul, Doğu Avrupa kategorisinde sondan üçüncü şehir. Doğu Avrupa'nın birincisi, Budapeşte. Her ne kadar o kategoride sınıflansa da İstanbul'un puanı Orta Doğu ve Kuzey Afrika ortalamasına çok daha yakın. İstanbul'un düşük puanının en büyük sebebi, güvenlik. Sonrasında ise, sağlık ve eğitim altyapısı geliyor. Çevre ve altyapı puanları da 70'in altında olsa da diğer parametrelere göre daha yüksek. EIU'nun endeksinde yükselmek için gerekli politikalar daha çok merkezi yönetimin inisiyatifinde. Bununla beraber özellikle yol, konut kalitesi ve kültürel etkinliklerde iyileştirmeler İstanbul'un skorunda yükselmeyi beraberinde getirebilir.

Uluslararası danışmanlık şirketi Mercer'in düzenlediği Yaşam Kalitesi Sıralaması (QLR) ise, EIU'nun endeksinde göre çok daha geniş kriterleri esas alıyor. Mercer'in ana amacı, yabancı ülkelerde yaşayacak uluslararası çalışanların kararlarında yardımcı olmak. Dolayısıyla bu rapor aslen küresel entegrasyon kapsamında tartışılan insan kaynağı çekme politikaları için yönlendirici olabilir. Mercer, sıralamada tüketici ürün fiyatları, ekonomik şartlar, konut, sağlık altyapısı, doğal çevre, siyasal ve sosyal şartlar, kamu hizmetleri/toplu ulaşım, eğitim altyapısı, sosyo-kültürel çevre/özgürlükler ve dinlenme imkânlarından oluşan geniş bir kriter yelpazesi üzerinden şehirleri sınıflandırıyor. Viyana bu sıralamada on senedir birinci şehir olurken 2019 sıralamasında onu Zürih, Auckland, Münih, ve Vancouver takip ediyor.

Ortadoğu ve Kuzey Afrika grubunda değerlendirilen İstanbul 231 şehir arasından ancak 130'uncu olmuş. Hatta önceki seneye göre dört puan artmış durumda. Bu artışı da son bir senedir ciddi güvenlik sorunu ve terör saldırısı olmamasına borçlu. Yerel yönetimlerin İstanbul'un sıralamasını artırmak üzere odaklanabileceği alanlar; ulaşım altyapısı, toplu ulaşım imkânları, trafik sıkışıklığı, konut fiyatları, dinlenme/kültürel etkinlik olanaklarının artırılması ve atık yönetimi olarak sıralanabilir. EIU'nun aksine Mercer, sayılan her bir kalemi ayrıca dikkate alarak sınıflandırmasını gerçekleştiriyor.

Bununla beraber Mercer'in kapsamlı listesi yerel yönetimlerin yapabileceklerini de sınırlandırıyor. Zira Türkiye'nin düşük skorunun sebepleri arasında siyasal özgürlüklerin kısıtlı olması, medya sansürü, yabancılara ayrımcı davranılması gibi yerel yönetimlerin yetki alanının ötesinde parametreler de var.

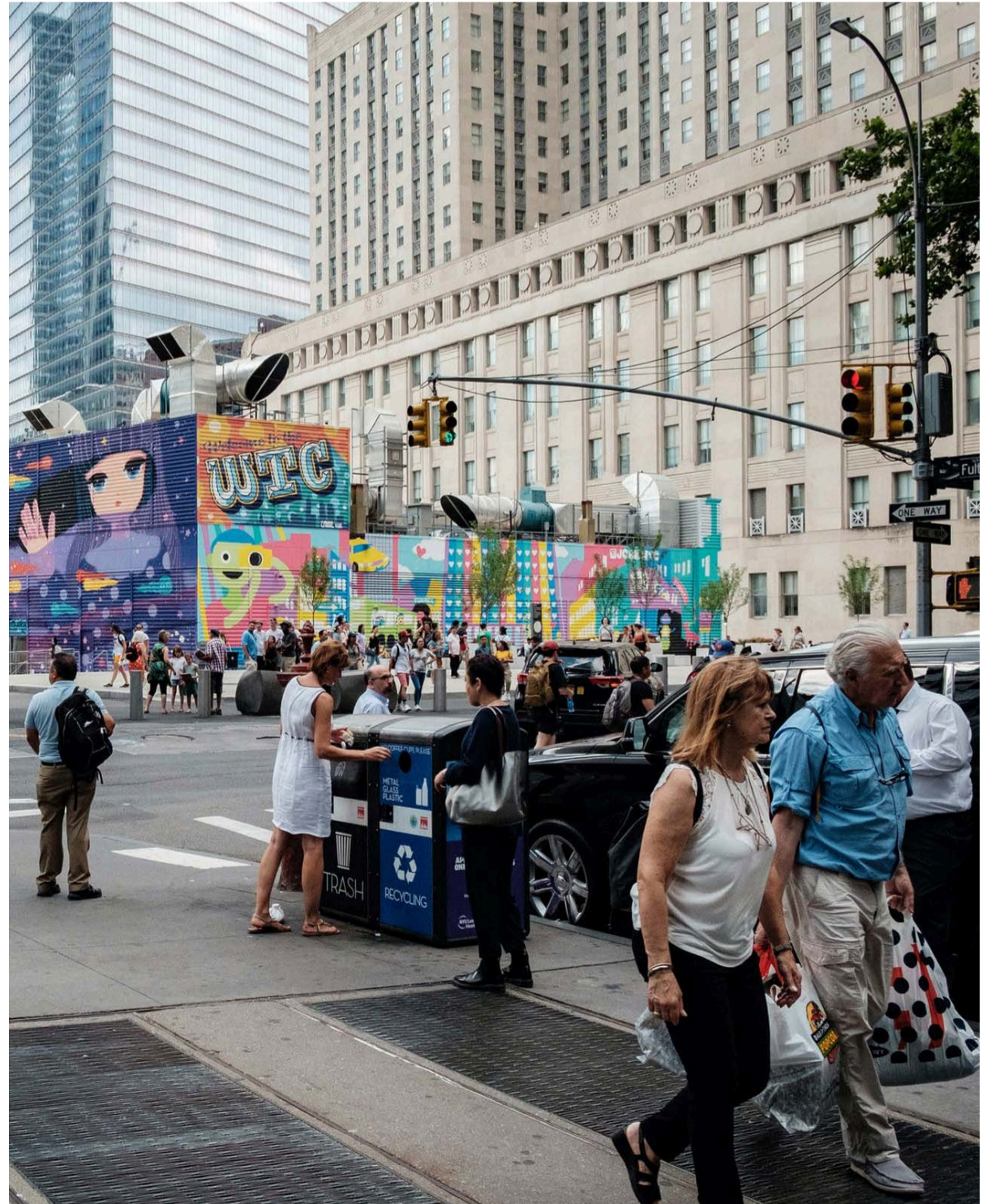
İKİ ENDEKS GRUBUNUN SONUÇLARI

Küresel entegrasyon ve yaşam kalitesi endekslerini beraber incelediğimizde ortaya temkinli umut vaat eden bir tablo çıkıyor. İstanbul Türkiye'nin en önde gelen şehri. İndekslerin hepsinde yer alan tek Türkiye şehri, İstanbul. Küresel rekabette özellikle dünyayla bağlantısallık ve ekonomik kapasite anlamında İstanbul sıralamalarda üstlerde. Bununla beraber gelecek projeksiyonlarında ve yaşam kalitesi endekslerinde İstanbul'un sıralaması hayli düşük. Bu noktada güvenlik, siyasal özgürlükler, eğitim, sağlık gibi alanlarda merkezi yönetimin inisiyatifine öne çıkıyor. Ayrıca altyapı çalışmaları, ulaşım imkânları, kültürel etkinliklerin artırılması ve çevre düzenlemeleri yerel yönetimlerin katkıda bulunabileceği politika alanları. Yerel yönetimler her ne kadar makro düzeyde etki edecek bir konumda olmasa da İstanbul başta olmak üzere Türkiye'deki şehirlerin dünya sıralamalarında daha iyi bir konuma gelmesi için mikro düzeyde ciddi katkılar sunabilir.

DÜNYA ŞEHİR ENDEKSLERİ VE TÜRKİYE'NİN KONUMU: ÇEVRE, SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE YEREL YÖNETİM PERFORMANSI

Dünya şehir endekslerinin değerlendirildiği yazının ilk kısmında küresel entegrasyon ve yaşam kalitesi endekslerinin başlıcaları incelenmişti. Önceki bölümde başta İstanbul olmak üzere Türkiye şehirlerinin ekonomik kapasite ve dünyayla bağlantısallık açısından dünyada önemli bir yeri olduğunun altı çizildi. Özellikle gelecek projeksiyonlarında ve yaşam kalitesi endekslerinde İstanbul'un sıralamasının hem bölge hem dünya ortalamasının altında olduğu da yazının bir diğer sonucu oldu.

Küresel rekabette daha üst sıralara yükselmenin önemli gerekliliklerden biri olan insan sermayesi kalitesi ve dışarıdan insan sermayesi çekme becerisinde şehrin yaşam kalitesi önemli bir etken. Nitekim yaşam kalitesi endekslerini düzenleyen kuruluşların hedef kitlesi de uluslararası şirketler. Bu kesişim kümesi, şehirlerin ekonomik geleceğinin o şehrin siyasal ve sosyal yapısından ayrı düşünülmeceğini de gösteriyor. Buna paralel olarak çevre ve sürdürülebilirlik endeksleri ilgili kesişim kümesine şehir planlamayı ve çevresel konuları da ekleyerek çok daha kapsayıcı bir bakış sunuyor. Önceki iki endeks kümesinin aksine çevresel düzenlemeler ve sürdürülebilirlik alanlarında yerel yönetimler doğrudan ana aktör. Bu nedenle yazının ikinci kısmında çevre ve sürdürülebilirlik endekslerinin en başta gelenleri incelenecek. Yerel yönetimlerin etkilerinin arttığı bu endeks tartışmasına ek olarak yerel yönetimlerin performansına etki edebilecek faktörleri de öne çıkarmak için Türkiye'nin dahil olmadığı fakat belediyelerin öncelikleri konusunda fikir verebilecek önemli çalışmalar yazının diğer konusu.

ÇEVRE VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ENDEKSLERİ

Önceki yazıda yaşam kalitesi endekslerini incelerken tartışılan The Economist'ın Economist Haber Alma Birimi'nin (EIU) 2012 yılında düzenlediği Mekânsal Ölçeklendirilmiş Yaşanabilirlik Endeksi (SALI), çevresel parametrelerin yaşam kalitesi parametreleriyle yan yana geldiğinde nasıl bir etkisi olduğunu göstermesi açısından önemli. Her ne kadar güncel veriler üzerinden düzenlenmemiş de olsa İstanbul'un Küresel Yaşanabilirlik Endeksi'ndeki (GLI) performansı SALI'daki skorunun karşılaştırılması bugün için de ciddi ipuçları verecektir.

Mekânsal Ölçeklendirilmiş Yaşanabilirlik Endeksi, GLI'nin parametrelerine ilaveten çevre parametresini de gözetiyor ve şehirleri sıralıyor. Çevre parametresi ise, kentsel yayılma, yeşil alan oranı, kirlilik, doğal/kültürel varlıklar, yaşamsal izolasyon ve bağlantısallığı içeriyor. GLI'nin aksine SALI endeksi veri kısıtından ötürü 70 ülkeden oluşuyor. Sıralama karşılaştırmaları bu kısıt göz önünde bulundurularak değerlendirilmeli.

Çevresel faktörlerin yaşanabilirlik endeksine dahil olmasıyla birçok şehrin konumu SALI'da değişiyor. Sözelimi önceki endekste 2012 yılında birinci olan Toronto, SALI endeksinde sekizinciliğe düşüyor. 2012 GLI endeksinde onuncu olan Hong Kong ise, birinci oluyor. İstanbul 2012 GLI endeksinde 140 ülke arasında 49'uncu iken SALI endeksinde 70 ülke arasında 51'inciliğe düşüyor. 1'in en iyi, 5'in en kötü skoru ifade ettiği SALI endeksinde İstanbul'un kirlilik skoru 3,5 iken yaşamsal izolasyon skoru 3,3. Doğal varlıkların korunması ve yeşil alan skorları 3 olan İstanbul'un en negatif skoru ise, 4'le kültürel varlıkların korunması.

Tüm kriterler dikkate alındığında İstanbul çevre düzenlemesi parametresinde 100 üzerinden 47,5 puan alabiliyor. İstanbul'un 2012 SALI skoru, 57,1. Bu skor GLI skoruna epey yakın.

Bununla birlikte endeksin kapsadığı ülke sayısındaki düşüşe rağmen sıralamanın düştüğünü dikkate aldığımızda 2012 yılındayken dahi İstanbul'un diğer şehirlerden daha kötü bir performans sağlaması düşündürücü.

Bir diğer açıdan ise, yerel yönetimlerin sayılan tüm kriterlerin iyileştirilmesi için kilit noktada bulunmasının ve inisiyatif sahibi olduğunun da altını çizmek gerek. Şehir planlamasında iyileştirmeler, yeşil alanların artırılması, kültürel varlıkların korunması, kirlilik ve bağlantısallık yerel yönetimlerin planlama, altyapı çalışmaları ve çevre düzenlemeleriyle doğrudan etkide bulunabileceği alanlar.

Arcadis danışmanlık şirketinin Vatandaş Odaklı Şehirler (CCC) endeksi sürdürülebilirliği esas alan, kapsamlı ve önemli bir sıralama. CCC, endeksi üç ana faktör grubu üzerinden derecelendiriyor. Bunlar insan odaklı sosyal sürdürülebilirlik, kâr odaklı ekonomik sürdürülebilirlik ve gezegen odaklı çevresel sürdürülebilirlik şeklinde gruplanıyor. Sosyal sürdürülebilirlik faktörleri sosyal hareketlilik, sağlık ve eğitim imkânları, ulaşım olanakları, dijital hizmetlerin kapsamı, suç oranı, gelir eşitsizliği ve çalışma oranları gibi geniş bir yelpazeyi içeriyor. Çevresel sürdürülebilirliği etkileyen değişkenler ise, şehrin su kaynakları ve kalitesi, hava kirliliği ve kalitesi, enerji harcamaları, geri dönüşüm oranı, sera gazı emisyon oranı, yenilenebilir enerji teşvikleri, bisiklet ve elektrikli araçların kullanımı için altyapı ve şehrin doğal afetlere karşı hazırlık planları. Son olarak ekonomik sürdürülebilirlik faktör grubu ise; ar-ge araştırma harcamaları, üniversitelerde teknolojik inovasyon için yapılan araştırma harcamaları, işsizlik oranları, kişi başına düşen gayri-safi milli hasıla, küresel ekonomik ağlarla bağ, kara/hava/demir yollarının trafik yoğunluğundan oluşuyor. Arcadis, tüm bu geniş kriterleri esas alarak 100 şehri hem sınıflandırıyor hem gruplandırıyor.

İstanbul genel tabloda 100 şehir arasında 82'nci sırada. Buna ek olarak İstanbul sosyal sürdürülebilirlikte 75'inci, çevresel sürdürülebilirlikte 88'inci ve ekonomik sürdürülebilirlikte 80'inci sırada. Kısacası İstanbul'un en düşük performansı, yerel yönetimlerin kendini gösterebileceği çevresel sürdürülebilirlik alanında. Yeni bisiklet yollarının yapımı, elektrikli araç kullanımı için altyapı çalışmaları, kirlilikle mücadele, ulaşım altyapısında iyileştirmeler ve geri dönüşümü teşvik eden çözümler bu skorun yükselmesine yardımcı olacaktır.

Genel skor değerlendirmesinin yanı sıra CCC endeksi şehirleri üç genel faktör grubunu dikkate alarak ayrıca gruplandırıyor. İstanbul, dönüşen şehirler grubunda. Bu gruptaki şehirler şirketlerin ve çalışanların ihtiyaçları gözetilerek planlanmış. Buna rağmen bu şehir grubundaki vatandaşlar birçok ihtiyacını kayıtdışı ekonomi üzerinden sağlıyor. Bu kayıtdışı girişimciliğin enteresan bir sonucu olarak şehirlerin genel düzeninden ziyade söz konusu kayıtdışı ekonomiyi yürüten topluluklar sürdürülebilir karakterde oluyor. Bununla beraber ekonomik güç ve önemleri düşen bu şehirlerin yeniden planlanması gerekiyor. Aksi takdirde ekonomik düşüşle beraber artan suç oranları, işsizlik ve zayıf sosyal hareketlilik problemleri bu şehirleri beklemekte. Endeks, vatandaşların şehir yönetimine katılımıyla şehir planlamasının ve şehirdeki hayat kalitesinin artabileceğini savunuyor. Yani Arcadis'e göre, İstanbul'u bekleyen riskli geleceği iyileştirmek, yerel yönetimin demokratik ve etkili uygulamalarına bağlı.

YEREL YÖNETİM ENDEKSLERİ

Şehirlerin iyileştirilmesinde kritik öneme sahip yerel yönetimlerin performansını ölçmek için de çeşitli değerlendirme ve sıralama projeleri yürütülüyor. Her ne kadar Türkiye bu projelerin kapsamında olmasa da çalışmaların temel parametreleri yerel yönetim performansının artırılması için odaklanılması gereken alanları işaret ediyor. Bu alanlar Türkiye şehirleri için de rehberlik edebilir. İki ana alan bu çalışmalarda öne çıkıyor: Etkili hizmet ulaştırma kapasitesi ve katılımcı demokrasi.

Litvanya Serbest Pazar Enstitüsü'nün düzenlediği Belediye Performans Endeksi (MPI), İskandinav ülkelerindeki belediyelerin hizmet performanslarını sıralıyor. MPI'nin ana maksadı, belediyelerin hizmet verimliliğini artırmak, vatandaş ve yatırımcılar için şehri daha kolay yaşanabilir hâle getirmek. 65 farklı değişkeni hesaplayan endeks temelde üç ana faktör grubunu inceliyor: Vatandaşa yönelik belediye hizmetleri, yatırımcılara yönelik belediye hizmetleri ve belediye yönetimi performansı. Endeks temelde yaşam şartlarının iyileştirilmesi, düşünce özgürlüğünün desteklenmesi, yatırım teşvikleri ve iyi yönetim çalışmalarını esas alıyor.

Fotoğraf. Uğurhan Betin - Getty Images

Fotograf. Uğurhan Betin - Getty Images

Bu bağlamda belediyelerin vatandaş/yatırımcıya sunduğu hizmetlerin katmanlı/seçenekli olması, şahsi mülkiyet/girişimin desteklenmesi, kamu kaynaklarının verimli/etkin kullanımıyla şeffaf ve hesap verebilir yönetim endeksin kriterlerini oluşturuyor. MPI endeksi bir yandan ulaşım, sağlık, altyapı çalışmaları gibi materyal hizmetlerin şehir sakinlerine etkin bir şekilde ulaştırılmasını ölçerken öte yandan yönetimin şeffaflığı ve vatandaşların yönetime katılabilme imkânlarını da dikkate alıyor. Dolayısıyla endeks, belediyeleri sadece altyapı hizmeti üreten bir kurum olarak görmüyor. Belediyeler şehrin demokratik hayatında kritik bir konumda bulunuyor. Dahası, demokratik yaşama alan açtığı ve yönetimi şeffaflaştırdığı ölçüde belediyelerin hizmet kalitesi de buna paralel geliyor.

Dünya Bankası'nın desteklediği Amerika'dan Yale Üniversitesi'yle İsveç'ten Göthenburg Üniversitesi'nin yürüttüğü Yerel Yönetişim Performans Endeksi (LGPI) projesi de MPI'a benzer şekilde katılımcı ve hesap verebilir yönetim uygulamalarını esas alıyor. LGPI endeksi, MPI'ın aksine aslen gelişmekte olan ülkelerin yerel yönetim performansını geliştirmeyi amaçlıyor ve çok daha kapsamlı bir inceleme sunuyor. Endeks, yerel yönetimi belediyelerin ötesinde merkezi devlet, belediyeler, yerel devlet ajansları ve sivil toplum kuruluşlarının karmaşık etkileşimini dikkate alarak daha genel bir çerçevede değerlendiriyor. Dahası, LGPI toplam parametreleri kullanmak yerine birebir vatandaşla görüşmeler gerçekleştirerek daha detaylı bir analiz imkânı sunuyor.

Bu bağlamda endeks altı modül üzerinden yerel yönetim pratiklerini değerlendiriyor: Eğitim, sağlık, fiziksel güvenlik/çatışma çözüm imkânları, sosyal yardımlar, şeffaflık/yolsuzluk seviyesi/kamu hizmetlerine yönelik kültürel normlar. Her bir modülün detaylı açıklamasını yapmak mümkün olmasa da LGPI'nin tüm bu modüller için uyguladığı esaslara değinmekte fayda var. LGPI endeksi, vatandaşların kamu hizmetlerine ulaşım ulaşmadığını ve beklentilerinin karşılanıp karşılanmadığını ayrıca değerlendiriyor. Eğitim ya da sağlık altyapısı gibi çok daha objektif kriterleri de inceleyen endeks, sorunların çözümüne yönelik kültürel normları da inceliyor. Sözelimi okulda yaşanan problemleri çözmek için rüşvetin kullanılıp kullanılmadığı da soruluyor endeks kapsamında. Benzer şekilde şeffaflık ve hesap verebilirlik modülü vatandaşların yönetime katılımını ölçerken son modülde endeks, vatandaşların sorunlarını çözmek için kayırmacı sosyal ağları kullanıp kullanmadığını, nepotizmi ve kültürel olarak kayırmacılığa nasıl bakıldığını soruşturuyor. Arcadis'in CCC endeksinde İstanbul'un dönüştürülen bir şehir olarak gruplandığını ve İstanbul sakinlerinin birçok ihtiyacını kayıtdışı ekonomi üzerinden sağladığı tespitini hatırlarsak LGPI'nin bu kriterlerinin Türkiye'yle ayrıca alakalı olduğunu söyleyebiliriz.

SONUÇ

Bu yazıda küresel entegrasyon, yaşam kalitesi, sürdürülebilirlik, yerel yönetim performans endekslerinin temel ölçütleri, Türkiye şehirleri ve bilhassa İstanbul için sonuçları incelendi.

Görünen o ki, Türkiye dünya rekabetinde kapasite ve potansiyel olarak üst sıralarda yer alıyor. Bununla beraber gelecek projeksiyonlarında, yaşam kalitesi endekslerinde özellikle çevresel sürdürülebilirlik parametreleri de dikkate alındığında İstanbul sıralamalarda keskin bir düşüş gösteriyor.

Her ne kadar temel ekonomik değişkenler, siyasal özgürlükler gibi faktörler merkezi yönetimin inisiyatifinde olsa da İstanbul'un ve diğer şehirlerin en çok ihtiyaç duyduğu çevresel düzenlemeler, sürdürülebilir şehir planlamaları. Bu planlamalar yerel yönetimlerin kendi etkisini gösterebileceği alanlar. Buna ek olarak yerel yönetim performans endekslerinin de işaret ettiği üzere yerel yönetimler sadece altyapı, hizmet erişimi üzerinden değerlendirilmemeli.

Katılımcı yönetim, şeffaflık, hesap verebilir yönetim pratikleri de belediyelerin şehrin çehresini değiştirmek ve kalitesini artırmak için dikkat etmesi gereken alanlar.

Şeffaf belediyecilik Türkiye şehirlerinin daha da yaşanabilir hâle gelmesi için kilit öneme sahip.

YAZIDA İNCELENEN ENDEKSLER

ENDEKS	ANA ODAK	DÜZENLEYEN KURUM
Küreselleşme ve Dünya Şehirleri Endeksi	Küresel Entegrasyon	Küreselleşme ve Dünya Şehirleri Araştırma Ağı, Loughborough Üniversitesi, İngiltere
Küresel Şehir Endeksi	Küresel Entegrasyon	Kearney, ABD
Küresel Yaşanabilirlik Endeksi	Yaşam Kalitesi	Economist Haber Alma Birimi, İngiltere
Yaşam Kalitesi Sıralaması	Yaşam Kalitesi	Mercer, ABD
Mekânsal Ölçeklendirilmiş Yaşanabilirlik Endeksi	Sürdürülebilirlik ve Çevre	Economist Haber Alma Birimi, İngiltere
Vatandaş Odaklı Şehirler	Sürdürülebilirlik ve Çevre	Arcadis, Hollanda
Belediye Performans Endeksi	Yerel Yönetim Performansı	Litvanya Serbest Pazar Enstitüsü, Litvanya
Yerel Yönetişim Performans Endeksi	Yerel Yönetim Performansı	Göthenburg Üniversitesi, İsveç Yale Üniversitesi, ABD

“YÖNETEBİLECEĞİNİZ KADAR VERİYLE VE STRATEJİK ÖNCELİKLERLE ENDEKS GELİŞTİRİN”

Kent tanımı değişiyor ve uluslararası birçok endeks çalışması yapılıyor. Peki, İstanbul dışında Türkiye’den hiçbir şehir neden bu endekslerde yer alamıyor?

METE BAŞAR BAYPINAR: Bu endekslerin bazıları akademik, bazıları firmalar tarafından veya devlet müdahalesiyle yapılıyor. Dolayısıyla dikkatli olmak lazım. Firmalar genellikle şehirlerden ücret talep ediyor ve bu ücretler bazen çok yüksek olabiliyor. Birçok dünya kenti bu ücretleri birkaç kere ödedikten sonra artık devam etmek istemiyor.

Belediye için hazırladığımız raporu -olabilecek bütün endeksleri tarayarak- 2018’de tamamladık. Yani rapor yeni sayılır. Bu raporda İstanbul’u -özellikle yaşam kalitesinde- kapsayan birçok endeks var. Bir tanesi de yaşanabilirlik sıralaması. Ama dediğim gibi bu endeksleri kimin, hangi niyetle yaptığı oldukça önemli. Bazen bu endekslerin kentleri sıkıştırmak için kullanıldığı olabiliyor, fakat daha tarafsız yapılan endekslere de rastlıyoruz. Akademik olarak hazırlanan endekslere bile temkinli yaklaşmak gerekebiliyor. Özellikle çok ünlü üniversiteler bazen belli yerlerden finans alabiliyor. O yüzden biz hep bu endekslerin yerel bağlamda geliştirilmesini önerdik. Eskiden birçok veriyi toplamak çok zordu, dolayısıyla bu önerinin uygulanabilirliği yetersizdi, ama günümüzde birçok veriye kolayca ulaşabiliyoruz.

Biz Murat Şeker Hoca’yla birlikte iki çalışma yaptık. Biri, finans kentleriyle ilgili endeks çalışmasıydı. O çalışmada İstanbul’u dünyadaki diğer kentlerle kıyasladık. Diğeriyse, yine büyükşehir belediyesi için yaptığımız akıllı şehir endeksiydi. Bu iki çalışma da ulusal programların birer parçası olarak yapıldı. Bizden önce özel bir firma akıllı şehir endeksiyle ilgili çalışma yapmış, ama bu çalışmanın nasıl yapıldığını, hangi verilerin kullanıldığını açıklamamış. Düşünsenize, ciddi paralar harcıyorsunuz, ancak düzgün bir yanıt dahi alamıyorsunuz.

“Yaşanabilir şehir” tanımı neye doğru eviriliyor? Yaşanabilirlik endeksi nasıl oluşuyor, neler kriter alınıyor?

METE BAŞAR BAYPINAR: Yaşanabilirlik endeksi, “livability index”, aslında doğrudan yaşam kalitesiyle ilgili, fakat “yaşam kalitesi” daha çok altyapı yeterliliği veya fiziksel varlık şeklinde algılanabiliyor. Yaşanabilirlik endeksinde biraz daha algısal taraf ön plana çıkıyor. Yaşanabilirlik dediğimiz zaman yaşam tarzı da işin içine giriyor. “Economist Intelligence Unit” tarafından yapılan, 140 şehrin endekslediği “Global Liveability Ranking” adında bir çalışma var. O çalışma; yaşam kalitesini, sağlık sistemini, kültürü, eğitimi ve altyapı hizmetlerini değerlendiriyor. Yani bazı endeksler “yaşam kalitesi”ni çatı kavram gibi alıp her şeyi onun altında değerlendirirken bu çalışma sağlığı, kültürü, çevreyi, eğitimi, altyapıyı ayrı başlıklarda değerlendiriyor. Çalışmalarda bu tür yaklaşım farkları olabiliyor. Bu endeksler vizyonla ilgili bir yönetimin örnek alabileceği noktaları gösteriyor.

Yaptığım çalışmalarda idare tarafından sık sık “şu gösterge de eklensin” diye talepler alıyorum. Bu sefer çalışma 70-100-300-500 göstergeye çıkıyor. Ama göstergenin esas önemli yanı, her sene tekrar tekrar bakabilmeniz. Çünkü vizyonunuz doğrultusunda ilerlerken hâlâ aynı rotada olup olmadığınızı bakmanız lazım. Dolayısıyla bu göstergeler bize hangi tarafa bakmamız, hangi şehirlere dikkat etmemiz gerektiğini söylemeli. Aşırı veriyi şirdiğiniz zaman yönetemez veya veriyi toplayamaz hâle gelebilirsiniz. Böyle bir çalışma da kimsenin işine yaramaz.

Tamamen yabancı endekslere odaklı olmak da kentinizin stratejik yönlenmesine çok katkı sunmayabilir. Çünkü yabancı endekslerin bir vizyon kaygısı yok. Tabii ki küresel endekslere bakmak, onların farkında olmak lazım. Ama bu endeksler de sonuçta tüm endeksler gibi veriyi yassı duruma getiriyor. Tek bir kent açısından değil, bütün kentlerin hoşuna gidecek bir endeks yarattıkları için bizzat sizin stratejinize katkı sunmayabiliyor. Bizim incelediğimiz Sürdürülebilir Ekonomik Gelişim Değerlendirmesi Endeksi, Yaşam Kalitesi Endeksi, Avrupa Yaşam Kalitesi Endeksi, yukarıda sözünü ettiğim Yaşanabilirlik Sıralaması, OECD Daha İyi Yaşam Endeksi, Arcadis Sürdürülebilir Kentler Endeksi ve Urban Audit Kent Araştırması’nda İstanbul vardı, fakat Birleşmiş Milletler Habitat Kent Göstergeleri’nde yoktu. 1994’te 2. Habitat Konvansiyonu’na ev sahipliği yapmış bir şehrin 2018’deki Habitat Kent Göstergeleri’nde olmaması çok ilginç.

Bunların tümü yaşam kalitesiyle ilgili endeksler. Bu noktada yönetimlere bazı tavsiyelerimiz oldu. Birincisi, yönetebileceğiniz kadar veriyi kullanın ve stratejik önceliklerinize göre endeks geliştirin. İkincisi, yurtdışındaki endekslerden faydalanacaksınız veya onlarda yer almak istiyorsanız stratejik önceliklerinizi değerlendirin ve elinizdeki verilere bakın. Sizin veriniz ilçe belediyesi düzeyinde olabilir, ama ülkenizdeki belediye tanımı ya da sınır tanımıyla o endeksin temel aldığı tanım uyumlu olmayabilir. Diğer bir nokta da şu, endekslerin hemen hemen hepsi altyapı veya arazi miktarı gibi hizmetlerin sunulduğu platformlara ilişkin. Bütün bu verileri yassı duruma getirip tek bir şeye sıkıştırıyorsunuz. Bu da sizi bir sıralamaya koyuyor evet, ama plancılar, altyapı yöneticileri, belediye iştirakleri için çok net bir şey söylemiyor. Dolayısıyla biz algıya dayalı göstergeleri yılda bir veya üç yılda bir değil, daha sık aralıklarla incelemek gerektiğini söyledik. Ben Beyaz Masa verilerini ilk inceleyen şehir plancısı olduğuma çok şaşırdım.

Yaşanabilirlik konusunda gözden kaçırılmaması gereken başka şeyler de var. Örneğin, yaşam kalitesi göstergelerinde çok yüksek sıralarda yer alan Seul’e gittik. Seul’ün yaşanabilir bir yer olup olmadığı aslında çok tartışmalı. İntihar oranları çok yüksek. Seul Üniversitesi Coğrafya Bölümü başkanıyla bir görüşme yaptım. Oradaki gençlerin üniversiteye girmesinin yalnızca analitik başarıya bağlı olmadığını, birçoğunun bale, müzik, resim vb. alanlarda hafta sonları uzun saatler eğitim aldıklarını anlattı. Özellikle de gençlerin mutsuz ve depresyonda olduğunu söyledi. İnsanları zorlayan çok fazla sistem olduğundan söz etti. Şehirde her şey dijital, her şey akıllı şehir tanımına uygun, ulaşım tıkr tıkr işliyor, ama kent sakinleri orada yaşamaktan gerçekten memnun mu bunu sokağa çıkıp gözlem yapan biri görebiliyor. Bu açılardan bakınca evet, konut sunmak, altyapı hizmetleri, belli bir gelir düzeyinde olmak çok önemli temel şeyler, ama o kente sıcaklık katan unsurlar da endekslere girmiyor açıkçası. Çünkü bunları ölçemeyiz, bunlar kenti yönetirken günbegün ortaya çıkan şeyler.

Türkiye akıllı şehirler üzerine büyük bir atılım yaptı, bu anlamda dünyada beş ülkeden biri diyebiliriz. Bir ulusal program başlattı. Yerel bağlamda zaten başlamış programlar da vardı. Bu çerçevedeki altyapı geliştirmeleri yaşamı tabii ki kolaylaştırabilir ve yaşam maliyetlerini azaltabilir. Yaşanabilirlikle birlikte yaşam maliyeti konusu da irdelenmeye başladı. Eskiden kentlerin elindeki varlıklar ölçülüp endeksler hazırlanır ve halkın sadece gelir düzeyi ölçülürdü, ama şimdi genellikle yaşam maliyeti nasıl azaltılır üzerinde duruluyor. Viyana’da bunu gördük. Şimdilerde bir yaşam laboratuvarına dönüştürülmüş olan eski havalimanını ziyaret ettik. Buradaki akıllı şehir teknolojilerinin en önemli hedeflerinden biri bilişimle ilgili değil, hane halkının yaşama maliyetini azaltmaktır alakalıydı. Konulan hedefler çok ilginçti. Her vatandaşın 20 dakika yürüyüş yapması gibi. Londra’ya gittik, onlar bunu başaramayacaklarını, öyle bir vakit olmadığını söylediler. Londra Metropolitan yönetiminin bütün ulaşım türlerini tek elden yönettiği “London Transport”a gittik. Bizde metro, otobüs, vapur şirketleri ayrıdır örneğin. Onlar yaya kaldırımlarını bile bu ulaşım sistemi içinde tek elden yönetmeyi deniyor. Başarılı olup olmayacaklarını göreceğiz, ama bunlar da yaşanabilirlik için önemli konular.

Kıscacası yaşanabilirlik, geniş çaplı bir kavram. Mesela bütün hizmetleri sunuyor olabilirsiniz, ama belki trafik sıkıştıktır veya ulaşım sistemleri çok maliyetlidir. Amerika’daki sorun bu, özellikle de emekliler için. Birçok ulaşım seçeneği var, ama ya herkesin erişebileceği fiyatlarda değil ya da uygun mesafede değil. Emeklilerinin gelirlerinin %40’ından fazlası ulaşımaya gidiyor. Amerika’da özel araca dayalı ulaşım bir yoksulluk kaynağı hâlini almış durumda. Bizdeki kentlerin de buna çok dikkat etmesi lazım. Yaşanabilirlik deyince insanların gerçekten o kentte kolay, bütçelerini aşmadan yaşayabilmeleri düşünülmesi.

Bir de kent açısından önemli şeyler olabilir. Mesela bir finans kenti için yabancı uzmanların, mühendislerin, istatistikçilerin, uzman kişilerin de gelip orada yaşayabilmesi çok önemli. Viyana’da yabancı çalışanlara yönelik bir rehber çalışması var. Bu rehberi inceleyip büyükşehirde sunduk. İstanbul’da Anadolu Yakası yabancıların yaşamaya için hemen hemen hiçbir olanak sunmuyor. Kültürel hizmetler açısından tarihsel anlamda öyle gelişmemiş. Avrupa Yakası’nda da belli bir yere kadar sunuyor. Bakırköy’ü geçtikten sonra doğru dürüst bir kültürel faaliyet bulamıyorsunuz. Kendi mahallenizde, yaşadığınız yere yürüme mesafesinde bulmanız gereken olanaklardan tutun da toplu taşıma hatları üzerinde bulabileceğiniz tiyatro, opera, konferans salonlarına veya meslek eğitim birimlerine kadar birçok eksik var.

Röportaj

“Dr. METE BAŞAR BAYPINAR”

İstanbul Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü

Dr. METE BAŞAR BAYPINAR

İstanbul Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü’nün kurucu üyelerindedir. Doktorasını İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü’nde tamamladıktan sonra Macaristan’ın Pecs Üniversitesi Bölgesel Yenilik ve Girişimcilik Merkezi’nde AB 7. Çerçeve Programı SEARCH Projesi kapsamında doktora sonrası araştırmacı olarak çalışmıştır. Birçok uygulamalı projede görev almıştır. 2018 yılında İBB-Vera Araştırma-İTUNOVA işbirliğiyle yürütülen İstanbul’un Finans Merkezi Olarak Yapılanmasına Hizmet Edecek Bölgelerin Fiziki ve Sosyo-Ekonomik Gelişmişliğinin Tespiti ve İzlenmesine Yönelik Model Geliştirme İşinin koordinatörlüğünü yapmış; bu kapsamda Seul, Viyana, Londra ve İstanbul’da akıllı/yaratıcı şehirler, finans kentleri, yaşam kalitesi konularında saha araştırmaları yürütmüştür. Hâlihazırda ulusal ve yerel düzeyde akıllı şehirler, enerji etkin kentler gibi konularda uygulamalı araştırma projelerinde ve stratejik planlama işlerinde görev almaktadır. İki tanesi birincilik olmak üzere ulusal kentsel tasarım yarışmalarında 5 ödülü bulunmaktadır. Bölge Bilimi Türk Milli Komitesi, Avrupa Bölge Bilimi Birliği, TMMOB Şehir Plancıları Odası üyesidir ve Rumeli Eğitim Vakfı Yönetim Kurulu üyesidir. Evli ve bir çocuk sahibidir.

Örneğin, halk yaşam boyu eğitime oldukça hevesli, ama Anadolu Yakası’nda bu hevesi besleyen birimler çok az. Dolayısıyla uluslararası endekslerdeki yaşanabilirlik göstergeleri sizin kentiniz için çok şey söylemiyor olabilir. Onun yerine bir kentin kendisi hangi göstergeleri kullanıyor, bu daha önemli. En stratejik düzeyde 30 yıl sonra kent dünyada nerede olacak görmek için uluslararası göstergelerden faydalanabilirsiniz, ancak kendi gösterge çalışmalarınızı da yapmalısınız.

Biz bu göstergeleri katılımcı süreçlerle geliştiriyoruz ve sonra da geliştirdiğimiz göstergelerin uluslararası göstergelerle benzerlik arz edip etmediğini kontrol ediyoruz.

Bu anlamda yüksek yüzeyde başarılı olduğumuzu söylemek isterim. Bizim endekslerimiz görece ekonomik oldu, ama hemen hemen benzer sonuçlara ulaştık. Daha da güzeli, bu endeksleri yerel yönetime belli bir standartla teslim ediyoruz ve yerel yönetim isterse sonraki yıllarda kendi kadrolarıyla bu çalışmayı devam ettirebiliyor. Tabii üç-dört yılda bir akademik literatürün tekrar taranmasını tavsiye ediyoruz, çünkü sürekli yeni bir şey çıkıyor. Şu anda mevcut endekslerde radikal değişiklikler yapmadan on yıl aynı endeksi yapabilen bir kent yok Türkiye'de. Eldeki endeksleri, salt sayılara odaklanmadan, üç-dört yılda bir kent için önemli aktörlerle ve paydaşlarla birlikte süzgeçten geçirmek gerekiyor. Çünkü biz endekslerimizi yalnızca masa başında hazırlamıyoruz, aynı zamanda metin ve veri madenciliği de yapıyoruz. O endeks, akademisyenin kendini göstermek için hazırladığı bir şey değil, bir ortak akıl hâline geliyor.

Benim severek kullandığım bir bilgi yönetim modeli var: En alt düzeyde veri var, yani bir şeyin doğruluğunun ölçümü. Bir üst düzeyde enformasyon var: O verinin başka verilerle ilişkilendirilip saklanması. Onun bir üstünde ise, bilişsel beceri var: Neyi, neden, nasıl ve nerede yapabileceğimizi bilmek. Kendimize dair bir bilgi var. Bütün bunları alıp belli stratejik amaçlar oluşturarak düşünmeye başladığınızda da zekâ ortaya çıkıyor, hatta buna istihbarat da diyebiliriz. Kent için istihbarat oluşturmaya başlıyorsunuz. Hangi beceri hangi amaçlar doğrultusunda kullanılabilir, başka kentler bunu nasıl yapıyor, yaptıkları bizim açımızdan uygun mu derken burada bir zekâ oluşuyor. Zeki olsanız da yanlış bir şey yapabilirsiniz. Onu da zaman gösteriyor. Bilgelik. Veriyi bir kişi toplayabilir, ama daha karmaşık bilgi düzeylerinde kesinlikle kolektif değerlendirmeye ihtiyaç var. Bu noktada belediye başkanının bir vizyon çizmesi ve bu vizyonun arkasında durması çok kıymetli. Bu işe sahip çıktığını, işin gittiği yönü kendisinin de benimsediğini göstermesi, eleştirdiği şeyleri de söylemesi gerek.

Bir de şu var: Biz çalışmamızda daha çok sayısal gösterge oluşturduk, algıyı da sayısal ölçeklere dönüştürüp işledik. Aslında stratejik düzeyde sözel tanımlar da önemli. Sayısal veriler size önemli bir yönetim avantajı sağlıyor. Bir anda kentimin 140 kent içinde nerede durduğunu görebiliyorum. Fakat biz dünyaya salt sayılarla bakmıyoruz, kalite ve nitelik de önemli. Sonuçta gösterge sistemleri bir şey "gösteriyor", "buraya bakın" diyor. Sayının kendisiyle boğuşmak değil, bu sayının ne ifade ettiğini akıllıca kavramak gerekli. Yönetimsel olarak da bu kavrayışın lidere bir vizyon sağlaması lazım. Bir kent endekslerde üst sıradaysa o kentin en iyi uygulamalarına bakabilirsiniz, ama yakınınızdaki kentleri incelemeniz de çok mühim. Rakiplerinizi iyi tanımanız lazım. Örneğin, Atina ve Çin uluslararası liman sistemlerine dahil, birbirlerine rakip oldukları durumlar söz konusu. Burada salt bir limanın varlığı yeterli değil. Sanayiyle ilgili bir endeks çalışması yapıyorsanız uluslararası lojistik ağıdaki konumunuzu bilmeniz lazım. Şehrinizdeki limanın bir aktarma limanı olup olmaması sayıyla değil, nitelikle ilgili bir durum. Limanınız diğer kaç limana bağlı, bu limanlarla beraber bir bütün oluşturuyor mu, rekabetçi güç yaratıyor mu gibi birçok konu önemli olabilir. Bunları da ikincil veri setlerinde bulamazsınız. Gidip o işin uzmanlarıyla derinlemesine mülakatlar yapmanız gerekir. Kısacası uluslararası endeksleri oldukları gibi alıp kabul etmek yerine onları takip etmek ve yanı sıra yereldeki akademisyenlerle işbirliği yapmak önemlidir.

Anladığım kadarıyla yerel yönetimlerin görevi salt kâğıt üzerinde bütün göstergeleri tutturmak ve akıllı bir şehir yaratmak değil, aynı zamanda bunların hayattaki etkilerini ölçmek ve ona göre konumlanmak değil mi?

METE BAŞAR BAYPINAR: Evet, burada çok açığımız var. Sosyal etki ve sosyo-ekonomik etki analizi çalışmaları önemli. Bunlar Türkiye'de az sayıda, çünkü zor çalışmalar. Sosyal etkiler de çok çeşitli. Bir yolun, metronun, akıllı elektrik şebekesinin kendine has sosyal etkileri olabiliyor. Bunların ne kadarını ölçmeye vakit ayıracaksınız, ne kadarını ölçmeseniz de olur -zaten çıplak gözle de görüyorsunuzdur- bu kararları almadan kaynakları projeye aktardığınızda memnun kalmayabilirsiniz. Hırslı ve iddialı başlayıp hiçbir şey ölçmeden bitebilir o proje.

Akıllı şehir uygulamalarının yıkıcı etkileri de var. Mevcut birçok sektör radikal değişimler nedeniyle yıkılabiliyor. Binlerce kişiyi aniden işsiz bırakmaktansa uygulamayı kademe kademe planlamak da bir seçenek. Bu etkileri ancak sahada ve sokakta ölçebilirsiniz, sosyal medyada değil. Bu etkilerin ölçümü/takibi için belediyelerin maddi ve insan kaynağı kapasitesi önemli. Personelinizin bu konularda tecrübesi, ilgisi, bilgi birikimi yoksa süreci nasıl yürüteceksiniz? Bu çalışmaları belli üniversitelerle işbirliği içinde yapmak kolay bir seçenek. Yine de her belediye içinde bu sistemleri takip edecek bir birimin oluşması da o belediye için olumludur.

Burada bir şey söylemek istiyorum. Bizim endeks değerlendirmeleriyle, gösterge çalışmalarıyla uygulamamızın arası kopuk. Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği teknikleriyle bu endeksler arasında bir ilişki yok. Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin amacı yaşam kalitesini ölçmek değil elbette, ama bir tarafta Gayri Sıhhi Müessese diye bir yönetmelik varken Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nde bunu gösteren bir lejant yok. Dolayısıyla yurtdışındaki kentlere bakarken aslında kendi içimizdeki eksikleri de gözden kaçırabiliyoruz. Bu yasaların ve yönetmeliklerin ölçümü kolaylaştırarak bir hâle dönüşmesi lazım.

Küresel Şehir Endeksleri aslında neo-liberal bakış açısıyla ve küreselleşmeyle ortaya çıktı. Kapitalizmin yayılmasında kendi altyapısını kurmayı hedefliyor denilebilir. Şu sıralar halklar afetlerle, salgınlarla karşılaştıkça bu neo-liberal sistemleri daha çok sorguluyor. Bütün bu endeksler belki de yeniden kurgulanacak. Günümüzde yerel yapılanma önem kazanıyor gibi görünüyor. Bu çerçevede düşünürsek sizce şehir endekslerinde yerelin önemi ve payı nasıl artacak? Yerel yönetimlerin nasıl bir vizyona sahip olmaları önemli?

METE BAŞAR BAYPINAR: Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği UCLG'nin sürdürülebilirliğe katkıyla ilgili gönüllü raporları var. Biz de bir ilçemizle bu çalışmaya destek veriyoruz. Öncelikle bu tür gönüllülükler oldukça önemli. Fakat konu afet olduğunda yalnızca gönüllülüğe güvenemiyorsunuz, geçmişten gelen somut veriye ihtiyacınız var. Bu da gönüllülük değil, zorunlulukla ancak olacak bir şey. Dediğiniz gibi, bu endeksler neo-liberal ajandanın bir unsuru olarak yaygınlaştı. Saskia Sassen'in çalışmaları örnek verilebilir. İstanbul'da birkaç etkinliğe konuşmacı olarak katıldım ve sosyolog olmasına rağmen halkla ilişkili hiçbir şey söylemedi. Sadece gayrimenkul dedi. Çok şaşırım, çünkü bu bakışa göre önemli olan, çokuluslu şirketlerin kentte kaç şubesinin olduğu. Bunların çoğunu elinizde tutuyorsanız küresel bir kentsiniz. Oysaki İstanbul'un küresel konumu tartışılmaz. Bir de ölçülemeyen finans türleri var. İnanç sistemleri var, insanları kimlikleri var. Bir geçiş noktası olma özelliği var. Bu açıdan pandemi, iç mekândaki hava hacmi ve kalitesi gibi birçok konuyu sorgulattı, ama yolumuz uzun. Örneğin, akıllı bina modellemeleriyle binaları inşa etmeden onları içindeki özelliklere göre test edebiliyoruz. Akıllı bina modellemesi sistemlerine geçsek binalara ruhsat vermeden önce projenin havayoluyla bulaşan hastalıklara göre tasarlanıp tasarlanmadığını anlayabiliriz. Bunun yasal zemininin olması lazım. Bu noktada belediyelerin kendi imar yönetmeliklerini geliştirme şansları var. Türkiye'de 32 mikroklimatik bölge var, ama tek bir imar yönetmeliği bulunuyor. Her yere aynı binaları yapıp sağlıklı yaşamayı bekliyoruz. Elbette yaşayamayız, bu binaların rutubet sorunları olur, taşıyıcı sistemleri korozyona uğrar vs. Yerel yönetim "akıllı" bir yönetim uygulamak istiyorsa öncelikle içinde bulunduğu mikroklimatik jeolojik özellikleri ve bu özelliklere uygun bina tasarımlarını, koronavirüs gibi küresel tehditleri gözden geçirmeli. Binaları ruhsatlandırırken bina bilgi modeli üzerinden simülasyon çalışmaları isteyebilir. Ancak bunlar şu an çok pahalı olabilecek uygulamalar. Yerel yönetimlerin bunların daha ekonomik nasıl üretileceği konusundaki araştırma projelerine yatırım yapması lazım. Çünkü bence en iyi göstergeler simülasyonlardan geliyor.

Ben "Search" adında bir Avrupa Birliği 7. Çerçeve Programı'nda çalıştım. Prof. Dr. Atilla Vargay'la Avrupa komşu ülkeleri politikasının simülasyonunu yaptık. Önümüzdeki yedi yıl, para hangi alanlara yatırılırsa ekonomik büyüme hızlı olur ve bölgesel eşitsizlikler bundan nasıl etkilenir başlıklarında Türkiye'yi modelledik ve simülasyon sonuçlarına göre de bazı politika önermeleri geliştirdik. Bu önermeler sonrasında 60 Avrupa Birliği uzmanına gitti, onlar sayıyı 40'a indirdi. Sayısal simülasyon verilerine dayanarak önümüzdeki yedi yıl içinde Avrupa Birliği komşu ülke politikasında neler uygulanabilir, hangi tür hibeler gerekli olur konularında önerilerde bulunduk. Bu tür şeyleri pandemi için de yapabiliriz, ama tek bir konuya odaklanmamız lazım. Altyapı deyince hepimiz görünen altyapıya odaklanıyoruz. Su borusu, elektrik şebekesi gibi. Oysaki hava altyapısı hemen görülür bir şey değil. Binaların içindeki metreküp, binaların birbirine mesafesi, yeşil alanların varlığı, sokakların niteliği, binaların gün ışığı alıp almaması gibi etmenler var. Bu konuda da üniversitemizdeki fiziksel çevre kontrolü birimlerinin görevleri çok önemli. Türkiye'de şehir planlama öğrencilerinin çoğunun yeterince fiziksel çevre kontrolü ders almadığını, sayısal yöntem kullanmadığını biliyorum. Sayısal yöntem olarak sadece nüfus tahmini bilen mezunlar olunca belediyelerin de yapabileceği çpek bir şey yok aslında. Uzmanlaşmaya, yüksek lisans programlarına çok ihtiyaç var.

Mesela bir salgın olacağı hep söyleniyordu, ama kimse ciddiye almadı. Deprem de öyle. Yarıştığınız ayağınızı kırsanız artık o yarışta yoksunuz demektir. Hep hızlı koşmaya odaklanıldı, ancak kimse ayağımızı kırar mıyız diye düşünmedi. Şu anda ne yazık ki bir ayağımız çukurda, fakat düşmek zorunda değiliz. Bu konuları hızlı bir şekilde, daha derin çalışarak, bunlara kaynak ayırarak ilerleyebiliriz. Kentlerimizi estetik olarak güzelleştirmek hoş, ama bence şimdi öncelik dayanıklılıkta, baş edebilme gücü kazanmakta. Bu anlamda sizin böyle bir konuda bir röportaj yapmanız bence çok kıymetli. Çok teşekkür ederim bana da bunları söyleme şansını verdiğiniz için.

“BÜTÜN ENGELLEMELERE RAĞMEN HİZMET ÜRETMEYE DEVAM”

Haftanın Röportajı/1

“HALİL POSBIYIK”

Zonguldak-Karadeniz Ereğli
Belediye Başkanı

İl belediyesinin başka bir partiden olmasının zorluklarını yaşıyor musunuz? Hangi konularda oluyor ve nasıl aşıyor?

HALİL POSBIYIK: CHP’li belediye olduğumuz için çok büyük haksızlıklara uğruyoruz. İlçemiz, kamu yatırımlarından mahrum bırakılıyor. Sahil yolları, kanalizasyon gibi altyapı yatırımları, trilyonluk işler hep Zonguldak merkeze yönlendiriliyor.

Asfalt için İller Bankası’ndan para alamadık, kendi imkânlarımızla gerçekleştiriyoruz. Çeşitli kuruluşlara başvurduğumuz projeler için mali destek alamıyoruz.

Büyük gayretlerle güneş enerjisi için Avrupa’dan yatırım olanağı bulduk. Belediyeye yük olmadan dış kaynakla güneş enerjisi üretilecekti. Ereğli’nin aydınlatılması için aylık 800.000 TL elektrik parası ödüyorduk. Bu güneş enerjisi sistemiyle 400.000 TL’si karşılanacaktı. Her şeyi tamamladık. Dosya Ankara’ya gitti, ama Milli Emlak Genel Müdürlüğü’nden Sütlüce’de güneş enerjisi sistemini yapacağımız yeri alamadık. Zonguldak’taki bazı AK Parti milletvekillerinin CHP’li belediyeyiz diye bizi engellediğini öğrendik.

Bir diğer örnek de yeni yaşandı. İmkânlarımız az olmasına rağmen belediyenin önünden geçen Pençes deresinin güçlendirmesini yapıyoruz. Şikâyet etmişler, “Dereyi kapatıyorsun, kapatma” diye. Çalışmalarımız engelleniyor.

Ancak bütün engellemelere rağmen kendi olanaklarımızla hizmet üretmeye devam ediyoruz. Seçim öncesi halka verdiğimiz vaatleri bir bir yerine getirmenin gayreti içindeyiz.

Katılımcı yönetim için ne tür yöntemleri ve çalışmalarını hayata geçiriyorsunuz?

HALİL POSBIYIK: Çağdaş yerel yönetim anlayışının en temel unsuru olan katılımcılık, 22 yıllık belediye başkanlığım boyunca titizlikle hayata geçirdiğim bir ilkedir. Demokrasi kültürünün de katılımcı bir anlayışla gelişebileceğini biliyoruz.

Bu anlayış doğrultusunda pandemi dönemine kadar her Perşembe çocuk, kadın erkek, yaşlı genç, herkesin katılımına açık halk toplantıları gerçekleştirdik. Olağanüstü koşullar bitince yine devam edeceğiz. Bu toplantılarda ilgili başkan yardımcılarını ve müdürleri hazır bulunur. Sorunlar anında not alınarak çözümüne içine harekete geçilir. Vatandaş bir başka toplantıya gelerek bunun takibini yapma imkânına da sahiptir.

Ayrıca çözüm masamız tüm talep ve ihtiyaçları kayda alarak ilgili birimlere yönlendiriyor. Sosyal medya hesaplarımızı da halkın taleplerinin dile getirildiği bir mecra şeklinde kabul ediyor, orada dile getirilen tüm talepleri değerlendirerek gereğini yapıyoruz.

Buradan gerektiğinde tek tek bilgilendiriyoruz. Muhtarlarla eşgüdüm hâlinde çalışarak düzenli toplantılar yapıyoruz. Pandemi nedeniyle bu toplantılara ara verilmesine karşın muhtarlarla temasımız devam ediyor.

Çalışmalarımızda sivil toplum kuruluşlarını sürece katarak birlikte organizasyonlar yapıyoruz.

Bunların en çarpıcı örnekleri festivallerde yaşanıyor. Sevgi Barış Dostluk Festivali ve Hamsi Festivali tüm kuruluşların ve halkın katılımıyla organize ediliyor. Her dernek, sivil toplum kuruluşu festivalin içinde bir görev üstlenerek etkinlik gerçekleştiriyor. Yıllardır bunu yapıyoruz.

Yine çarpıcı bir örnek, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nde yaşandı. Bütün kadın kuruluşlarının temsilcileriyle önceden bir platform oluşturarak etkinlikler gerçekleştirdik.

Bir diğer örnek de şunu verebilirim. Ereğli’deki bütün kreşlerin doğrudan katılımıyla “Bırcıklar Şenliği” düzenledik. Kentin bütün çocukları sahil boyunca çimlerde tüm kreşlerin etkinliklerine ücretsiz katılarak hep beraber oyunlar oynadılar, açık havada film izlediler. Şarkılar söyleyip gösteriler yaptılar.

Şehrimizin merkezinde bir bölümü Ereğli’ye farklı illerden/ yörelerden gelip yerleşmiş ve dernek kurmuş gruplara ayırdık. “Yöresel Evler”de farklı kültürlerin şehrimize zenginlik katması, bir arada yaşama kültürünün desteklenmesi ve kültürel işbirliği ortamının güçlenmesi hedeflendi. Yöresel Evler’in temsilcileri de Ereğli’deki etkinliklerin bir parçası olmaktadır.

Kent konseyiniz var mı? İşbirliğiniz hangi alanlarda oluyor?

HALİL POSBIYIK: Kent konseyi çalışmalarını demokratik katılımcı belediyecilik anlayışımızın vazgeçilmezi görüyoruz. Seçildikten hemen sonra kent konseyine kültür merkezimizin içinde büyük bir yer tahsis ettik ve ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olarak çalışmalarını için uygun ortam hazırladık.

Kent Konseyi Kadın Meclisi üyelerinin desteğiyle pandemi döneminde halka dağıtmak üzere maske üretimi gerçekleştirdik. Maske üretim atölyeleri oluşturduk ve gönüllü çalışma modelini hayata geçirdik.

Yine kent konseyiyle birlikte sahilde modern bir bebek emzirme odasını hizmete sunduk. Kent konseyinin çeşitli yardım kampanyalarında da her zaman yanında oluyoruz.

Kırılgan gruplara yönelik faaliyetleriniz nelerdir?

HALİL POSBIYIK: Dezavantajlı topluluklara ve gruplara ilişkin son derece duyarlı bir belediye anlayışına sahibiz.

Kdz. Ereğli’de çok sayıda Roman vatandaşımız yaşıyor. İşe alımlardan belediye hizmetlerine kadar her kesime eşit davranmamızın yanında Avrupa Konseyi kapsamında süren Romacted Projesi’ni yürüten belediyelerden bir tanesiyiz.

Bu kapsamda Romanların ihtiyaçlarının belirlenmesi, çözüme ulaştırılması ve katılımlarının sağlanması konusunda sistemli bir çalışma sürdürüyoruz. Oturdukları mekânların iyileştirilmesi konusunda kendilerini de sürece dahil ederek pilot çalışmalara başladık.

Engelli vatandaşlar için çok güçlü çalışmalarımız var. Özel bir Engelli ve Rehabilitasyon Merkezi bulunuyor. Kültür ve sanat alanında yaratıcı yeteneklerinin keşfedilmesi, ortaya çıkarılması ve geliştirilmesi için çalışmalar yapıyoruz. Burada özellikle engelli çocuklar için resim, müzik kursları açıyoruz. Şehir merkezinde engelli araçları için şarj istasyonlarımız bulunuyor.

Engelli vatandaşlara özel bir araç ve şoför tahsis ederek gidecekleri yerlere 7/24 taşıma hizmeti veriyoruz. Hastane, kafe, mesire alanları, plaj gibi yerlere servis hizmeti veriyoruz. Belediye plajında engellilerin denize girebilecekleri özel bir engelli asansörü yaptık. Bedensel engelliler bu asansör sayesinde rahatlıkla denize girip çıkabiliyor.

Aynı zamanda şehir merkezindeki sahil güzergâhımızda yer alan köprü üzerinde engelli asansörümüz bulunuyor.

Boşanmış, boşanma süreci yaşayan, şiddete uğramış, terk edilmiş kadınlara çocuklarıyla kalma imkânları sunuyoruz. Koşulları uyanlara aceze yardımı kapsamında aylık para ödüyorduk.

Yeniden yükselişte olan Covid-19'a karşı belediyenin aldığı önlemler nedir? Zonguldak ili ve ilçeleri pandeminin ilk dalgasında sıkı tedbir uygulanan bölgeler içindeydi. Şu an durum nedir? Ne tür önlemler alıyorsunuz?

HALİL POSBIYIK: Covid-19 Ereğli'de de etkisini giderek artırıyor. Salgın büyüyor ve kayıplar çoğalıyor. İlk günden itibaren belediye olarak büyük bir duyarlılıkla konunun üzerine gittik ve çok önemli sosyal belediye örnekleri verdik. Bugüne kadar kurum ve kuruluşlara yönelik 520 ilaçlama, dezenfektan işlemi gerçekleştirdik. Okullar, camiler, cezaevi, AVM'ler, poliklinikler, çocuk parkları, spor alanları, eczaneler, berberler, kuaförler, kamu binaları, bankalar, duraklar, caddeler, sokaklar, pazaryerleri düzenli şekilde ilaçlanmaya devam ediyor.

İhtiyaç sahiplerine 5.900 koli erzak dağıttık. 936 kişilik günlük sıcak yemek dağıtımını belediye personeliyle ve araçlarıyla tek tek evlere giderek gerçekleştirdik. Hem ihtiyaç sahiplerini hem de bu süreçte işsiz kalarak evlerine yemek götüremeyecek duruma düşen vatandaşları listeye dahil ettik. Ereğli'nin tüm caddelerini, sokaklarını ve ortak kullanım alanlarını düzenli ilaçlayarak dezenfekte ediyoruz.

Dünyada neredeyse maske savaşları yaşandığı, ülkemizde maskeye ulaşılamadığı günlerde Cumhuriyet Halk Evleri'ndeki biçki-dikiş-nakiş kurs odalarını genişleterek maske üretim atölyelerine dönüştürdük. Yeni makinelerle ve sınıflarla burayı büyüttük. Personelimizle ve gönüllülerle birlikte 450.000 maske ürettik. Köylere varıncaya kadar ücretsiz olarak halkımıza dağıttık. Ayrıca kendi tesislerimizde 50.000 dezenfektan üreterek ücretsiz dağıtımını gerçekleştirdik.

Sağlık kitlerine tanıtım broşürleri ve sabun ekledik. Halkın bilinçlendirilmesi için sosyal medya dahil tüm iletişim imkânlarını kullanarak eğitim çalışmaları yaptık. Mezarlıkların bakımını yapıp çiçeklerle donattık. Evlerinden çıkamayan vatandaşların canlı yayınla sanal ortamda yakınlarının mezarlarını ziyaret etmesini sağladık. Ereğli Devlet Hastanesi için araç ve şoför tahsis ettik.

Uzaktan eğitime destek için özel bir derslik oluşturduk. Bilgisayarı ve interneti olmayan öğrenciler pandemi koşullarına uyarak bu sınıflarda derslerini takip edebiliyor.

Önümüzdeki dönemde hayata geçirmeyi planladığınız projeniz var mı? Varsa nelerdir?

HALİL POSBIYIK: Trafik ve ulaşım sorununu çözmeye, kentte yaşam alanlarını genişletmeye yönelik yeni bulvarların yapımına başlıyoruz. Bu konuda proje çalışmaları yapıldı. İmar düzenlemeleri bitirildi. 180.000 metrekare yeni alan açıldı. Çalışmalarımız hızla sürüyor.

Şehir merkezinde eski belediye binasının yıkılması ardından ortaya çıkan Roma Hamamı kalıntılarının üzerine Bilim ve Kültür Merkezi inşa ediyoruz. Kalıntılar üzerine şeffaf bir zemin döşenerek merkezin aynı zamanda açık bir müze hâline gelmesi sağlanacak. Böylece müze, hayatın bir parçası olacak.

Diğer bir projemiz, kent meydanı ve otopark. Projeye kentteki asırlık anıt ağaçlarla yeni yapılacak kamu binalarını birleştirecek bir meydan oluşturulup bu meydanın altına otopark hâline getirilmesi hedefleniyor. İTÜ'yle birlikte yürüttüğümüz projemiz hazır, ancak bunun için kaynak ihtiyacımız bulunuyor.

Arka mahallelere kreş projesi için harekete geçtik. Sosyo-ekonomik seviyesi düşük ve kreşlere ulaşma zorluğu çeken mahallelerde belediye kreşleri açılması için çalışmalara başladık. Uygun arsalar belirlendi. İlk aşamada iki kreş için çalışmalar başlatıldı.

Şehir merkezinde sahil bandında bir Oyuncak Evi açma projemiz var. Bu konuda mekân düzenlemeleri tamamlanma aşamasında. Hem çocukların eski oyuncakla tanışarak geçmişle bugün arasında bağ kurabilecekleri hem de atölyelerde oyuncaklar üretebilecekleri, yaratıcı çalışmalar yapabilecekleri bir merkez oluşturuyoruz. Burada bir oyuncak kütüphanesi de bulunacak.

Kent halkı için yeni sosyal tesislerin yapımını sürdürüyoruz. Bunun için halkın kaliteli ve uygun fiyatta hizmet alabileceği, deniz kenarında yer alan Halk Kafe Projesi'ni hayata geçirdik. Açılışı için pandemi koşullarının düzelmesini bekliyoruz.

Ata Tohumu Projesi için bu yıl ilk adımı attık. Belediyeye ait arazilerde başta buraya özgü Osmanlı çileği olmak üzere ata tohumlarını üreterek çoğaltıyoruz. Bunların bir tohum bankasında korunması ve halka dağıtılması için çalışmalar hızla devam ediyor. İlk ürünler bu yıl alındı, çilek fideleri halka dağıtıldı. Üretim alanına iki sera inşa edildi.

Bir süredir kullanıma kapatılmış olan Eski Erdemir Plajı'nı büyük mücadelelerle halkımıza kazandırdık. Mevcut belediye halk plajının hemen yanını Sevgi, Barış Plajları ve Dostluk mesire alanı olarak düzenledik. Aynı alan içinde atıl durumdaki açık yüzme havuzunu ve tenis kortunu düzenleyerek halkın kullanımına açmayı planlıyoruz. Ereğli halkı Avrupa standartlarında temiz, bakımlı, uygun koşullarda plaj tesislerine kavuştu. Kültür varlıklarımızı korumaya ve ortaya çıkarmaya dönük çalışmaların yanındayız. Bu amaçla arkeolojik kazılar destek veriyoruz. Acheron Vadisi ve Heraklia Sarayı kazıları için Kültür Bakanlığı'ndan onay bekleniyor. Onay gelmesi durumunda üniversiteyle işbirliği çerçevesinde çalışmaları başlatacağız. Ereğli'nin tarihini 2.500 yıl daha geriye çekerek 6.500 yıllık tarihi aydınlatan İnönü Mağarası kazılarında belediye olarak destek veriyoruz. Şehrimizin merkezinde bulunan ve simgemiz durumundaki Göztepe'ye kafeterya ve teleferik inşa etme projemiz bulunuyor. Çalışmalara başlandı, izin için gerekli kurullara başvuru aşamasına geldik. Belen'de yeni mezarlık projemizi sürdürüyoruz. Bu alan içinde Şehit Mezarlığı bölümü de yer alacak. Ayrıca daimi bir Aşevi inşa edilecek.

“PANDEMİDE BÖLGEMİZDE ZOR GÜNLER GEÇİRİYORUZ”

Haftanın Röportajı / 2

“ÇETİN BOZKURT”

Zonguldak-Devrek Belediye Başkanı

İl belediyesinin başka bir partiden olmasının zorluklarını yaşıyor musunuz? Hangi konularda oluyor ve nasıl aşıyor?

ÇETİN BOZKURT: İl belediyesinin başka bir partiden olması Devrek Belediyesi açısından bir zorluk yaratmamaktadır. Fakat aynı parti yönetiminde bir il belediyesi olmasının psikolojik açıdan ve hareket kabiliyeti anlamında bize avantaj sağlayacağı gerçeği de yadsınamaz.

Katılımcı yönetim için ne tür yöntemleri ve çalışmalarını hayata geçiriyorsunuz?

ÇETİN BOZKURT: Katılımcı yönetim için belediyemiz halkla iç içe sayılabilir. Mahalle muhtarlarımızla istişareler yapılmaktadır. WhatsApp uygulamamıza herkes ulaşabilmektedir. “Fikrini söyle, fikrini paylaş” pankartlarımız şehrimizin panolarına asılmıştır. Ancak pandemi dolayısıyla istediğimiz düzeye ulaşamamıştır. Tüm meclis toplantılarımız gerek sosyal medyadan gerek elektronik reklam panosundan naklen yayınlanmaktadır. Devrek Belediyesi’nde ilk canlı yayın bizimle başlamıştır.

Kent konseyiniz var mı?

İşbirliğiniz hangi alanlarda oluyor?

ÇETİN BOZKURT: Kent konseyimiz var. Hem Gençlik Kolları hem Kadın Kolları’yla uyum içerisinde çalışılmaktadır. Sokak hayvanlarıyla ilgili çalışmalar, doğa gezileri, yardım kampanyaları, ülkemizde yaşanan deprem, sel gibi doğal afet için oluşturulan gruplarla işbirliği ve çalışmalar yapılmıştır, yapılmaya devam etmektedir.

Yeniden yükselişte olan Covid-19’a karşı belediyenizin aldığı önlemler nedir? Zonguldak ili ve ilçeleri pandeminin ilk dalgasında sıkı tedbir uygulanan bölgeler içindeydi. Şu an durum nedir? Ne tür önlemler alıyorsunuz?

ÇETİN BOZKURT: Zonguldak ili, ilçeleriyle beraber Mart ayının on beşinden itibaren (30 büyükşehir ve Zonguldak, 25 büyükşehir ve Zonguldak gibi) ülke televizyonlarında ilk pandemi sürecinde sürekli yer aldı. Bölgenin maden bölgesi olması sebebiyle meslek hastalığı olan akciğer rahatsızlığı kroniktir. Dolayısıyla il olarak zor günler geçirilmektedir.

Covid-19 pandemi sürecinde (ilk dönemde) Vefa Grubu oluşturuldu. 65 yaş üstü öncelikli olmak üzere sokağa çıkma yasaklarında herkesin ihtiyaçları evlerine kadar ulaştırıldı. Tüm kamu kurumları, toplu taşıma araçları ve esnaflar periyodik olarak dezenfekte edildi. İş insanlarının katkılarıyla 2.700 aileye gıda paketi ulaştırıldı. Gıda maddelerinde yaşanan fiyat artışlarının önüne halk pazarı kurularak geçildi.

Şu an ilimizde ve ilçemizde vaka sayılarının pik yaptığı dönemi yaşıyoruz. Temmuz ayı sonuna kadar neredeyse sıfır olan vaka sayımız patlamış durumda, ildeki ve ilçelerdeki tüm hastaneler pandemi hastanesi oldu.

Her türlü toplu taşıma araçlarını ve kamu kurumlarını dezenfekte etmeye devam ediyoruz. Halkımıza uyarıcı anonslar yapıyor ve bildirimler dağıtıyoruz. İlçemizde bulunan pazar alanına vatandaşları maskesiz ve HES kodu olmadan almıyoruz.

Önümüzdeki dönemde hayata geçirmeyi planladığınız projeniz var mı? Varsa nelerdir?

ÇETİN BOZKURT: Pandemi sürecinde önceliğimiz halk sağlığı olmakla beraber yapılan ve yapılacak hizmetlerimiz mevcuttur. Seçim bildirgesinde yer verdiğimiz projeler devam etmektedir. Yapılanlar arasında pazaryeri değişikliği, Karşıyaka Saat Kulesi ve meydan düzenlemesi, kendi kurduğumuz mobilya imalathanesi, 50.000 metrekare parke yol yapımı yer almaktadır.

Ayrıca çocuklara verdiğimiz önem bambaşkadır. Onlar için bisiklet tamir atölyesi oluşturuldu. 215 çocuğun bisikleti tamir edildi. Uzaktan eğitime muhtaç kalan öğrencilerimiz için EBA-ZOOM üzerinden eğitimleri aksamasın diye tablet ve bilgisayar kampanyası düzenlendi. İş insanlarının da katkılarıyla ilk ve ortaöğretim öncelikli olmak üzere 247 adet tablet ve bilgisayar dağıtıldı.

Yıl sonuna kadar bitecek projelerin içinde Seyir Terası ve 10.000 metrekare yeni parke yol çalışması, 2000 metre su şebeke hattı yenileme çalışmaları mevcuttur.

“EŞİT HİZMET ADALETLİ YAKLAŞIM”

Haftanın Röportajı/3

“NURİ TEKİN”

Zonguldak-Alaplı
Belediye Başkanı

İl belediyesinin başka bir partiden olmasının zorluklarını yaşıyor musunuz? Hangi konularda oluyor ve nasıl aşıyor?

NURİ TEKİN: İl belediyesi daha önce partimize mensuptu. Ancak bu dönem başka bir partiden. Bugüne kadar ve daha öncesinde il belediyesine çok fazla ihtiyacımız olmadı. Çalışmalarımızı hep kendi imkânlarımızla sürdürmeye gayret ettik.

Katılımcı yönetim için ne tür yöntemleri ve çalışmalarını hayata geçiriyorsunuz?

NURİ TEKİN: Biz göreve geldiğimiz günden bu yana öncelikle ilçemizin acil sorunlarını çözme noktasında hareket ettik. Halkımızın istekleri doğrultusunda hizmet ederek yine halkımızın öncelikli taleplerini yerine getirmeye çalıştık. Vatandaşlarımızın fikirlerini, isteklerini yakından takip ederek katılımcı bir yönetim ve hizmet anlayışını hayata geçirdik, geçirmeye devam ediyoruz.

Kent konseyiniz var mı? İşbirliğiniz hangi alanlarda oluyor?

NURİ TEKİN: Evet, ilçemizde kent konseyimiz var. Kent konseyimizle sürekli istişare hâlindeyiz. Kent konseyinin bizlere iletmış oldukları talepleri ve sorunları yerinde inceleyip çözüm noktasında birlikte hareket ediyoruz.

Kırılgan gruplara yönelik faaliyetleriniz nelerdir?

NURİ TEKİN: Bugüne kadar özellikle hizmet alanında hiç kimseye karşı ayrımcılık yapmadık. Eşit hizmet, adaletili yaklaşım sayesinde bu tür kırılgan gruplara da ulaşmaya ve sorunlarını çözmeye gayret ediyoruz.

Yeniden yükselişte olan Covid-19'a karşı belediyenizin aldığı önlemler nelerdir? Zonguldak ili ve ilçeleri pandeminin ilk dalgasında sıkı tedbir uygulanan bölgeler içindeydi. Şu an durum nedir? Ne tür önlemler alıyorsunuz?

NURİ TEKİN: Salgının ülkemizde ortaya çıktığı ilk günden itibaren kamu kurum ve kuruluşları, park, sahil ve kamuya açık tüm alanlarla birlikte ilçemizde faaliyet gösteren ibadethaneler, halk otobüsleri, taksiler ve taksi durakları gibi halkın ortak kullanım alanı olan yerlerde dezenfekte çalışmaları yaptık. Yapmaya devam ediyoruz.

Yine ilçemizde faaliyet gösteren tüm fabrikalarda, küçük/büyük ölçekli firmalarda dezenfekte çalışmaları yaptık. Koronavirüsün yayılmasının önlenmesi kapsamında alınan tedbirler çerçevesinde kapalı pazaryerlerinin girişine dezenfeksiyon tüneli yerleştirdik. Kapalı pazaryeri esnafına ve pazara gelen vatandaşlara maske dağıtımını yaptık. Periyodik olarak ilçemizin bütün mahallelerinde ve sokaklarında itfaiye araçlarımızla deniz suyu ve köpükle yıkama çalışmaları yapmaya devam ediyoruz.

Belediye bünyemizde kurduğumuz WhatsApp ihbar hattıyla daha sokağa çıkma yasakları başlamadan halkımızdan evde kalmalarını istedik ve ihtiyaçlarını karşılamaya başladık. Bugüne kadar WhatsApp ihbar hattımıza gelen 1700'e yakın talebi yerine getirdik. Evinden çıkmayan ve yardıma muhtaç vatandaşların gıda, ilaç ve banka işlemlerini ilgili birimimiz aracılığıyla yerine getirdik.

Sosyal gelir durumu düşük seviyede olan 1400'e yakın vatandaşa gıda yardımında bulunduk. Kaymakamlık ve Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü'yle koordineli bir şekilde çalışarak maske üretimine katkı verdik. Üretilen maskeleri Alaplı'da yaşayan tüm vatandaşlara evlerinde ücretsiz olarak teslim ettik. 8.000 konutun bulunduğu ilçemizde yaklaşık 100.000'e yakın maske dağıtımını yaptık. Berberlerde ve kadın kuaförlerinde dezenfekte çalışması yaparak maske dağıttık.

Belediye meclisimizi olağanüstü toplayarak su ücretlerinde %20 indirim yaptık. Bu süreçte iş yerlerini açamayan kiracılarımızın kira ücretlerini dondurduk.

Sokağa çıkma yasağının uygulandığı günlerde halkımıza moral vermek amacıyla zabıta araçlarımızdan müzik yayınlayarak Alaplı halkına ulaştık. Sokak hayvanlarının aç kalmaması için gerekli tedbirleri aldık.

Alaplı Belediyesi olarak Covid-19'la mücadele kapsamında bizlerle birlikte mücadele eden başta sağlık çalışanları olmak üzere emniyet ve jandarma görevlilerimize de gereken desteği vererek halkımızın evde kalmalarını sağladık. 65 yaş üstü vatandaşları tek tek telefonla arayarak isteklerini ve taleplerini aldık. Sokağa çıkmamaları konusunda yaşlılara uyarılarda bulunduk. Virüsle mücadele etmeye devam ediyoruz.

Önümüzdeki dönemde hayata geçirmeyi planladığınız projeniz var mı? Varsa nelerdir?

NURİ TEKİN: Hayata geçirmeyi hedeflediğimiz birçok projemiz var. Alaplı Karşıyaka Kent Meydanı, Karşıyaka Sahil Projesi, Teras Park, Güneş Enerjisi Sistemi, iki tane üst geçit, eski dükkanları yenileme, bulvar yapımı gibi halkın sosyal ve kültürel eksikliklerini tamamlayıcı birçok projemiz var. Covid-19 salgını tüm dünyayı olumsuz etkilediği gibi bizlerin çalışmalarını ne yazık ki sekteye uğrattı. Ancak biz pandemiye rağmen hâlen ilçemizin birçok bölgesinde çalışmalarımıza devam ediyoruz. Umarım projelerimizi de kısa sürede hayata geçireceğiz.

“BU DÖNEMDE TOPLUM SAĞLIĞINI KORUMAK ÇOK ÖNEMLİ”

İl belediyesinin başka bir partiden olmasının zorluklarını yaşıyor musunuz? Hangi konularda oluyor ve nasıl aşıyor?

BÜLENT KANTARCI: Zonguldak büyükşehir olmadığı için il belediyesinin başka partiden olmasının hizmetlerimize doğrudan yansıyan bir yanı olmuyor. Bu açıdan da aşılması gereken önemli bir sorun da ortaya çıkmıyor. İki belediye arasındaki ilişki, başkanlar arasında insani nezaket kuralları çerçevesinde devam eden bir boyut taşıyor.

Katılımcı yönetim için ne tür yöntemleri ve çalışmaları hayata geçiriyorsunuz?

BÜLENT KANTARCI: Şeffaflığı ve katılımcılığı son derece önemsiyor, bunları sağlamaya yönelik çalışmalar yapıyoruz. Göreve geldiğimiz 2014 Nisan ayından itibaren belediye meclisi toplantılarının gündemini internet sitemizden ilan ederek ilgili çevrelerin haberdar olmasını, varsa görüşleriyle katkı sunmasını sağlıyoruz. Yine tüm belediye meclisi toplantılarını sosyal medya hesaplarımızla ilçe merkezindeki dev ekrandan naklen yayınlıyoruz. Tüm görüntü arşivini erişime açık tutarak, dileyenin istediği zaman izleyip yapılan müzakereler konusunda bilgi sahibi olma, görüş oluşturma hakkını koruyoruz. Başta yeni belediye kompleksimizin yeri olmak üzere önemli konularda anketler düzenleyerek halkın karar alma süreçlerine katılımını sağladık.

Sivil toplum örgütlerinin, kamu kurumlarının ve diğer ilgili çevrelerin tüm görüşlerini dikkate alıp belediye meclisimizde tartışılmasına önem veriyoruz. İlçede huzur ve barış ortamını korumak, önemli sorunları toplumsal tüm kesimlerin ortak kararıyla çözmek için oydaşmayı önemsiyoruz.

Bu nedenle belediye meclisimizde kararların oybirliğiyle alınması için titiz bir çalışma yürütüyoruz. Şu ana kadar hayata geçen kararların yüzde doksanından fazlasının oybirliğiyle alındığını göz önüne alırsak bu konuda oldukça başarılı olduğumuzu söyleyebilirim. Çocuk belediye başkanımız ve çocuk meclisimiz var. Onların aracılığıyla da çocukların talep ve önerilerini alarak hayata geçirmeye çalışıyoruz.

Kent konseyiniz var mı? İşbirliğiniz hangi alanlarda oluyor?

BÜLENT KANTARCI: 2014 yılında göreve geldiğimiz ilk anda hayata geçirdiğimiz önemli kararlardan biri de Çaycuma Kent Konseyi'nin kurulması oldu.

Yasada belirtilenlerin yanı sıra toplumun her kesiminden üyelerin katılımıyla oluşturulan Çaycuma Kent Konseyi'nin kadın, gençlik, çocuk, engelliler, emekliler ve yaşlılar olmak üzere 5 meclisi ve 21 çalışma grubu var.

Bunlar aracılığıyla toplumun farklı çevreleriyle iletişim kurma, görüş, öneri ve şikâyetlerini alma, kentli dayanışmasını sağlama, toplumsal sorunlarla ilgili farkındalık yaratmaya yönelik projelerle kültür-sanat çalışmalarını yürütme gibi pek çok konuda işbirliği yapıyoruz.

Kırılgan gruplara yönelik faaliyetleriniz nelerdir?

BÜLENT KANTARCI: Çaycuma Belediyesi kırılgan gruplarla ilgili önemli çalışmalar yapıyor. Özellikle engelli erişimi konusunda başarılı işlere imza attığımızı söyleyebilirim. Araç, bisiklet, yaya yollarını aynı düzlemde buluşturan ve tümüyle bize özgü olan yükseltisiz yol tasarımıyla imar ettiğimiz Çaycuma, engelli vatandaşlarımızın hiçbir engelle karşılaşmadan çok rahat hareket edebildiği bir kent durumunda.

İlçemizin en önemli sağlık sunucusu konumunda olan ve kent merkezine göre oldukça yüksek bir kotta bulunan Çaycuma Devlet Hastanesi'ne yaya ve engelli erişimini sağlamak amacıyla bir tür funiküler sistem olan “Varagel”i kurduk. Yöremizdeki madencilik kültürüne vurgu yapmak amacıyla “Varagel” adını verdiğimiz sistemle hareket edebilir durumdaki her engellinin tüm sağlık hizmetlerine hiç kimsenin yardımına ihtiyaç duymadan erişmesi mümkün hâle geldi.

Çocuklar için başta çocuk parkları, çok dilli anaokulu, çocuk belediyesi olmak üzere birçok projeyi hayata geçirdik. Çocukların kötü hava koşullarında da eğlenmesini sağlamak için kapalı çocuk oyun alanı kuran, bölgenin tek belediyesiyiz. Sorumluluk alanımızın dışında kalan köylere de çocuk bahçeleri kurarak ulaşabildiğimiz her noktada çocukların hayatını güzelleştirmeye çalışıyoruz.

Gençlerle çocukların sportif gelişimi için de çok büyük bir çaba içindeyiz. Kentin spor altyapısına yaptığımız yatırımlarla ilçeyi her türlü sporun yapılabildiği bir merkez hâline dönüştürüyoruz. Devletin ilgili birimleriyle yaptığımız protokollerle yaşlı bakımı konusunda da sorumluluklar üstlendik. Eşgüdüm içinde ilçemizde bakıma muhtaç durumdaki yaşlıların gerekli bakımlarını yapıyoruz.

Kadınlar için başta belediye olanakları olmak üzere istihdam yaratmaya çalışıyoruz. Kadın emeğini değerlendirmek için yaptığımız Arasta'da hediye eşyadan yöresel üretilere kadar kadın emeğinin değerlendirilmesine yönelik pek çok birim oluşturduk. Kent halkının dayanışmalarıyla oluşturduğumuz fondan yükseköğrenim gören gençlere burs veriyoruz. Çaycuma Belediyesi gücü yettiği, yasal mevzuatın el verdiği ölçüde toplumun kırılgan kesimlerini desteklemeye, onların yaşamını daha kolay ve yaşanabilir hâle getirmeye çalışıyor.

Yeniden yükselişte olan Covid-19'a karşı belediyenizin aldığı önlemler nedir? Zonguldak ili ve ilçeleri pandeminin ilk dalgasında sıkı tedbir uygulanan bölgeler içindeydi. Şu an durum nedir? Ne tür önlemler alıyorsunuz?

BÜLENT KANTARCI: Evet, Covid-19 yeniden yükselişte. Hatta salgının başındaki durumdan çok daha ciddi bir tablo var önümüzde. Biz sürecin en başında, ülkemizde henüz ilk vaka görülmeden devletin ilçemizdeki ilgili tüm birimleriyle en üst düzeyde koordinasyon sağlayarak alınacak önlemleri görüştük.

Yürüttüğümüz tüm kursları ve topluluk çalışmalarını, belediyemizde planlanmış kültürel etkinlikleri iptal ederek bulaş riskini en aza indirmeye çalıştık. Belediyemize ait toplantı salonlarını, çay bahçelerini, kafeteryaları, kapalı çocuk oyun alanı, kreş gibi toplu yaşam alanlarını genelge gelmesini beklemeden kapattık.

Haftanın Röportajı / 4

“BÜLENT KANTARCI”

Zonguldak-Çaycuma Belediye Başkanı

Tüm kamusal alanları, işyerlerini, ibadethaneleri, hastaneleri, sağlık ocaklarını, okulları, kamu kurum ve kuruluşlarını dezenfekte ederek toplum sağlığını korumaya çalıştık.

Süreç içinde belediyemize farklı çevrelerden gelen tüm talepleri “bizim işimizdir, değildir” demeden olanaklarımızı da zorlayarak karşılamaya çalıştık. Ülkede yaşanan dezenfektan sıkıntısını aşmak için laboratuvarımızda kendi dezenfektanımızı ürettik.

Personel sağlığını korumak, belediyemize gelen vatandaşlarımızın bulaş riskini en aza indirmek için tamamlanma aşamasına gelmiş ve geniş iç hacmiyle bize çok daha iyi çalışma koşulları sunan yeni hizmet binamıza çok hızlı şekilde taşındık. Taşınmayla ilgili sorunlar belli oranda çözüldükten sonra rotasyonlu çalışmaya geçerek personelimizi riskten korumaya çalıştık. Zabıta ekiplerimizle denetimleri sıklaştırdık.

Geniş spektrumlu virüsödal dezenfektanla ilçemizin tüm caddelerini, sokaklarını defalarca ilaçladık. Hazırladığımız afişlerle ve anonslarla yaygın bir şekilde bilgilendirme çalışmaları yaptık. Vatandaşlarımızı ve esnafı ekonomik olarak destekleyecek çalışmalar da yaptık. Su ücretlerinde önemli oranda indirim yapıp kiralari durdurduk. Yeni dönemde de aynı anlayışla ve disiplinle çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Önümüzdeki dönemde hayata geçirmeyi planladığınız projeniz var mı? Varsa nelerdir?

BÜLENT KANTARCI: Övünerek ifade etmeliyim ki Çaycuma Belediyesi âdeta bir proje fabrikası gibi çalışıyor. Bu süreçte en büyük yatırımlarımızdan biri olan 15.000 metrekare kapalı alana sahip belediye kompleksini hizmete sunan ve kent içinde önemli bir noktada park çalışmasını tamamlayan belediyemiz rutin çalışmalarının dışında şu önemli projeleri de yürütüyor:

Sarıkaş Yaya Köprüsü, Çaycuma'nın tam ortasından geçen Filyos Irmağı üzerinde, kentin, çoğunlukla yerleşim alanlarıyla idari birimlerinin bulunduğu batı yakasıyla daha çok sanayi kullanımlarının yoğunlaştığı doğu yakası arasında bağlantıyı güçlendirmek, yaya ve bisikletli ulaşımını sağlamak amacıyla planlandı.

Yapımı yüzde elli aşamasına getirilen ve yılbaşında tamamlanmasını planladığımız 240 metre uzunluğundaki köprü hizmete açıldığında vatandaşlar işyerlerine, Bülent Ecevit Üniversitesi yerleşkesinde okuyan gençler okullarına yaya ya da bisikletli olarak gidip gelme şansına sahip olacak.

Gerek duyulduğunda trafiğe de açık tutulacak olan 4 metre genişliğindeki köprü, estetik formuyla kent silüetinin yeni parçası hâline gelecek. Köprü, sunduğu olanaklarla araç kullanımını azaltarak trafiğin yarattığı her türlü olumsuz etkiden ilçemizi ve vatandaşlarımızı belli oranda koruyacak.

İlçemize yörenin doğal dokusuna ve geleneksel mimarisine uygun olarak projelendirdiğimiz ve tümüyle ahşap malzemeden yapılacak bir cami kazandırıyoruz. Diğer müştemilatıyla birlikte 4.000 metrekare kapalı alana sahip projede caminin yanı sıra kütüphane, aşevi, çok amaçlı toplantı salonu, müftülük birimleri, iş atölyeleri, musalla, abdesthane, çay ocağı gibi bölümler de yer alacak. Açık ve kapalı alanlarıyla toplam 12.000 metrekare alana yayılan proje, son yıllarda mimari değeri düşük şekilde birbirinin kopyası şeklinde yapılan cami furçasına bir yanıt olarak günümüzün cami mimarisine de yeni bir boyut kazandıracak.

Denize kıyısı olmayan Çaycuma ilçe merkezinde vatandaşların su sporları da yapabilmesi için içinde yarı olimpik yüzme havuzu bulunan bir spor merkezi planladık. Mimari tasarımını ulusal düzeydeki yarışmayla belirlediğimiz Çaycuma Spor Merkezi'nin kaba inşaatını tamamlamış durumdayız. İnce işleri için ihale hazırlıklarını sürdürdüğümüz tesisin içinde yüzme havuzunun yanı sıra fitness salonu, tırmanma parkuru, sauna, çocuk havuzu, etkinlik çayırı gibi birimler de bulunuyor.

Hemen yanı başında yüzde doksan oranında tamamladığımız ve içinde tenis kortları, halı futbol sahalarının yanı sıra bocce, okçuluk gibi geleneksel sporların da yapılabileceği sahalar bulunan Ada Spor Merkezi'yle entegre olacak tesis tamamlandığında Çaycuma başta su sporları olmak üzere sporun her türünün yapıldığı bir merkez hâline gelecek.

Kendi kendine yeten bir belediye olmak, enerjimizi yenilenebilir kaynaklardan sağlayarak ilçenin karbon ayak izini düşürmek, ülkenin enerji arzına mütevazı bir katkı sunmak ve enerjimizi yenilenebilir kaynaklardan elde etmek için de projeler geliştirdik. Geçtiğimiz günlerde bu alanda önemli çalışmaları olan bir firmayla imzaladığımız sözleşmeyle Çaycuma'nın değişik noktalarına güneş panelleri kurarak elektrik üreteceğiz. Çaycuma'nın tam ortasından geçen ve göreve başladığımız zamanlarda kilometrelerce uzunluktaki kıyısı mezbele görünümünde olan Filyos Çayı'yla Çaycuma'yı barıştırmak için çeşitli çalışmalar yapıyoruz. Çevresinde altı yıldır yaptığımız düzenlemelerle peyzaj özelliklerini ilçemize bir değer olarak kazandırdığımız Filyos Çayı'nın potansiyel gücünden yararlanmak amacıyla da çalışmalarımız devam ediyor. Çaycuma Köprüsü'nün ayaklarını koruyan brit yapının düşü suyunu kullanarak Arşimet burgusu denen sitemle de elektrik üretmeyi planlıyoruz. Tümüyle ekolojik kaygılarla seçtiğimiz ve basınç altında çalışan geleneksel türbinlerden çok farklı olarak çalışan Arşimet burgusu su canlılarına hiçbir zarar vermiyor, dünyanın pek çok yerinde ucuz ve güvenilir enerji elde etmek için kullanılıyor.

Tıpkı Çaycuma gibi ortasından nehir geçen ve ilçemizle yaklaşık aynı nüfusa sahip Almanya'nın Lennestadt kentiyle 2014 yılından bu yana kardeş kent çalışmalarını sürdürüyoruz.

Süreç içinde iş insanlarından spor kulüplerine, okullardan itfaiye teşkilatlarına, eğitimcilerden müzik gruplarına toplumun her kesimini kucaklayan ve karşılıklı ziyaretlerle taçlanan ilişkiler çok boyutlu devam ediyor.

Geçtiğimiz günlerde karşılıklı niyet beyan belgesi imzaladığımız kardeş kentimizle geliştirdiğimiz ilişki, ilgili bakanlıklarca da onaylanarak resmi bir statü kazanmış bulunuyor.

Koronavirüs salgını nedeniyle zorunlu olarak temposunu düşürdüğümüz bu çalışmayla her yanda savaş dilinin hüküm sürdüğü bir zamanda Türk-Alman dostluğu kadar dünya barışına katkı yapıp İslamofobi'yle de mücadele ediyoruz.

Bunların yanı sıra başta deneme bilim merkezi, Filyos Yaşam Park 2. etabı, eski cezaevinin kütüphane müzeye dönüşürülmesi, meslek fabrikası, geniş çaplı yeşil alan düzenlemeleri, sokak sağlıklaştırma çalışmaları gibi birçok proje daha uygulamaya girmek için sırasını ve maddi kaynağının yaratılmasını bekliyor.

ÜCRETEN KESME CEZASINA İLİŞKİN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ HÜKÜMLERİ

İş Kanunu "Ücret Kesme Cezası" başlıklı 38. maddesine göre:

"İşveren toplu sözleşme veya iş sözleşmelerinde gösterilmiş olan sebepler dışında işçiye ücret kesme cezası veremez. İşçi ücretlerinden ceza olarak yapılacak kesintilerin işçiye derhal sebepleriyle beraber bildirilmesi gerekir. İşçi ücretlerinden bu yolda yapılacak kesintiler bir ayda iki gündelikten veya parça başına yahut yapılan iş miktarına göre verilen ücretlerde işçinin iki günlük kazancından fazla olamaz."

Görüldüğü üzere İş Kanunu 38. maddesinde işçinin ücretinden kesinti yapılabilecek durumlar ve kesintinin miktarı belirtilmiştir. Hükümde sayılanlar veya icra niteliğinde kesintiler olmadıkça ücretten başka türlü kesinti yapılamaz. Üst sınırın amacı, işçinin ücretini korumaya yöneliktir. Kanunla belirlenen bu sınırın aşıldığı sözleşme hükümleri geçersiz olup geçersiz sözleşme hükümlerinin yerini yasal hükümler alacaktır. Dolayısıyla ücret kesme cezasının toplu sözleşme veya iş sözleşmelerinde belirlenen sebeplerle verilebilmesi keyfi uygulamalara yol açmamaktadır. Zira verilecek cezanın miktarına ilişkin olarak yasadaki belirlenen sınır geçerlidir.

Ücret kesme cezası ne şekilde verilirse verilsin yargı denetimine konu olur. İşçinin bu hakkı, iş sözleşmesi ya da toplu iş sözleşmesiyle getirilen hükümlerle kaldırılamaz.

Yukarıda belirtilen tür ve sınırlar dışında uygulanan ücretten kesme cezası çalışma koşullarında esaslı değişiklik niteliğinde olacağından İş Kanunu "İşçinin haklı nedenle derhal fesih hakkı" başlıklı 24. maddesi II/e "İşveren tarafından işçinin ücreti kanun hükümleri veya sözleşme şartlarına uygun olarak hesap edilmez veya ödenmezse" hükmüne göre, işçiye haklı nedenle derhal fesih hakkı doğar. Öte yandan, ücret kesme cezasının iptali için yargı yoluna gitme hakkı bulunmaktadır.

Bazı toplu iş sözleşmelerinde "...aile içi şiddet uygulandıği durumlarda işveren sosyal hizmet uzmanının yapacağı değerlendirme ve adli makamlara yansıyan durumlar var ise, bunları belgelemek koşuluyla işçinin maaşının % 50'si bir yıl süreyle mağdur olan eşine ve çocuğuna ödenir...", "...Eşine ve çocuklarına şiddet uygulayan işçinin maaşının %50'si gerekli araştırmalar yapılarak belgelendirilmek kaydıyla 1 yıl süreyle eşine ve çocuğuna ödenir..." ve benzeri hükümlere yer verilmiş olduğu görülmektedir. Toplu iş sözleşmelerinde yer alan bu gibi maddelere dayanılarak maaşın bu şekilde işçinin eşine, çocuğuna ödenmesi konu olan ücretin yeniden işçiye de ödenmesi sonucuna yol açabilecektir.

Toplu iş sözleşmesinde yer alan bu gibi hükümler ücretten kesme cezası niteliği taşımaktadır. Ücretten kesme cezalarında da açıklanan yasal sınırlamalar geçerli olduğundan disiplin kurallarını ihlal eden eylemi sebebiyle işçiye 2 günlük ücret miktarının üzerinde ücret kesintisi cezası verilebilmesi, ancak bir aylık sürede işçinin ücretinin sadece iki günlük miktarına kadar kesinti yapılması ve ardından kalan miktarın ilerleyen bir aylık dönemlerde kesilmesi şeklinde yapılabilir.

"Av. MERVE KARAKAŞ"

SODEMSEN
Toplu İş Sözleşmesi Avukatı

BELEDİYELERDEN HABERLER

HİZMET

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, Covid-19 salgınının yayılmasını önlemek amacıyla denetimlerini sürdüren Zabıta Dairesi'ne bağlı ekipler pazar alanlarında esnafı ve vatandaşları maske takmaları konusunda uyarırken ateş ölçümü ve HES kodu sorgulaması da gerçekleştirerek riskli vatandaşları sağlık kuruluşlarına veya evlerine gitmeleri konusunda uyarıyor.

Bandırma Belediyesi, ilgili bakanlıklarca yayımlanan genelgeler doğrultusunda Belediye Meclisi'nin de onayıyla eğlence vergisine tabi olan işyerlerinin kapalı olduklarını beyan etmeleri durumunda bu işletmelerden eğlence vergisinin alınmaması, yine pandemi süresince kapalı olan işyerlerinden işgal harçlarının alınmaması ve 2021 yılında belediyeye ait işyerlerinin kiralalarında bir artışa gidilmemesi yönünde uygulama yapıyor.

Gemlik Belediyesi, son günlerde artış gösteren koronavirüs vakalarına karşı önlem ve tedbir çalışmalarını aralıksız sürdürüyor. Hafta sonu Kumla ve Kurşunlu olmak üzere sahilde bilgilendirici broşür dağıtan ekipler, bilgilendirme çalışmalarına Perşembe Pazarı'nda da devam etti. Sağlık İşleri Müdürlüğü'nün hazırladığı broşürlerin dağıtımına Gemlik Belediye Başkan Yardımcısı Bayram Demir, daire müdürleriyle zabıta ve sağlık işleri personeli katıldı.

Kartal Belediyesi'nin, Yalı Mahallesi'ne kazandıracığı "Yalı, Yunus ve Topselvi Kültür Merkezi Projesi"yle Esentepe Mahallesi'nde kurulacak "Aşevi ve Gıda Bankası Projesi" için ilk kazma vuruldu.

Çankaya Belediye Başkanı Alper Taşdelen, 2019 yerel seçimler öncesi projeleri arasında yer alan engelsiz yaşam merkezinde çalışmaların başladığını açıkladı.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, "25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü"nde 444 80 86 numarası üzerinden 7/24 hizmet verecek "Kadına Destek Hattı"ni hizmete açtı. Türkçe, Kürtçe, İngilizce ve Arapça dillerinde hizmet verecek hat için düzenlenen tanıtım toplantısında CHP İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu ve İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu birer konuşma yaptı. Söz konusu hizmete ne kadar "az" ihtiyaç duyulursa o kadar mutlu olacaklarını vurgulayan Kaftancıoğlu, "Kadına karşı şiddetle mücadele gününde bir telefon hattıyla kadınların omzuna bir el konulmasının o kadınlarda ve tüm toplumda yaratacağı rahatlığı ve iyi gelme hâlini yoğun hissediyorum" dedi. "Kadın" ve "şiddet" yan yana konuşmanın utanç verici olduğuna dikkat çeken İmamoğlu da "Toplumdaki bütün kadınlara karşı bir yönetici olarak kendimi sorumlu hissediyorum. Kadın mutlu ve huzurluysa toplumda mutluluk ve huzur vardır" ifadelerini kullandı.

Lüleburgaz Belediyesi, veren eli alan el görmeyecek anlayışıyla Lüleburgaz halkına hizmete devam ediyor. Belediye sadece geçtiğimiz hafta içinde 45 aileye nakdi yardımda bulundu. Bunun yanı sıra salgınla mücadele kapsamında 16-20 Kasım tarihleri arasında 13.895 eldiven, 3.440 maske, 123 litre dezenfektan kullandı. Salgın öncesi vatandaşa sosyal destekte bulunmaya devam eden belediye, pandeminin başladığı ilk günden bu yana 9 ayda 620 aileye yaklaşık 210.000 TL nakdi destekte bulunarak vatandaşa nefes oldu.

Beylikdüzü Belediyesi, her mahalleye bir kreş hedefiyle Yuvarımız Beylikdüzü: Hüseyin Tütüncü Gündüz Çocuk Bakımevi'nin açılışını gerçekleştirdi. Başkan Çalık "Sağlıklı günlerde çocuklar en güzel şekilde eğitim öğretim alacak ve en iyi şekilde hayata atılacaklar" dedi.

Bolu Belediye Başkanı Tanju Özcan, sosyal konut projesi için Dağkent'ten satın alınan 26 dönüm arazinin tapusunu Bolu kamuoyuyla paylaşarak "Bolu Belediyesi tarihinde satın alınan en değerli gayrimenkul. Umarım sosyal projemizi burada hayata geçireceğiz" dedi.

Mersin Yenışehir Belediyesi, Aşevinde hijyenik koşullarda pişirdiği yemekleri günde 600 vatandaşa ikram ederken 65 yaş üstü, engelli, Covid-19 hastası ve aşevine gelip yemek alamayan vatandaşlar için de evlere yemek servisi hizmetine devam ediyor.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, "25 Kasım Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Haftası" nedeniyle çeşitli etkinliklere ev sahipliği yaptı. Kentin dört bir tarafını billboardlarla donatan büyükşehir belediyesi, başkentte maske dağıtımından tiyatro oyununa, mutfak atölyesinden şiddete karşı ses çıkarıyoruz etkinliğine kadar çeşitli programlarla farkındalık oluşturmayı amaçlıyor. Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş da kadına yönelik şiddetle mücadeleye destek vererek "Asla yalnız değilsiniz" dedi.

Bolu Belediyesi tarafından karantina altındaki vatandaşlara talep etmeleri hâlinde "sabah kahvaltısı" ve "akşam yemeği" hizmeti verileceği duyuruldu.

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi tarafından 2020 yılı programı kapsamında kırsal mahallelerdeki mera alanlarına Hayvan İçme Suyu (HIS) Göleti yapım çalışmaları tamamlandı. Proje kapsamında kırsal mahallelerde 11 tanesi yeni; 10 tanesi ise, mevcutların bakımı ve onarımıyla olmak üzere toplam 21 adet hayvan içme suyu göleti yapıldı.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, pandemi nedeniyle kırsal ilçelerde artan su kullanımında yaşanabilecek sıkıntıları önlemek amacıyla çalışmalar yapıyor. Kent merkezinde ve kırsal mahallelerde sorunsuz bir altyapı için yatırımlarını sürdüren büyükşehir belediyesi, Seyitgazi ilçe merkezinde gerçekleştirdiği 2 sondaj çalışmasını da tamamladı.

Beylikdüzü Belediyesi tarafından yapımı tamamlanan Rifat Ilgaz Eğitim Tarihi Müzesi, 24 Kasım Öğretmenler Günü'nde açıldı.

MASKE, MESAFE YOK..

İzmit Belediyesi, Sıfır Atık Uygulamaları kapsamında 2020 yılı içerisinde yaklaşık 400 ton plastik atığı geri dönüştürdü. Belediye, nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu mahallelere pet şişe kafesleri yerleştirerek plastik atıkları ekonomiye kazandırmaya devam ediyor.

Edirne Belediyesi, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü'nde, Edirne Kadın Meclisi'ne tahsis edilen Edirne Belediyesi Mor Ev Kadın Atölyesi'ni hizmete sundu. Edirne Belediye Başkanı Recep Gürkan, kadınlarla her zaman birlikte yürüdüklerini, bundan sonra da birlikte yürümeye devam edeceklerini söyledi.

Mersin Büyükşehir Belediyesi Park ve Bahçeler Dairesi koordinasyonunda kent genelinde eşzamanlı olarak "Yeşil Mersin Projesi" başlatıldı. Türkiye'de bir ilk olan Peyzaj Master Planı ilke kararları çerçevesinde hayata geçirilen projede 2021 yılı sonuna kadar 700.000 fidan dikiminin gerçekleştirilmesi planlanıyor.

Gazimur Belediyesi, kadına yönelik faaliyetler kapsamında bu kez de kadınların üretimde destekleneceği kafeterya ve mutfak sanatları atölyesini yaşama geçiriyor.

Safranbolu Belediyesi tarafından "Safran Çocuk Oyun Evi", Safranbolu Belediyesi Leyla Dizdar Kültür Merkezi'nde minik öğrencilerle hizmet vermeye devam ediyor. Covid-19 salgınına karşı üst düzeyde önlemlerin alındığı merkezde 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne özel çocukların resimlerinden oluşan sergi düzenlendi.

Muğla Büyükşehir Belediyesi pandemi sürecinde de vatandaşların yanında olmaya devam ediyor. 13 ilçesi ve 569 mahallesi olan Muğla'da vatandaşların sağlığı için çalışan büyükşehir belediyesi ekipleri bugüne kadar 15.108 ilk ziyaret, 173.327 tıbbi bakım, 54.113 genel bakım uygulamaları gerçekleştirdi. Evde bakım hizmetiyle büyükşehir belediyesinin uzman ekipleri pansuman, yatak yarası bakımı, serum takılması, enjeksiyon, sonda takılması, şeker-tansiyon ölçümü gibi hizmetleri vatandaşın ayağına götürüyor.

Lüleburgaz Belediyesi, Park ve Bahçeler Müdürlüğü'ne bağlı ekipler kent peyzajında kendi yetiştirdiği çiçekleri kullanmak için harekete geçti. Bu kapsamda 2.5 dönümlük arazide 4.500 kök lavanta ekimi gerçekleştiren ekipler, 2 yıl sonra çelik alacağı lavantaları kentin dört bir yanına ekecek. Söz konusu çalışma sayesinde hem çiçek maliyeti büyük oranda azalmış olacak hem de Lüleburgaz'ın dört bir yanı lavanta çiçekleriyle renklenecek.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi (ASKİ) Genel Müdürlüğü Tesisler Dairesi Başkanlığı, "Bir Fidan Bin Hayat Fidan Dikme Şenliği" düzenledi. Çam, karaçam, ladin, ceviz, badem ve kayısı ağaçlarından oluşan yaklaşık 2.000 fidanı toprakla buluşturacak olan ASKİ ilk etapta P18 Pompa İstasyonu'nun bahçesine 50 fidan dikimi gerçekleştirdi. Kasım ayı boyunca ASKİ'ye ait tesislerin çevresi de ağaçlandırılacak.

İzmir Büyükşehir Belediyesi bir yandan depremin olumsuz etkilerini en aza indirmek için çalışırken diğer yandan da koronavirüs salgınının ikinci dalgası nedeniyle karantinadaki yurttaşlara yemek dağıtmaya başladı. Uygulamaya öncelikle Bayraklı ve Bornova'da başlandı. Bu iki ilçede Covid-19 hastası 600 kişiye sıcak yemek dağıtıldı.

Bilecik Belediyesi, Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü tarafından ihtiyaç sahibi ailelere kömür yardımı yapılmaya devam ediliyor. Bu kapsamda bu yıl 40 tonluk kömür ihtiyaç sahibi ailelere dağıtıldı. Her bir aileye 625 kilogram kömür dağıtılıyor.

Kartal Belediyesi, "Yeşil Odaklı, Çevreci, Yaşanabilir Bir Kent" oluşturma hedefiyle bir yandan ilçedeki park sayılarını artırmaya ve var olan parkları yenilemeye yönelik yoğun çalışmalarına devam ederken bir yandan da Kartallı çocukları unutulmaya yüz tutmuş sokak oyunlarıyla tanıştırtıyor.

Atakum Belediyesi, koronavirüs pandemisi nedeniyle 14 günlük karantina sürecini evde geçirmek zorunda olan yurttaşlara ücretsiz yemek desteği sağlamaya başladı. Vatandaşların yoğun talepte bulunduğu hizmetin ilk gününde Pandemi Destek Ekibi çok sayıda haneye yemek dağıtımını gerçekleştirdi. Atakum Belediye Başkanı Cemil Deveci, "Karantinadaki vatandaşlara sağladığımız yemek desteği devam edecek" dedi.

Mersin Büyükşehir Belediyesi, sosyal belediyecilik anlayışıyla Mersin'de yaşayan her yurttaşın ulaşmaya devam ederken sokaktaki canları da sahipsiz bırakmıyor. Büyükşehir ekipleri tam kadro personeliyle sokaktaki canların beslenme ve bakımını üstlenirken Kaşlı Geçici Hayvan Bakımevi'ndeki sahipsiz dostlar için de çalışmalarını sürdürüyor. Kent genelinde 18 ayda yaklaşık 162.000 kilo mama dağıtımında bulunan ekipler, koronavirüs salgını sürecinde de sahipsiz hayvanların bakımını ihmal etmedi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Şile'de yaz aylarında yaşanan su sıkıntısını sonlandıracak İSKİ "İçme Suyu Arıtma Tesisi"ni gezen Ekrem İmamoğlu, Şile'nin bu sorununun ortadan kalkacağı müjdesini verdi. 20.000 metreküplük kapasiteye sahip tesisin uygulanan yeni teknoloji sayesinde üretimini 40.000 metreküpe çıkarılabileceği bilgisini paylaşan İmamoğlu, "Sanıyorum Mayıs-Haziran'da devreye alınmasına hazır olmasını istiyorum arkadaşlarım. Yaklaşık 20 milyon TL'lik bir yatırımla Şile halkına bu müjdeyi buradan vermiş olalım" dedi.

Gülyalı Belediyesi, Koronavirüs salgınının Mart ayından bu yana yaşamı her anlamda olumsuz etkilemesi nedeniyle esnafa destek oluyor. Başkan Ulaş Tepe, "Salgının yeniden tırmanışa geçmesiyle birlikte yayılmasını önlemek için alınan yeni tedbirler, zor durumda olan esnafımızı ekonomik olarak daha da içinden çıkılmaz bir duruma düşürdü. Salgın döneminin başından bu yana en çok mağduriyet yaşayan esnaf grubunu oluşturan, ilçemizde kahvehane işleten esnafımıza bir defaya mahsus olmak üzere 1.000 TL destekte bulunuyoruz. Zor günlerden geçtiğimiz bu süreci dayanışmayla birlik ve beraberlik içinde atlatacağız" dedi.

Muğla Büyükşehir Belediyesi, 1.480 kilometre kıyı şeridinde sahip olan Muğla'da, denizlerdeki teknelerden atık toplamaya devam ediyor. "Mavi Deniz Temiz Kıyılar" projesiyle denizden atık toplama hizmetinde Ocak 2020 tarihinden bu güne kadar 2.321 teknedan 2 milyon 237 bin 68 litre atık su, 1.213 litre atık yağ, 4.350 litre sintine, 169.979 poşet evsel atık toplandı. Büyükşehir ekipleri bu hizmetlerini 6 tekne ve 2 atık alım merkeziyle gerçekleştiriyor.

Adana Büyükşehir Belediyesi, Halkla birebir iletişim kurup sorunların olabilecek en kısa sürede çözümlenebilmesi adına faaliyet gösteren Derman ekipleri, mevsimlik tarım işçilerinin çocuklarına süt dağıttı. İlk etapta 200 ml, 500 ml ve 1 yaş devam sütlerinden oluşan 7.500 kutu süt ailelere teslim edildi. Adana Büyükşehir Belediyesi, anne babalarıyla birlikte çadırlarda yaşayan, temel gıda, hijyenik ortam sorunlarıyla karşılaşan çocuklara süt ve hijyen kiti desteğini sürdürecektir.

Beylikdüzü Belediyesi ve Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu arasında şiddete uğrayan kadınlara destek vermek amacıyla Acil Yardım Hattı Protokolü imzalandı. Protokol imza töreninde yaptığı konuşmada kadına yönelik şiddetin her zaman karşısında olduklarını söyleyen Başkan Mehmet Murat Çalık "Yerel yönetimler olarak şiddete maruz kalan kadınların haklarını güvence altına alacak mekanizmaları kurmak için çalışmak ve gayret göstermek durumundayız. Acil Yardım Hattı Protokolü'nü kadına şiddetin son bulması, acıların bir daha yaşanmaması dileğiyle imzalıyorum" dedi.

Çanakkale Belediyesi Veteriner İşleri Müdürlüğü'ne bağlı ekipler, can dostlara yönelik sağlık kontrolü çalışmaları yapıyor. Kent genelinde can dostlar için yürütülen çalışmalar kapsamında kedi evlerindeki can dostların sağlık kontrolü işlemleri bu hafta da gerçekleştirildi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 18-21 Kasım tarihleri arasında İstanbul'da müsait durumdaki huzurevi ve yaşlı bakım merkezlerinde kapsamlı bir temizlik çalışması gerçekleştirdi. Çalışma süresince İstanbul genelinde kamu-özel ayrımı yapılmaksızın 119 tesisin bahçesi ve çevresi yıkandı. Temizlik faaliyetlerinde toplam 90 personel görev aldı. Çalışmalarda İBB'nin kendi bünyesinde üretilen sağlığa zararsız dezenfektan ve basınçlı su kullanıldı.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Antalya'nın Gazipaşa İlçesi'nde bulunan Sugözü kaynağının suyu üzerinde HES işletilmesi teşebbüsü ASAT Genel Müdürlüğü'nün açtığı davayla son buldu. Sugözü Kaynağı enerji üretimi amacıyla değil, içme ve kullanma suyu olarak bölge halkına hizmet vermeye devam edecek. Mahkeme, Sugözü kaynağının Hidroelektrik Enerji Santrali (HES) amacıyla işletilmesi için GÜÇBİR A.Ş. ile DSİ arasındaki anlaşmanın ve Enerji Piyasası Kurulu'nca verilen ön lisansın iptaline hükmetti.

Fındıklı Belediyesi katılımcı, şeffaf, denetlenebilir bir bütçe hazırlamak için mahalle toplantılarını tamamladı. Belediye, Fındıklı halkıyla birlikte sorunları konuşarak 2021 bütçesini ve yatırım önceliklerini belirledi.

Odunpazarı Belediyesi, "Kadınları ve Çocukları Mutlu Bir Odunpazarı" için çalışmalarını sürdürüyor. Bir taraftan çocuklar için yeni oyun alanları oluşturmaya devam eden Odunpazarı Belediyesi diğer taraftan da parklardaki oyun gruplarını zenginleştiriyor. Oyun gruplarını oluşturabilecek kazalara karşı daha da güvenli hâle getiriyor.

Karaburun Belediyesiyle DİSK'e bağlı Genel İş Sendikası arasında süren Toplu İş Sözleşmesi (TİS) görüşmeleri anlaşmayla sonuçlanırken anlaşma kapsamında kadın çalışanlara pozitif ayrımcılık getiren maddeler ilk kez yürürlüğe girdi. Buna göre eşine şiddet uyguladığı belirlenen erkek işçinin altı aylık maaş ve sosyal alacaklarının yarısı doğrudan eşine ödenecek. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde de kadın çalışanlara bir gün idari izin verilecek.

Akhisar Belediye Başkanı Besim Dutlulu, koronavirüs salgını sebebiyle yayımlanan genelge sonucu işyerlerini kapatmak zorunda kalan ve ekonomik olarak zor günler yaşayan kahvehane işletmelerine destek olmak için 500 TL nakit yardım yapacaklarını açıkladı.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 14 metro hattı ve 173 istasyonda eşzamanlı olarak deprem tatbikatı gerçekleştirdi. METRO İSTANBUL Genel Müdürü Özgür Soy, İstanbul'un metrolarının 9 büyüklüğündeki depreme dayanıklı olduğunu belirterek acil durumlarda atacakları her adımı planladıklarını söyledi.

Çankaya Belediyesi pandemi sürecinde yatırımlarına ve hizmetlerine ara vermeden devam ediyor. Vatandaşlara salgına karşı önlemler konusunda destek veren Çankaya Belediyesi, taksit duraklarına maske ve dezenfektan dağıtmaya başladı.

İzmit Belediyesi, Temizlik İşleri Müdürlüğü ekipleri koronavirüse karşı kentin dört bir yanında gece-gündüz olmak üzere aralıksız bir şekilde temizlik çalışmalarına devam ediyor.

Çerkezköy Belediyesi tarafından "Elektronik Atık Toplama" kampanyası başlatıldı.

Lüleburgaz Belediyesi, Kırklareli Valiliği İl Umumi Hıfzıssıhha Kurulu'nun aldığı karar doğrultusunda hayata geçirilen "Pazaryerlerine girişte HES kodu zorunluluğu" kapsamında Lüleburgaz'daki pazaryerlerinde uygulama sıkı bir şekilde devam ediyor. Bu kapsamda kentin en işlek pazarlarından biri olan Kapalı Pazaryeri ve Semt Merkezi'nde giriş ve çıkışlar tek yönden kontrollü şekilde sağlanıyor. HES kodu bulunmayan vatandaşlar pazara giremezken pazaryeri içerisinde esnafa sık sık "maske, mesafe ve temizlik" konusunda anonslu uyarılar yapılıyor.

Seyhan Belediyesi'nin Kasım 2019'da açtığı "Sokak Hayvanları Bakım ve Kısırlaştırma Merkezi"nde 1 yılda 1.655 sahihsiz kedi ve köpeğin kısırlaştırma işlemi sorunsuz şekilde tamamlandı.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, kırsal kalkınma projesi kapsamında yerli üreticilerle kadın kooperatiflerinin ürettiği doğal ürünleri Başkentliler'le buluşturmaya devam ediyor. Başkan Mansur Yavaş'ın en büyük hayallerinden biri olarak tanımladığı "Başkent Market" projesi hayata geçirilirken Halk Ekmek Fabrikası, üçüncü Başkent Market'in açılışının ardından ilk Başkent Büfe de Koru Metro çıkışında hizmete açıldı.

İzmit Belediye Başkanı Fatma Kaplan Hürriyet, kadına ve aile içi şiddete karşı mücadele kapsamında Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu'yla Aile İçi Şiddet Acil Yardım Hattı protokolünü imzaladı.

Akhisar Belediyesi, koronavirüse karşı hem vatandaşların sağlıklarını korumak hem de pandemi süresince fedakârca çalışan sağlıkçılar için poliklinik olarak kullanılacak 1 adet prefabrik yapıyı Akhisar Mustafa Kirazoğlu Devlet Hastanesi'nin kullanımına sundu.

Karşıyaka Belediyesi çevre ve görüntü kirliliğinin önüne geçmek için kentte bulunan çöp konteynerlerini yeraltına alıyor. Çöplerin toplanmasında en sağlıklı ve modern yöntem olarak bilinen yeraltı konteyner sistemi, klasik konteynerlerden yaklaşık 6 kat daha fazla depolama kapasitesine sahip olmakla birlikte çevreye kötü koku ve bakteri yayılmasının da önüne geçiyor.

Atakum Belediye Başkanı Cemil Deveci, Muhtarlar Meclisi'nde mahalle muhtarlarıyla buluştu. Kentte uygulanan kırsal kalkınma projelerinin Türkiye genelinde konuşulmaya başlandığını belirten muhtarlar Başkan Deveci'ye "Yanınızdayız" mesajı verdi. Meclisin ardından Atakum Belediyesi'nde hizmet vermeye başlayan ve Samsun'da bir ilk olan Muhtar Danışma Odası ziyaret edildi.

Lüleburgaz Belediyesi, vatandaşlara "EvdeKal" çağrısında bulundu. Bu kapsamda kentin ana arterlerinde bulunan ve günde binlerce kişinin geçtiği caddeleri "#EvdeKal" mesajlarıyla donattı.

Esenyurt Belediyesi, vatandaşların ibadetlerini sağlıklı bir ortamda yapabilmesi için ilçe genelindeki ibadethanelerde dezenfeksiyon çalışmalarını aralıksız sürdürüyor. Yetkililer, dezenfeksiyon çalışmalarının ilçe genelindeki tüm ibadethanelerde aralıksız devam edeceğini bildirdi.

Mersin Büyükşehir Belediyesi, il genelinde dezenfekte çalışmalarını aralıksız sürdürüyor. Büyükşehir belediyesi ekipleri Tarsus'ta birçok mahallede caddeleri yıkayarak dezenfekte etti.

Ergene Belediyesi tarafından hayata geçirilecek olan Velimeşe Gölet Projesi'nde Temmuz ayında başlayan çalışmalar tüm hızıyla devam ediyor. 2021 yılının başında çalışmaların bitirilmesiyle Velimeşe Göleti bölgenin önemli mesire alanlarından biri olacak.

Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin Başkent Ankara Köy Evleri Projesi (BAŞAK Projesi) yoğun ilgi görüyor. Mahallelerine ya da kırsal alanlara ev yaptırmak isteyen vatandaşlar zemin etüdü, mimari, statik, elektrik ve mekanik projeler için hiçbir ücret ödemediği 11 tipteki evlerden birini seçebiliyor. Maliyetleri azalan ve tasarruf sağlayan vatandaşlara başvuru kapsamında yapı projeleri teslim edilmeye başlandı.

Bornova Belediyesi, geçtiğimiz ay meydana gelen 6.9 şiddetindeki depremin yaralarını sarmaya çalışırken Bornova'daki can dostları da unutmuyor. Belediye ekipleri sokak hayvanları için üretilen kedi evlerinin, mama kaplarının ve kuru mama paketlerinin dağıtımına başladı. Önümüzdeki aylarda da düzenli olarak devam edecek olan dağıtımlarla birlikte sokak hayvanlarının kış aylarını daha rahat atlatabilmesi hedefleniyor.

Muğla Büyükşehir Belediyesi ekipleri koronavirüs salgını sonrası 14.03.2020 ve 15.11.2020 tarihleri arasında toplu taşıma araçlarında, taksilerde ve otoparklarda 151.247 adet dezenfekte işlemi gerçekleştirdi. Büyükşehir ekipleri, 13 ilçede dezenfekte çalışmalarını sürdürüyor.

Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Vahap Seçer, Yoğurt Pazarı kadın kooperatifleri buluşmasında üretici kadınlarla bir araya geldi. Kadınları ve kooperatifleri desteklemeyi sürdüreceklerini vurgulayan Seçer, "Kadınların, kadın kooperatiflerinin her zaman yanında duracağız. Onların gücü ve desteği olacağız" dedi.

Efeler Belediyesi, Otizm Yaşam Merkezi'nin önümüzdeki bir yıl içinde hayata geçeceği müjdesini verdi. Efeler Belediye Başkanı Atay, "Projeyle amacımız, tüm dünyada görülme sıklığı her geçen gün artmakta olan otizmlili bireylere/ailelerine eğitim ve sosyal gelişim olanağı yaratarak onların sosyal hayata adaptasyonlarını sağlamak, bağımsızlaşmalarına destek olmak, motor becerilerinin geliştirilmesini ve iletişim becerilerini etkin kullanabilmelerini sağlamak" dedi.

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin sadece glutensiz gıda tüketmek zorunda olan çölyak hastalarına yönelik gıda yardımı devam ediyor. Manavgat, Döşemealtı, Elmalı'da glutensiz gıda tüketmek zorunda vatandaşlara glutensiz un, makarna ve bisküviden oluşan gıda yardımı yapıldı.

Esenyurt Belediyesi, Selahaddin Eyyubi Mahallesi'nde yapımını tamamladığı ilçenin en büyük spor tesisine Dünya Olimpiyat ve Avrupa şampiyonu Naim Süleymanoğlu'nun ismini verdi.

Tepebaşı Belediyesi Kadın Üretici Ürün Satış Noktası ve Ekolojik Pazar hafta sonunda saat 10:00'dan itibaren Eskişehirliilerin hizmetinde olacak. Kentin en sevilen noktalarından olan Hanımeli Sokağı ise, son alınan tedbirler kapsamında haftanın üç günü açık olacak.

Mersin Büyükşehir Belediyesi'nin 4 projesi Alman Uluslararası İşbirliği Teşkilatı, Çukurova Kalkınma Ajansı ve Uluslararası Göç Örgütü tarafından 35.000 avro, 1 milyon 693 bin 125 TL ve 140.000 dolar olmak üzere hibe almaya hak kazandı. Öğrencilerden kadınlara kadar birçok çalışmayı içeren hibe programları çerçevesinde kent kültürüyle mutfak sanatlarının tanıtılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecek.

Kartal Belediyesi'nin "Yeşil Odaklı, Çevreci, Yaşanabilir Bir Kent" oluşturma amacını taşıyan çalışmaları meyvelerini vermeye devam ediyor. Söz konusu çalışmalarla Kartal'da son 1 yılda yeşil alan miktarı 26.319 metrekare arttı, kentin parklarının sayısı 174'e ulaştı, var olan parkların eksik malzemeleri tamamlanarak yıpranan tüm malzemeleri yenilendi, parklar peyzaj çalışmalarıyla modern ve yeşil bir görünüme kavuştu.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, kalkınma politikalarıyla iklim değişikliği politikalarını entegre etmeyi sürdürüyor. Enerji verimliliğini yaygınlaştırarak temiz ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını artıran Antalya Büyükşehir Belediyesi, Hizmet Binası ve Antalya Ulaşım A.Ş. binasına çatı tipi güneş enerji santralleri (GES) kurarak kendi elektriğini üreten ve depolayan ilk belediye olacak.

Avcılar Belediyesi, kadına yönelik şiddete ve ayrımcılığa karşı kadınların desteklenmesine, güçlenmesine yönelik yapılan çalışmalar kapsamında Avcılar Belediyesi Kadın Danışma Merkezi'ni hizmete açtı.

Konyaaltı Belediyesi, Adalet Bakanlığı'nın katkıları ve Antalya Barosu işbirliğiyle şiddetle etkin mücadelede koruyucu ve önleyici tedbirler kapsamında öncelikli olarak şiddet mağduru kadınlara/çocuklara olmak üzere vatandaşlara hukuki danışmanlık ve koruyucu hizmet verecek olan "Şiddet Önleme Merkezi" protokolünü hayata geçiriyor. Merkez, kısa süre içinde faaliyete geçecek.

Borçka Belediye Başkanı Ercan Orhan ve Belediye İş Sendikası Borçka Temsilcileri tarafından imzalanan toplu iş sözleşmesiyle birlikte taban yevmiyesi standart olarak 145 TL, bekâr çalışanların en düşük maaşı 3.770 TL; evli çalışanların ise, 4.300 TL şeklinde güncellenirken 60 gün yevmiye ve sosyal haklarda da iyileştirme gerçekleşti.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, mevsim normallerinden daha sıcak geçen hava ve pandemi koşulları sonucu gelir kaybı yaşayan balıkçı esnafına destek veriyor. Gürpınar Su Ürünleri Hali'nde satılan ürünler üzerinden alınan %4 oranındaki hizmet bedeli %2'ye indirildi. Bu kararla Türkiye'deki diğer su ürünleri hallerine kıyasla yüksek kalan hizmet bedeli düşürüldü. Yıllardır çözülemeyen bir sorun böylece giderilirken komisyoncuların ofis kirasına beş yılda bir yapılan zam da bu yıl uygulanmayacak.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi "Mahalle Evleri"nden ilk ikisini hizmete açtı. Beyoğlu Örnektepe ve Fatih Karagümrük Sulukule'de bulunan Mahalle Evi'nin açılışı dün düzenlenen törenle gerçekleşti. Mahalle Evleri, İstanbullulara tiyatrodan sinemaya, spordan eğitime pek çok alanda ücretsiz hizmetler sunacak. Mahalle Evleri zaman içerisinde kent geneline yayılacak.

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin Mobil Kuaför Tır, Torosların eteğindeki merkeze uzak mahallelerde ve yaylalarda hizmeti vatandaşın ayağına götürüyor.

Safranbolu Belediyesi'ne bağlı Park Bahçeler Müdürlüğü ekipleri, belediye seralarında yetiştirilen 10.000 adet menekşeyi kentin çeşitli yerlerine diyor. Ekipler kendi yetiştirdikleri ve kış mevsimine dayanıklı rengârenk menekşeleri parklara, caddelere, orta refüjlere ve peyzaj alanlarına dikerek kenti dört mevsim renkli tutmayı hedefliyor.

Mudanya Belediyesi, Koronavirüs salgınıyla mücadele kapsamında Mudanya Devlet Hastanesi'nde görevli sağlık çalışanları için başlattığı ücretsiz servis hizmetini sürdürüyor. Belediye Başkanı Hayri Türkyılmaz, "Sağlık çalışanlarının iyi olması, bizlerin sağlığı için çok önemli. Doktorundan hemşiresine, hastane görevlisinden güvenliğine sağlık kurumlarında fedakârca çalışan, salgın hastalığa karşı mücadele eden bütün sağlık personeline şükran borçluyuz. Sağlık emekçilerinin her zaman yanında olmaya devam edeceğiz" diye konuştu. Bursa genelinde görevine devam eden filyasyon ekibine de Mudanya Belediyesi tarafından iki araç tahsis edildi.

Saruhanlı Belediyesi'yle Türkiye Belediyeler ve Genel Hizmetler İşçileri Sendikası (Belediye-İş) arasında 1 buçuk yıllık toplu iş sözleşmesi imzalandı. 216 işçiyi kapsayan sözleşmeye göre, belediyede en düşük taban işçi maaşına %15 zam uygulandı. Böylelikle en düşük işçi maaşı brüt 3.835 TL'ye yükseldi.

Marmaris Belediyesi, Türkiye'de bir ilki hayata geçirdi. Deprem gibi afet anlarında kullanılmak üzere deniz suyunu, kullanılabilir suya çeviren "Acil Durum Deniz Suyu Arıtma Sistemi" kullanıma hazır hâle getirildi.

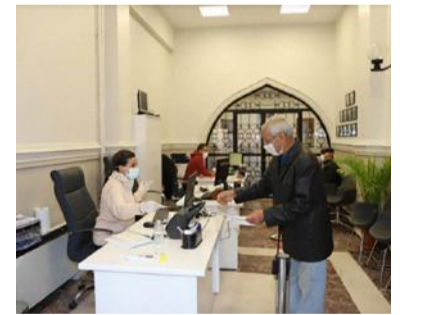
Manavgat Belediyesi, kırsal mahallelerde yaşayan vatandaşların, sünnet, düğün, mevlit, pazaryeri ve diğer ihtiyaçlarını karşılayabilmelerini sağlamak amacıyla yaptığı kapalı alan çalışmalarını tüm hızıyla sürdürüyor. 400 metrekarelik kapalı alan projesi tamamlandığında mahalle halkı gönül rahatlığıyla her türlü etkinliğini gerçekleştirebilecek.

Muğla Büyükşehir Belediyesi, Koronavirüs salgınıyla mücadele kapsamında Muğla'da toplu taşımada HES kodu zorunluluğu getirildi. Vatandaşlar HES kodu tanımlama işlemlerini 30 Kasım 2020 Pazartesi günü bitimine kadar yapılabilecek. Ulaşım HES kodu zorunluluğu 1 Aralık 2020 tarihinden itibaren başlıyor.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, artan vaka sayıları sonucunda 20 Kasım itibarıyla tramvay ve otobüslerde HES Kodu'nu zorunlu hâle getiriyor. Belediye, vatandaşların mağduriyet yaşamaması için sürenin 5 Aralık tarihine kadar uzatıldığını duyurdu. 20 Kasım sonrasında destek noktalarının hizmet vermeyeceğini belirten büyükşehir belediyesi yetkilileri, vatandaşların 23 Kasım itibarıyla mesai saatleri içerisinde ALO 153'ü arayarak HES Kodu eşleştirme konusunda destek alabileceğini ifade etti.

Saruhanlı Belediye Başkanı Zeki Bilgin, Covid-19 salgınının yol açtığı ekonomik hasarın giderilmesine katkıda bulunmak amacıyla 2020 yılı sonunda sözleşmeleri sona erecek olan 995 kiracının 2021 yılı kira ücretlerine zam yapmama kararı aldıklarını müjdeledi.

Safranbolu Belediye Başkanı Elif Köse, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nu ağırladı. Kılıçdaroğlu, kentin adını aldığı safran çiçeğinin hasat dönemi olması nedeniyle tarlaları da gezdi. Ziyarete CHP Genel Başkan Yardımcıları Veli Ağbaba, Ahmet Akın, CHP Karabük Milletvekili Dr. H. Avni Aksoy, CHP Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu, Belediye Başkanı Elif Köse, CHP Belediye Meclis Üyeleri, CHP il ve ilçeleri teşkilat üyeleri eşlik etti.

ULAŞIM KARTINIZA HES KODU TANIMLAMAK İÇİN

- HES Kodunuzu,
- 11 haneli T.C Kimlik No veya Pasaport Numaranızı,
- 11 haneli Ulaşım Kartı numaranızla ilgili alanları doldurarak, tanımlama işleminizi gerçekleştirebilirsiniz.

Ulaşım Kartınıza HES kodunuzu tanımlamak için QR kodu ekotarak veya internet tarayıcınıza hes.mugla.bel.tr adresini girerek.

Son Gün 30 Kasım 2020

444 48 01 www.mugla.bel.tr

DAYANIŞMA

Safranbolu Belediyesi, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren "Hayır Çarşısı" veren eli ile alan eli buluşturmaya devam ediyor. Hayır Çarşısı'nda görev yapan personel, hayırsever vatandaşların bıraktıkları eşyaları ve kıyafetleri hazırlayarak önceden tespit edilmiş ihtiyaç sahibi ailelere ulaştırıyor. Bölgede koronavirüs vaka sayılarının artışı nedeniyle bir süre ara verilen eşya kabulü, odun ve kömür desteğiyle sınırlandırıldı. Geçtiğimiz günlerde yeni yüzüyle ihtiyaç sahiplerinin hizmetine sunulan Hayır Çarşısı, kırtasiye ve market reyonlarıyla zenginleştirilerek A'dan Z'ye ihtiyaçların karşılanabileceği şık bir mağazaya dönüştürüldü.

Kadıköy Belediyesi tarafından pandemi sürecinde hiçbir sabit geliri olmayan ve ekonomik olarak zor bir süreçten geçen müzisyenlerin yer alacağı bir senfonik orkestra kuruldu. Klasik müziğin Türkiye'deki en önemli icracıları arasında yer alan Gürer Aykal, Gülsin Onay, Cihat Aşkın, İdil Biret gibi isimlerin de şef ve solist olarak yer alacağı konserler Süreyya Operası'nda gerçekleştirilecek.

Arhavi Belediyesi tarafından 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele Günü kapsamında toplumsal farkındalık yaratmak amacıyla düzenlenen etkinlikte bilgilendirme broşürü dağıtıldı.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer'e, Kobe Uluslararası Sürdürülebilirlik Organizasyonu (Kobe International Sustaining Organization) Başkanı Yoshio Iwamura tarafından geçmiş olsun ziyareti yapıldı. Yoshio Iwamura, depremden sonra kentteki toparlanma sürecinin nasıl olduğunu, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin bu süreçte yaptığı çalışmalarını sordu. Başkan Soyer büyükşehirin çalışmalarını anlattıktan sonra Yoshio Iwamura, İzmir depreminde ailesini kaybeden çocuklara yönelik bir proje hayata geçirmek için de Japonya'da bağış toplamayı planladıklarını söyledi. Iwamura, Hyogo Valisi Governor Toshizo Ido ve Kobe Şehri Belediye Başkanı Mayor Kizo Hisamoto imzalı mektuplarını da Tunç Soyer'e teslim etti. Soyer de konuşuna plaket takdim etti.

Mudanya Belediyesi'nin İzmir depremedelerinin ihtiyaçları için hazırladığı temel ihtiyaç malzemeleri depremedelere ulaştırıldı. Doludan zarar gören köylülere destek amaçlı satın alınan ve Mudanya'da belediyeye ait arazilerden toplanan zeytinlerden hazırlanan zeytinyağlarının yanı sıra duyarlı vatandaşların da katkılarıyla Zeytin Dalı biriminde toplanan malzemeler deprem bölgesine ulaştırıldı.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi bünyesinde bulunan ESMEK tarafından geçtiğimiz yıl duyurusu yapılan "Bir Kitap Bin Destek" kitap toplama kampanyasıyla duyarlı Eskişehirli'lerden toplanan on binlerce kitap Türkiye'nin dört bir yanındaki köy okuluna ulaşıyor. Kampanyanın devam ettiğini ifade eden büyükşehir belediyesi yetkilileri, ekiplerin evlere kadar giderek vatandaşlardan bağışlamak istediği kitapları aldığını belirterek tüm Eskişehir'i bu anlamlı kampanyaya katılmaya davet etti.

Bornova Belediye Başkanı Mustafa İduğ, 6.9 şiddetindeki depremde evsiz kalan vatandaşları yardımseverlerin desteğiyle kavuşturdukları yeni yuvalarında ziyaret etti. Depremde ailelere moral veren Başkan İduğ, "İzmir ortaya koyduğu dayanışmayla tüm Türkiye'ye örnek oldu. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da sizlerin yanında olacağız" dedi.

EĞİTİM

Ankara Büyükşehir Belediyesi eğitimde fırsat eşitliği ilkesi doğrultusunda interneti olmayan mahallelerde/ köylerde pandemi sürecinde uzaktan eğitim alan öğrenciler için ücretsiz internet hizmeti başlattı. Öğrencilerin hayatını kolaylaştıran uygulamaları birer birer hayata geçiren Başkan Yavaş, "Evlatlarımızın yüzlerinde gülümseme olmak için çalışmalarımızı hızlandırıyoruz. Uzaktan eğitime devam kararı sonrası 45 günde 928 köyümüze ücretsiz interneti ulaştırmış olacağız" dedi. "koyleinternet.ankara.bel.tr" adresinden takip edilebilecek çalışmalar kapsamında bugüne kadar 71 mahalle ücretsiz internete kavuştu.

İzmit Belediye Başkanı Fatma Kaplan Hürriyet, diğer belediyelere örnek olan projelerine bir yenisini daha eklemek için kollarını sıvadı. Başkan Hürriyet, çocukların doğayla iç içe kişisel/ sosyal/duygusal becerilerini geliştirmelerini, iletişimi kuvvetli ve takım ruhuna sahip bireyler olarak büyümelerini sağlayan yeni bir eğitim modeli olan Orman Okulu'nun İzmit'te kurulması için girişimlere başladı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, uzaktan eğitime erişim için gerekli tablet ve internet paketi desteğini depremede çocuklarla sürdürüyor. Büyükşehir belediyesi 2.000 tablet alımıyla ilgili ihale çalışmalarına devam ediyor.

Çankaya Belediyesi, pandemi nedeniyle yüz yüze eğitimlerin yapılamadığı kişisel gelişim ve hobi kurslarıyla spor derslerini sanal ortamda veriyor. Çankaya Belediyesi YouTube kanalında soğuk porselen, dekupaj ve spor dersleri yayınlanmaya başladı.

Mersin Büyükşehir Belediyesi, hizmet içi eğitimin kalite standartlarını artırarak bütün personelin eğitimlerden eşit olanaklarla yararlanmasını sağlıyor. Her alanda verdiği eğitimlerle personelinin gerekli yeterliliği ve yetkinliği kazanmasını hedefleyen büyükşehir belediyesi, "Engelsiz Eğitim Projesi"yle Belediye Akademisi Uzaktan Eğitim Portalı'ndan özel gereksinimli personelin de faydalanmasına olanak sağlıyor ve eğitim videoları işaret diline çevriliyor.

Ankara Büyükşehir Belediyesi kırsal mahallelere yönelik başlattığı ücretsiz internet hizmetinden sonra şimdi de sosyal yardım alan ailelerin çocuklarına 3 ay boyunca ücretsiz mobil internet paketi yükleneceği müjdesini verdi. Sosyal medya hesaplarından duyuru yapan Başkan Yavaş, "Ailesi sosyal yardımlardan faydalanan 15.000 öğrencimizin eğitim hakkından mahrum kalmasını önlemek için 3 aylık 10 GB internet desteğimizi başlattık. Müracaat edenlerin yüklemelerini bu hafta içi tamamlamayı planlıyoruz. Bizim desteğimiz sizin başarınız olsun" dedi.

Konyaaltı Belediyesi, salgın hastalık nedeniyle evinde eğitim görüp bilgisayarı olmayan öğrencilere tablet hediye etti.

Ankara Büyükşehir Belediye zabıtası, başkentli minikleri tüketici hakları konusunda bilinçlendirmek için eğitim seminerleri düzenliyor. Okulları ziyaret eden Büyükşehir Belediyesi Zabıta Daire Başkanlığı Tüketici Hakları Zabıta Amirliği ekipleri, küçük yaşta bilinçli tüketim alışkanlıkları konusunda önemli bilgiler paylaşıyor.

Kuşadası Belediyesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hükümleri kapsamında personeline uygulamalı ilkyardım eğitimi verdi. Kuşadası Belediyesi Encümen Salonu'nda gerçekleştirilen eğitimde katılımcılara genel ilkyardım bilgileri, solunum yolu tıkanıklığı, kanama, yaralanma gibi durumlarda yapılması gerekenler hakkında bilgilendirme yapıldı.

Adana Büyükşehir Belediyesi, İtfaiye Daire Başkanlığı'nda uzman eğitimden geçirilen köpekler doğal afetlerde enkaz arama, kaybolmalarda iz sürme, hayat kurtarma, emniyet birimlerinde de bomba arama ve uyuşturucu bulma çalışmalarında görev yapıyor. Adana Büyükşehir Belediyesi bünyesinde bugüne kadar 250 köpek eğitimden geçirilerek, bomba ve narkotik köpeği olarak yetiştirilip güvenlik birimlerine verildi. 50 köpek de arama kurtarma çalışmalarında görev yapmak üzere eğitildi ve ilgili birimlere teslim edildi.

KIŞ GELMEDEN SEN GEL!
Safranbolu Belediyesi Hayır Çarşısı 2020
Veren Eli ile Alan Eli Buluşturmaya devam ediyor.

Yapacağınız yardımlarla ihtiyaç sahibi ailelerin yuvalarını ısıtalım.
ODUN-KÖMÜR-SOBA
Yardım Kampanyası

Müracaat
Hayır Çarşısı
0370 725 52 77

ElifKÖSE BELEDİYE BAŞKANI

153 İhale Müessesesi Arayan

Belediyeye Kelime Ulaç

SAFRANBOLU BELEDİYESİ

Muratpaşa Belediyesi'nin başlattığı "İmece Tablet Kampanyası"na bir destek de Rotary Kulüpleri'nden geldi. Antalya, Kaleiçi, Aspendos, Perge, Lara, Falez ve Olimpos Rotary Kulüpleri, Belediye Başkanı Ümit Uysal'ı ziyaret ederek bu önemli kampanya için kutladı, desteklerini ifade etti.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, geçtiğimiz yıllarda çocuklar için düzenledikleri atölyelerle çocuklara bilimi sevdirmeye çalışan Bilim Deney Merkezi, bu sene pandemi nedeniyle etkinliklerini online gerçekleştiriyor. Uzun süredir ziyarete kapalı olan merkezde Kasım ayında çocuklar için birbirinden renkli atölyeler ücretsiz hazırlandı.

Atakum Belediye Başkanı Cemil Deveci, 24 Kasım Öğretmenler Günü'nde öğretmenlerle bir araya geldi, Samsun'un en yaşlı eğitimcilerinden emekli öğretmen Şeref Acarel'i evinde ziyaret etti. AtaÇocuk Anaokulu'nun ikinci şubesinin yolda olduğunun müjdesini veren Başkan Deveci, "En kısa sürede hizmete açıp daha fazla Atakumlu miniği çağdaş ve modern eğitimle buluşturacağız" dedi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, kütüphanelerde yer alan İBB WiFi hizmet kotasını günlük 5 GB kotayla aylık toplam 150 GB'ye çıkarıyor. İstanbul genelinde İBB WiFi noktalarının bulunduğu 17 kütüphanede geçerli olacak hizmetle öğrenciler sınavlarına hazırlanırken veya dersleriyle ilgili araştırmalarını yaparken ücretsiz interneti kullanabilecek. 24 Kasım Öğretmenler Günü itibarıyla uygulama başladı.

Mezitli Belediyesi tarafından başlatılan tablet dağıtım kampanyasına Mezitli Soroptimist Kulübü de katıldı. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kapsamında çocukların eğitimine katkı vermek amacıyla tenis turnuvası düzenleyerek çok özel bir çalışmaya imza atan Soroptimist Kulübü üyelerinin tablet dağıtım töreni Mezitli Belediyesi önünde gerçekleştirildi.

Ergene Belediyesi, ilçede faaliyet gösteren firmaların katkılarıyla tedarik edilen tablet bilgisayarları yine ilçede ikamet eden ve uzaktan eğitime erişme konusunda ihtiyacı olan öğrencilere teslim etti.

Nilüfer Belediyesi, 9-11 yaş aralığındaki çocuklar için çevrimiçi "Çıtır Çıtır Felsefe Atölyesi" düzenledi. Çocukların ilgisini çeken atölyede eğitimci Müjgan Özçay insan, doğa ve kirlilik kavramlarını çocuklarla birlikte interaktif olarak ele aldı.

Ankara Büyükşehir Belediyesi Ankara Kent Konseyi (AKK), dezavantajlı bölgelerde bulunan anaokulu ve ilkokulları ziyaret ederek öğrencilere boyama kitabı armağan etti. Ankara Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı'nın desteğiyle hazırlanan "Boya Boya Ankara" kitapları öğrencilerden büyük ilgi gördü. Ankara'nın tanıtılmasına yönelik hazırlanan projelere destek veren Ankara Kent Konseyi, anaokulu ve ilkokulları ziyaret ederek 5-12 yaş grubu öğrencilere boyama kitabı hediye etti.

Kartal Belediyesi, Sosyal belediyecilik anlayışıyla engellilere yönelik hizmetlerin yanı sıra farkındalık yaratacak projelere imza atmaya devam ediyor. Kartal'da engelsiz bir yaşam ortamı oluşturmak adına engelli bireylerin ve yakınlarının afetlerde karşılaşabileceği durumlar ve alabilecekleri tedbirlere yönelik online panel düzenlendi.

Edirne Belediyesi'ne bağlı Meriç ilçesi Kaymakamı İlyas Öztürk'ün koordinesinde yürütülen Kütük (İstiridyeye) mantarı projesi Meriç ilçesine bağlı Kadıdondurma Köyü'nde yaşayan genç üreticilere fayda sağlandı.

Muratpaşa Belediyesi'nin salgın koşullarında tarımsal üretimin önemine dikkat çekmek için başlattığı mısır tarımı, buğdayla devam ediyor. Ekim yapılacak alanı inceleyen Belediye Başkanı Ümit Uysal, "Pandemi koşullarında yaşıyoruz. Alacağımız önlemlerden birisi de gıda üretimine önem vermek. Amacımız, şehirleşmiş bölgelerde bile ekim yapıldığını göstermek. Herkese üretim çağrısı yapıyoruz" diye konuştu.

Yenişehir Belediye Başkanı Abdullah Özyiğit'in kuruluşuna öncülük ettiği Yenişehir Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ilk meyvelerini verdi. Yenişehir Karahacılı Nar Ekşisi, Yenişehir Değirmençay Zeytinyağı ve Yenişehir Çavak Portakal Reçeli adıyla üç ürün markalaştı.

Ataşehir Belediyesi de Tarım ve Orman Bakanlığı'nın Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'yle işbirliği içinde gerçekleştirdiği "Gıdanı Korumaya Sahip Çık" kampanyasına katıldı. Ataşehir'de bulunan 12.000 nüfuslu Fetih Mahallesi pilot bölge seçildi. Mahallede toplanan atıkların yarısını gıda atıkları oluşturuyor. Başlatılan çalışmayla mahallenin aylık 320 ton olan evsel atığının ilk etapta %50'ye indirmesi amaçlanıyor.

Sosyal yardımlardan faydalanan ailelerimizin öğrenci olan 15 bin evladına 3 ay boyunca

10 GB ÜCRETSİZ İNTERNET desteğimiz başladı.

Destek bizden başarı sizden.

Mansur Ankara Büyükşehir Belediyesi

ULAŞIM

Muğla Büyükşehir Belediyesi, Muğla'nın Seydikemer ilçesi Girdev Yaylası'na yılın ilk karı düştü. Yoğun kar yağışı sonrasında kapanan 13 kilometrelik yol büyükşehir ekipleri tarafından açıldı. Kar yağışı sonrası mahsur kalan çobanlar ekipler tarafından kurtarıldı.

Mersin Büyükşehir Belediyesi, Mersin Bisikletli Gezginler Derneği'nden gelen talep doğrultusunda doğa ve çevre dostu bir ulaşım aracı olan bisiklete ve kullanıcılarına destek oluyor. Mersin'de bisiklet kullanımını artırmak ve trafikte bisikletlilerin yaşadığı sorunları en aza indirmek için çalışmalar sürdüren Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığı'nın çalışmalarıyla kentin 5 noktasındaki VMS dijital mesaj levhalarında evrensel sembollerden olan ve üzerinde "Bisikletliye Saygı-1,5 metre" ile "Bisikletliyi Fark Edin" yazılı uyarılar yer almaya başladı.

İzmit Belediyesi, kentin dört bir tarafında yıllardır çamurla ve toprakla mücadele eden vatandaşın yardımına koşmaya devam ediyor. Bu kapsamda yıllardır vatandaşın çilesi hâline gelen Fatih Mahallesi Altun Sokak'ta asfalt çalışması başladı. Yol yapımının başlamasıyla birlikte çevre sakinleri uzun yıllardır beraber yaşadıkları çamurdan kurtulmanın mutluluğunu yaşarken İzmit Belediye Başkanı Fatma Kaplan Hürriyet'e teşekkür etti.

Ankara Büyükşehir Belediyesi EGO Genel Müdürlüğü, koronavirüs salgınına kontrol altında tutmak için hafta sonu uygulanan sokağa çıkma yasağı kapsamında otobüs ve raylı sistemlerin hareket saatlerini yeniden düzenledi. Sosyal medya hesapları üzerinden vatandaşlara yeni düzenlemeyi duyuran Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, "Yasağa bağlı olarak metronun ve ANKARAY'ın çalışmayacağı saatlerde semtlerden merkeze ve metro istasyonlarına ring servisi hizmeti veriyoruz" dedi.

ETKİNLİK

Nilüfer Belediyesi ve Nilüfer Kent Konseyi Kadın Meclisi'nin düzenlediği etkinlikte buluşan kadınlar, "Haklarımızdan ve hayatımızdan vazgeçmiyoruz" diyerek seslerini bir kez daha herkese duyurdu.

Mersin Büyükşehir Belediyesi, Mersin'de motosiklet sürücülerinin karşılabileceği kazaların önlenmesi ve meydana gelen kazaların en az kayıpla atlatılabilmesi için Mersin İl Emniyet Müdürlüğü Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nce hazırlanan "Ben de Kaskımı Takıyorum" kampanyasının 3. etabı Büyükşehir Kongre ve Sergi Sarayı'nda gerçekleştirildi.

Nilüfer Belediyesi, pandemi döneminde sanatseverleri yoğun önlemler altında kültür sanat etkinlikleriyle buluşturmaya devam ediyor. Pandeminin başladığı ilk aylarda müzeleri kapatan Nilüfer Belediyesi, daha sonra bakanlık genelgesi çerçevesinde önlemler alarak müzeleri tekrar sanatseverler için açtı. Nilüfer Belediyesi tarafından düzenlenen "Zarf Üstünde Sanat: Posta Pulları" sergisi Misi'de bulunan Nilüfer Edebiyat Müzesi'nde salgın önlemleri çerçevesinde ziyaretçilere açıldı.

Antalya Büyükşehir Belediyesi, 24 Kasım Öğretmenler Günü nedeniyle özel etkinliklere ev sahipliği yaptı. Atatürk Kültür Merkezi'nde Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen ve kentin eğitim tarihine ışık tutacak Öğretmenler Günü Karma Sergisi'nin açılışı gerçekleştirildi. Eğitim-İş Sendikası'yla birlikte düzenlenen törende ise, 28 yıllık eğitimci Mustafa Durna'ya Başöğretmen Atatürk Onur Ödülü verildi.

Mersin Yenışehir Belediyesi, dünyaca ünlü Mersinli ressam Ahmet Yeşil'in adını verdiği Yenışehir Belediyesi Ahmet Yeşil Sanat Galerisi ve Yenışehir Belediyesi Sanat Galerisi'ni, Yeşil'in 138'inci ve bugüne kadarki en kapsamlı resim sergisiyle açtı. Ahmet Yeşil'in 1972 yılından bu yana yaptığı 72 eserinin yer aldığı "Yer, Zaman ve Mekân" temalı resim sergisi ve sanat galerileri ziyaretçilerden büyük beğeni aldı.

Maltepe Belediyesi

Prof. Dr. Türkan Saylan Kültür Merkezi'nde sanatçı-öğretmen Siya Zobi'nin "Atıklardan Harikalara" isimli sergisi açıldı. Zobi, çöpe atılan çeşitli eşyalardan, kullanım dışı kalmış objelerden ürettiği sanat eserlerini sanatseverlere sundu.

Çankaya Belediyesi,

Toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki duyarlı çalışmalarıyla ve önemli projeleriyle rol model olan, kadını her zaman destekleyen Türkiye'nin ilk "Mor Bayrak"lı yerel yönetimi olarak "Kadın Yazarlar Haftası"nı bu yıl çevrimiçi gerçekleştirdi. Ayizi Yayıncılık'la işbirliğinde yapılan "Zor Zamanda Yazmak" konulu çevrimiçi söyleşinin moderatörlüğünü Eser Köker yaptı.

Arhavi Belediye

Başkanı Vasfi Kurdoğlu 24 Kasım Öğretmenler Günü nedeniyle ilçede görev yapan öğretmenlere çiçek takdim ederek öğretmenler gününü kutladı.

Yenimahalle

Belediyesi, ilçenin dört bir yanında belediye bünyesinde eğitim hizmeti sunan öğretmenleri 24 Kasım Öğretmenler Günü kapsamında düzenlenen "Akustik Günler" konserinde bir araya getirdi.

DİĞER

Avcılar Belediyesi, Marmara Belediyeler Birliği tarafından düzenlenen, 41 belediyenin ve 381 projenin yarıştığı 8. Altın Karınca Belediyecilik Ödülleri'nde "Oku Avcılar" isimli dijital kütüphane projesiyle "Akıllı Şehir Uygulamaları" dalında ödül aldı.

Yenişehir Belediyesi, Covid-19 salgını nedeniyle uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin 24 Kasım Öğretmenler Günü'nde öğretmenlerine yaptığı sürprizi konu alan kısa bir film hazırladı. Yenişehir'in kırsal mahallelerinden biri olan Değirmençay'da çekilen film, sosyal medyada paylaşılmasının ardından büyük beğeni aldı.

Konak Belediyesi, ilçede kıyılan nikâhlarda çiftlere İstanbul Sözleşmesi kitapçığı dağıtmaya başladı. Kitapçıkta Konak Belediye Başkanı Abdül Batur'un kadına yönelik şiddete karşı mesajlarını taşıyan yazısı da yer alıyor. Batur, yaşanabilir bir dünya için önce kadınların haklarının teslim edilmesi gerektiğini vurguluyor.

Edremit Belediyesi, ilçenin tarihine ışık tutan kültürel değerlere sahip çıkıyor. Bu kapsamda Türk edebiyatının ünlü ismi Sabahattin Ali'nin Edremit'te yaşadığı evi yenileyerek ilçeye kazandı. Edremit Belediyesi, Sabahattin Ali Anı Evi Projesi'yle Kentsel Tasarım ve Mimarı alanında Altın Karınca 2020 Belediyecilik ödülünü almaya hak kazandı.

Döşemealtı Belediyesi, ilçenin tarihi ve doğal güzelliklerinin daha çok kişi tarafından bilinmesi için Başkan Turgay Genç kültürel tanıtım atağı başlattı.

Çiğli Belediyesi, kurduğu Sıfır Atık Yönetim Sistemi'yle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan "Sıfır Atık Belgesi" almaya hak kazandı.

Efeler Belediye Başkanı Mehmet Fatih Atay, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü kapsamında Efeler Belediyesi hizmet binası önündeki parka öldürülen kadınların isimlerinin ve öldürülme gerekçelerinin yazılı olduğu kadın maketleri yerleştirdi.

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi, hizmetlerde kalite standardını her geçen gün yükseltiyor. 2020 yılında başarılarını Türkiye'de sadece birkaç belediyenin sahip olduğu Avrupa Kalite Yönetimi Vakfı modelinde "Mükemmellikte Yetkinlik 5 Yıldız Belgesi"yle taçlandırdı.

Nilüfer Belediyesi, Marmara Belediyeler Birliği tarafından düzenlenen Altın Karınca 2020 Yarışması'nda Nilüfer Belediyesi iki ödüle birden layık görüldü. "Çöpe Atmıyoruz, Toprağa Kazandırıyoruz" sloganıyla hayata geçirdiği "Kompost Üretimi" ve "Kırsal Kalkınma İçin Yenilikçi Yaklaşımlar" projeleriyle "Çevre ve Atık Yönetimi" ve "Yerel Kalkınma" kategorilerinde Altın Karınca Ödülü almaya hak kazandı.

Çöpünü Azaltma Sırası Sende

Çöpü nasıl azalttığını göstermek için;

- 15 saniyelik bir video çek
- #çöpünüazalt etiketini ekle
- 23 - 29 Kasım haftası paylaş

Bornova Belediyesi, Yanındayız Derneği, Kanada Büyükelçiliği ve İstanbul Üniversitesi işbirliğinde dört ana kategoride hazırlanan Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Endeksi'ne göre eğitim kategorisinde 96 puanla ilk sırada yer aldı. Bornova Belediyesi ayrıca 3'ü başkan yardımcısı, 18'i birim müdürü olmak üzere kadın çalışanlara verdiği sorumluluk ve çalışan sayısı ile nüfusu 100.000'in üzerinde olan 274 ilçe arasında 5'inci oldu.

Şişli Belediyesi ve Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu arasında şiddete uğrayan kadınlara destek olmak ve federasyon bünyesinde hizmet veren "Acil Yardım Hattı"nı Şişli'de yaygınlaştırmak üzere bir protokol imzalandı.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, yere çöp atma davranışlarının değiştirilmesi konusunda farkındalık yaratmak için yeni bir kampanya başlattı. İBB Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı'yla Çöpe Sahip Çık Vakfı'nın birlikte düzenlediği kampanya sosyal medya üzerinden yürütülüyor. 29 Kasım'a kadar sürecek kampanya toplumu bilinçlendirerek atıkları oluşmadan ortadan kaldırmayı amaçlıyor.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin kadınlara özel hizmetler ve kadına şiddet konusunda gerçekleştirdiği çalışmalarla Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği'nin 2020-2022 yılları arasında gerçekleştireceği Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İncelenmesi Projesi'nde Eskişehir pilot şehir oldu. Büyükşehir Belediyesi, Odunpazarı Belediyesi ve Tepebaşı Belediyesi'yle birlikte projeyi gerçekleştirecek olan CİED, düzenlediği çevrimiçi toplantıda belediye başkanlarını ve yetkilileri bilgilendirdi. Toplantıya Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Ayşe Ünlüce katıldı ve gerçekleştirdikleri cinsiyet temelli çalışmalar hakkında bilgiler verdi. Kadına şiddet konusunda çok hassas olduklarını belirten Ünlüce, kadına yönelik şiddetin toplumun kanayan bir yarası olduğunu belirterek bu konuda Eskişehir Büyükşehir Belediyesi olarak önemli çalışmalara imza attıklarını ifade etti.

Beylikdüzü Belediyesi, Türkiye'de toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik çalışmalar yürüten Yanındayız Derneği, Kanada Büyükelçiliği ve İstanbul Üniversitesi işbirliğiyle hazırladığı Türkiye'nin İlk İlçe Bazında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Endeksi'ni kamuoyuyla paylaştı. Siyasi, sosyal ve ekonomik yaşamda farkındalık yaratmak adına hazırlanan endekste Beylikdüzü genel sıralamada 6. sırada yer alırken Politik Katılım ve Karar Alma kategorisinde 4. sırada yer aldı.

Tarsus Belediyesi, Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismara Karşı Korunması (Lanzarote) Sözleşmesi'ne imza atıyor. Tarsus Belediyesi, sözleşmeyi imzalayan ilk ilçe belediyesi olacak ve sözleşmede yer alan hükümleri uygulamayı taahhüt edecek. 46 ülke tarafından imzalanan ve 29 ülke tarafından onaylanan Lanzarote Sözleşmesi'nin maddeleri çocuğa yönelik cinsel istismar ve sömürüyü önlemeyi, cinsel suç mağduru çocukları korumayı, çocuklar açısından adaleti sağlamayı ve suç faillerine cezai takibat açmayı içeriyor.

DÜNYA ÇOCUK HAKLARI GÜNÜ KUTLAMALARI

İzmit Belediyesi, 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'nü eğlenceli ve farkındalık yaratan etkinliklerle kutladı. Akmeşe'de Hacivat ve Karagöz oyunuyla çocuklara eğlenceli bir gün yaşatan İzmit Belediyesi, Belsa Plaza önünde bugün düzenlenen oratoryoyla çocuk hakları konusunda farkındalık oluşturdu. Seyr-ü Zeyrek Sanat Okulu öğrencileri tarafından gerçekleştirilen "Çocuklar Haklı" adlı oratoryo vatandaşlardan büyük alkış aldı.

Nilüfer Belediyesi Kent Konseyi tarafından Dünya Çocuk Hakları Günü nedeniyle düzenlenen etkinlikte çocukların karar süreçlerine katılımının önemi vurgulanarak bu amaçla Çocuk Meclisi Evi'nin daha aktif kullanılacağı ifade edildi.

Tarsus Belediyesi çocukların bilinçlenmesi ve temel hakları konusunda aydınlanabilmesi için "Karikatürlerle Çocuk Hakları Sözleşmesi" kitabı hazırlatıp 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'nde çocuklara dağıttı.

Seyhan Belediyesi, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'nce Dünya Çocuk Hakları Günü dolayısıyla çocuklara sanatı tanıtırken pandemiyi ve sağlık kurallarını da öğretmeyi hedefleyen "Ah Şu Mikroplar" çocuk tiyatrosu oyununun ilk gösterimi "yeni normal" kurallara uygun olarak Yaşar Kemal Kültür Merkezi sahnesinde gerçekleştirildi.

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, CHP İnsan Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca, CHP Eskişehir Milletvekilleri Jale Nur Süllü ve Utku Çakırözer, Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanı Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen ve CHP İnsan Hakları Çalışma Grubu 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü nedeniyle çocukların hayallerini süsleyen ve her yıl yüz binlerce kişinin ziyaret ettiği Masal Şatosu'nda basın açıklaması gerçekleştirdi. Hem parti hem de yerel yönetimler olarak çocuklara yönelik önemli çalışmalara imza attıklarını ifade eden Karaca, çocuklar için eşit, özgür, şiddetsiz ve sömürsüz bir dünya hayaliyle çalışmaya devam edeceklerini belirtti.

Karabağlar Belediyesi, Karabağlar Kent Konseyi Çocuklarla Çalışma Grubu'nun önerisini dikkate alarak Aydın Mahallesi'nde düzenlenen parka "Çocuk Hakları Parkı" adını verdi. Oyun ve dinlenme alanlarının yer aldığı parka 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü öncesi Çocuk Hakları Sözleşmesi maddelerinin yer aldığı pano yerleştirildi.

Mersin Büyükşehir Belediyesi'nin 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'nde kentin 7 noktasında düzenlediği etkinliklerde çocuğun eğitim, sağlık, dinlenme ve eğlenme gibi temel haklarının yanı sıra ayırım gözetmeme, çocuğun çalıştırılmaması, çocuğun yararının gözetilmesi, yaşama, gelişme ve katılım gibi hakları anlatıldı. Çocuklar etkinliklerde hem oyunlar oynadı hem de haklarını öğrendi. Kır Çiçekleri Projesi kapsamında kırsaldan kente gelen sporcu kız çocukları sahaya indi ve haklarını tek tek saydı. Çocukların ortak mesajı: "Hayır Deme Hakkımız Var, Haklarımıza Dokunma" oldu.

Atakum Belediyesi, Atakum Kent Konseyi Gençlik Meclisi ve Saadet Öğretmen Çocuk İstismarıyla Mücadele Derneği (UCİM) 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'nde çocuk istismarına dikkat çekti. Atakum Belediyesi Kültür ve Eğlence Merkezi'nde, Ordu'da öldürülen Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi öğrencisi Ceren Özdemir'in adını yaşatacak ve Atakum'da genç dansçıların yetişmesini sağlayacak dans atölyesinin açılışı yapıldı. Açılışın ardından gerçekleştirilen Çocuk Hakları Paneli'nde çocuk istismarı konu başlığı mercek altına alındı. Panelin açılış konuşmalarını Atakum Belediye Başkanı Cemil Deveci ve çocuk istismarının önlenmesi için verdiği mücadeleyle ismi dünya genelinde simgeleşen aktivist öğretmen, UCİM Genel Başkanı Saadet Özkan yaptı.

Atakum Belediyesi Çocuk Korusu, 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü için "Güzel Günler Göreceğiz" şarkısı için kamera karşısına geçti. Tüm dünya çocukları için şarkı söyleyen koro, sonbahar manzarası eşliğinde klip çekimi yaptı. Klip, 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'nde Atakum Belediyesi'nin gerçekleştireceği ve önemli isimlerin katılarak çocuk haklarını konuşacağı panelde ilk defa gösterilecek.

Çanakkale Belediyesi'ne bağlı Cevatpaşa ve Barbaros Ata'm Kreşleri'yle Çocuk Kültür Evi'nde yıl içinde çocuk haklarına yönelik gerçekleştirilen çalışmaların yanı sıra 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü kapsamında da bir dizi etkinlik düzenlendi. Bu doğrultuda her yıl çocuk haklarına yönelik çalışmaların gerçekleştirildiği Cevatpaşa ve Barbaros Ata'm Kreşleri'nde 5 yaş grubu öğrencilerin yapmış olduğu çocuk hakları temalı resim sergisi bu sene kreşlerde sergilenirken sergiyi gezen minikler de çocuk hakları üzerine öğretmenleriyle konuşarak haklarını pekiştirme fırsatı buldu.

25 KASIM KADINA YÖNELİK ŞİDDETE KARŞI ULUSLARARASI MÜCADELE VE DAYANIŞMA GÜNÜ

Çanakkale Belediyesi, Kadına yönelik şiddetle mücadeleyi destekleyen İstanbul Sözleşmesi'ne ilişkin bilgilendirici kitapçıkların dağıtımı Çanakkale Belediyesi Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü'nce gerçekleştirildi. Kentlilerle bir araya gelen müdürlük personeli hem 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü'ne dikkat çekti hem de kitapçıklar hakkında bilgi verdi.

Kuşadası Belediyesi, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü nedeniyle bir stant açarak vatandaşlara İstanbul Sözleşmesi ve bilgilendirici broşürler dağıttı.

Avcılar Belediyesi, kadın cinayetlerine dikkat çekmek için 25 Kasım Kadına Yönelik Uluslararası Mücadele Günü etkinlikleri çerçevesinde düzenlediği bir programla Ambarlı Mahallesi'ndeki zeytin ağaçlarına yaşam hakkı elinden alınan 21 kadının ismini verdi.

Mezitli Belediyesi'nde 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü nedeniyle özel bir etkinlik gerçekleştirildi. Çalışanlar gün boyu şiddetin sembolü olan turuncu renkte maske, yakalarına da turuncu rozet taktı. Merkez bina ve diğer birimlerin tamamında turuncu maske takan çalışanlar kadına şiddetle mücadeleye dikkat çekti. Gün boyu işlemlerini yapmak için belediye gelen vatandaşlara da turuncu maske ve İstanbul Sözleşmesi kitapçığı dağıtıldı.

Atakum Belediyesi, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde gerçekleştirdiği "Yaşamaya Mecbursun" temalı etkinlikte İstanbul Sözleşmesi'ne ve kadın haklarına dikkat çekilerek şiddete "dur" denildi. Drama gösterileri ve öyküsel anlatıların yer aldığı etkinliğe çok sayıda kadın katıldı.

Muratpaşa Belediyesi, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele Günü'nde yıl içinde katledilen kadınların fotoğraflarından oluşan ve eşit şartlar sağlandığında büyük Türkan Saylan gibi başarıya imza atan kadınların hayat hikâyelerinin anlatıldığı serginin açılışını gerçekleştirdi. Belediye, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılması İçin Uluslararası Mücadele Günü'nde Döşemealtı'nın Kovanlık Mahallesi'nde çekilen ve bir köyde kadın erkek eşitliğini konu alan anlatan "Paylaştıkça" filminin prömiyerine ev sahipliği yaptı.

Beşiktaş Belediyesi, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü kapsamında farkındalık çalışması yaparak tüm ilçeyi İstanbul Sözleşmesi'ne dikkat çeken afiş ve billboardlarla donattı.

Bornova Belediyesi, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele ve Uluslararası Dayanışma Günü kapsamında Bornova'yı şiddet karşıtı mesajlar içeren görsellerle donattı.

Sultanhisar Belediyesi tarafından Cumhuriyet Meydanı'nda 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü kapsamında "Kades Uygulamasının Tanıtımı ve Farkındalığın Artırılması"na yönelik stant kuruldu.

Bornova Belediyesi'nin düzenlediği "Dijital Eylem"le Bornovalı kadınlar 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde seslerini duyurdu. Etkinlik, Bornova Belediyesi'nin sosyal medya hesapları üzerinden yapılan canlı yayın sayesinde binlerce kişi tarafından takip edildi. Bornova Cumhuriyet Meydanı'nda koronavirus tedbirleri çerçevesinde düzenlenen etkinlikte 25 kadın, Meçhul Kadın Heykeli önünde ellerinde meşalelerle mücadele çemberi oluşturdu.

Kartal Belediyesi, kadına yönelik şiddeti önlemek için harekete geçti ve Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu'yla "Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Protokolü" imzaladı.

